

ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସତ୍ୟତା ପ୍ରତିପାଦନ

କଣେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବାସ୍ୟ, କବାପି ସହଜ ନୁହେଁ... କାରମ୍ଭର କରୁଣ ଆବଶ୍ୟକତା, କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ସମୟ, ବିଷମ ସମୟରେ ଶୋଷାମାନଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବା... ଏସବୁ ବଡ଼ କାନ୍ତି କର । ତେଣୁ ମୁଁ, ହଲିକ୍ସ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ହଲିକ୍ସରେ ରହୁଛି, ସୃଷ୍ଟି କର ଉପାଦାନମାନ, ଯାହାକି ବେଶ୍ ଛୁଟକର । ତା'ଛଡ଼ା, ଏକ ବଳକାରକ ପାନୀୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଦିନଯାକ ପରିଶ୍ରମକରି ହୁଲିଆ ହେବାପରେ, ଏହା କାନ୍ତି ଭର କରିବାରେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଏଣୁ ଦିନରେ କୁଇଥର ହଲିକ୍ସ ପିଇବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ପରାମର୍ଶ ଦିଏ । ମୁଁ ସହଜିଛି କାଣେ ! ସେଇଥିପାଇଁ ମୁଁ ଏହାରୁ ପିଏ !

ଦୁଇଆ ସାରା ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜନ

ହଲିକ୍ସ ହେଉଛି ଏକ ଗୁଣାତ୍ମ ପାନୀୟ । ଏଥିରେ କାମପୁର ତୃଧ, ମାରବେଟ୍ ବାର୍ଡି ଏବଂ ସୁନେସି ଉତ୍ତମର ସମସ୍ତ ପୋଷଣକାରୀ ଗୁଣ ରହି ରହିଛି । ଏହା ସାରା ଦୁନିଆଁରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ପରିବାର ୧୦୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକକାଳ ହେଲା, ହଲିକ୍ସ ଉପରେ ଭରସା ରଖି ଅସିଲୁଛି । ଏହା ପୁଣି ସାଧନର ଉତ୍ତମ ଅଧାର ରୂପେ ବିଶ୍ୱାସ କାନ୍ଦନ ହୋଇ ପାରିଛି ।

ପୁଷ୍ଟି ଯୋଗାଇବାରେ ଅତୁଳନୀୟ

HMM-8239 ORI

ସୌରଭ ମନମୁଗ୍ଧକାରୀ
ସନ୍ଦ୍ୟତା ତନ୍ମୁ ଆଗୋର

ନୂଆ
ପ୍ରେମ୍
ସ୍ୱାଭାବିକ ରୂପେ ଆପଣଙ୍କର

ଏବେ ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ଆକାର ଆଉ ନୂଆ ସୌରଭରେ ମିଳୁଛି

Images 2418 Oil

03. 875.556.45L 4757 OR

ସାନ ସୁନୁର ମନ ମୋତେ ଭଲ ନାହିଁ
ଖୋଲ ଖୋଲିବା ବିନା ତ ରହି ହୁଏ ନାହିଁ ।

ସିଏ ଜିଣିବା କରିବା ଯା ଦେହ ଭଲ ନାହିଁ
ଖୋଲ ସାଙ୍ଗସାଥୀ କେହି ଗୋପ ପାଖ ମାଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ ॥

ଏକା ଖୋଲିବା ଲାଗି ବହୁ ଭାବି ଚିନ୍ତି
ବାହୁକୁ ଲଢ଼ିଲା ଖିଏ ମୁଁ ରଙ୍ଗରଙ୍ଗିଆ ପାଥୀ ।

କାଗଜ ଉପରେ ଦେଖ, କଲମ କଟାଇ ଗଢ଼ି
ସୁଷ୍ଟ ହେଲା ବୁଦ୍ଧି, ନଟୁ, ବେଲଇ, ଗଠିଆ, ଦାଣ୍ଡି ॥

ଏକେ ପଟେ ଉପପୋଶୀ, ଡାହାଣ, ବେନିଆ
ବାଜମୀ, ହଳଦି ସୁଣି ପାଖଲ, ନାଲିଆ ।

ଭାବିଲେବୁ, ବାଲେଶି ଆଉ ନରୁଛି, କାଟିଆ
ତମ ଲାଗି ପ୍ରତି ସେଟେ ପେ ଦଶ ରଙ୍ଗିଆ

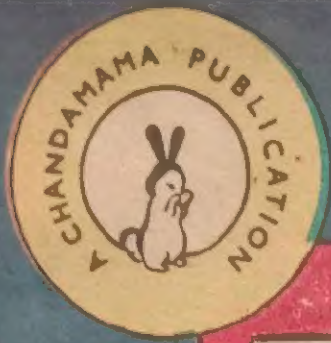
ଏକୋ

ସ୍ପେଡ଼ ସେନ

ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ତମେ ହୁଅ ରଙ୍ଗା-ରଙ୍ଗେଇ, ଚିତ୍ତେଇ ମିଳେ କେତେ ମଜା !

ଏକୋ ପାଠକ ସଂସ୍ଥା ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଂଜଳି ସହ, ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ । ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ : ୨୦୦୭ ମସିହା, ୨୦୦୭ ମସିହା, ୨୦୦୭ ମସିହା

ଜହ୍ନ ମାମୁ

Handwritten signature

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡି

ଏ ସଂଖ୍ୟାରେ ପରବେଷିତ ବେତାଳ କଥା “ବୁଦ୍ଧଗଣସୀର ବ୍ୟବହାର” ବହୁତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ । ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଜଣେ ମଣିଷ ସାଧୁ ବା ବିବେକୀ ଥାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ କ୍ଷମତା ପାଇବା ପରେହିଁ ତା’ର ହୃଦୟ ଅସଲ ପରିଚା । ଯିଏ କ୍ଷମତା, ପ୍ରତିପତ୍ତି ପାଇ ମଧ୍ୟ ବିବେକୀ ରହିପାରେ, ସିଏ ଏକା ସତା ମଣିଷ ।

ଅମରବାଣୀ

ଗୁଣେଷୁ ହିୟତାଂ ସୁନଃ, କିମାତୋପି ପ୍ରୟୋଜନମ୍ ।
ବିହୀୟଂତେ ନ ଘଟାଭଗବଃ, ଶୀରବିବର୍ଜିତାଃ ॥

[ପ୍ରୟତ୍ନ ହାତୀ ଯିଏ ନିଜ ଭିତରେ ଗୁଣର ବିକାଶ କରି ପାରିବ, ତା’ର ବାହ୍ୟାତ୍ମ୍ୟରେ କି ପ୍ରୟୋଜନ ? ଦୁଧ ଦେଉ ନଥିବା ଗାଈକୁ ତା’ ବେକରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଘଣ୍ଟିପାଇଁ କ’ଣ କେନ୍ଦ୍ର କରିବ ?]

ବର୍ଷ : ୨୧

ଅଗଷ୍ଟ ୧୯୮୭

ଅଙ୍କ : ୨

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

‘ଜହ୍ନମାମା’ର ଉପହାର!

ମହାନ

ଭାରତ ସାହିତ୍ୟ

ପ୍ରତିଯୋଗିତା

ତାନ୍ତ୍ରିକ ଚିତ୍ରାକର୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟରେ

ପ୍ରତିଯୋଗିତା—୧

ଭାରତର ବିଖ୍ୟାତ ସ୍ତ୍ରୀ ବୃନ୍ଦା

ପ୍ରତିଯୋଗିତା—୨

ଭାରତର ବିଖ୍ୟାତ ସ୍ତ୍ରୀ ବୃନ୍ଦା

ପ୍ରତିଯୋଗିତା—୩

ଭାରତର ବିଖ୍ୟାତ ଯୋଦ୍ଧା ବୃନ୍ଦା

ପ୍ରତି ଶ୍ରେଣୀରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଏଗାରଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବଡ଼ ପୁରସ୍କାର

୧୧ଟି ପ୍ରଥମ ପୁରସ୍କାର : ୨୦୦୦ ଟଙ୍କାର ଗ୍ରନ୍ଥବୁକ୍ସ

୧୧ଟି ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରସ୍କାର : ୧୦୦୦ ଟଙ୍କାର ଗ୍ରନ୍ଥବୁକ୍ସ

୧୧ଟି ତୃତୀୟ ପୁରସ୍କାର : ୫୦୦ ଟଙ୍କାର ଗ୍ରନ୍ଥବୁକ୍ସ

ଏହା ଛଡ଼ା ବିଶେଷ ପୁରସ୍କାର

୧ମ ବିଶେଷ ପୁରସ୍କାର : ୧୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାର ବୁକ୍ସ

୨ୟ ବିଶେଷ ପୁରସ୍କାର : ୫୦୦୦ ଟଙ୍କାର ବୁକ୍ସ

୩ୟ ବିଶେଷ ପୁରସ୍କାର : ୨୫୦୦ ଟଙ୍କାର ବୁକ୍ସ

ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ଭିତରେ ପାଞ୍ଚ ସମାନ କ୍ରମରେ ଭିତରତ ହେବ ।

ଆଦୁର ମଧ୍ୟ ୨୨୦୫ ସାନ୍ତୁକୀ ପୁରସ୍କାର—ବିଷୟ

ପାଇଁ ‘ଜହ୍ନମାମା’ ମାଗଣା ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ସଂଖ୍ୟା

‘ଜହ୍ନମାମା’ରେ ପ୍ରତି-

ଯୋଗିତା—୧ର ବବରଣୀ

ପ୍ରକାଶ ପାଇବ । ତନୋଟି-

ଯାକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ

ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ଏବଂ

ବିଶେଷ ପୁରସ୍କାର ପାଇଁ ମଧ୍ୟ

ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ।

ଜହ୍ନମାଟୁ ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା

ଏକରେଷ୍ଟର ପ୍ରତିଦୂତୀ ?

ଆମେରିକା ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୋଗାଉଥିବା ତଥ୍ୟ ଠିକ୍ ହୋଇଥିଲେ ଏକରେଷ୍ଟ ପୃଥିବୀର ଉଚ୍ଚତମ ଶୃଙ୍ଗ ନ ହୋଇପାରେ । ଆସାତତଃ 'କେ-୨' ବୋଲି ନାମିତ ହିମାଳୟର ଅନ୍ୟ ଏକ ଶୃଙ୍ଗ ଏକରେଷ୍ଟ ଶାମାନ୍ୟ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ହୋଇପାରେ । ତେବେ ସଠିକ୍ ଜଣାପଡ଼ି ନାହିଁ ।

ଦ୍ଵାରକା-ସନ୍ତାନ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦ୍ଵାର ସ୍ଥାପିତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦେହଦାଗ ପରେ ସମୁଦ୍ରରେ ବିଲ୍ୱନ ଦ୍ଵାରକା ଖାଲି ପୌରାଣିକ କମ୍ବଦନ୍ତ ମାତ୍ର ନା ଆଦିତ୍ୟାଦିକ ସତ୍ୟ ? ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଠାକାର ସମୁଦ୍ରରେ ବୁଲୁଥିବା ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଯେତେକ ଜଣା ପଡ଼ିଛି, ପ୍ରାୟ ସାତେ ଚଳିତକାର ବର୍ଷ ତଳେ ସେଠାରେ ଥିଲା ଏକ ସହର, ଯାହା ଜଳମଗ୍ନ ।

ପାରିବାରିକ ସିମାନ୍ତ

ଜୟପୁରର ପ୍ରତାପ ଯେତେବେଳେ ପାଞ୍ଚମାସର ହେଉଥିଲା ସିମାନ୍ତ ଶାବକ ରାଧାକୁ ଘରକୁ ନେଇଗଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ଏକ କଠିନ କାମ ହାତକୁ ନେଉଥିଲା ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ । ଆଜି ରାଧା ନିଜେ ନିଜେ ଲୁଗା ପିନ୍ଧି ପାରୁଛି ଓ ଗୃହା ପିଇ ପାରୁଛି !

ରକ୍ଷସ ଝିଟପିଟ

ବିରୁପକ୍ଷେ ଟଟ କ. ମି. ପଶ୍ଚିମକୁ ଥାଇକେନା ଘନ ଅରଣ୍ୟରେ ୧୮ ଫୁଟ ଲମ୍ବ ଝିଟପିଟଟିଏ ମିଳିଛି । ଶ୍ରୀ ଭେଙ୍ଗଟେଣ୍ଡର ବଣବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟାପକ ଓ ପ୍ରସମାନେ ଏହାର ଫୋଟୋ ନେଇଛନ୍ତି । କରମ ବର୍ଷ ତଳେ ଆଉ ଥରେ ଏପରି ଝିଟପିଟଟିଏ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।

ଶିଳା

ଦ୍ଵିତୀୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଗଜବଣର ଜଣେ ଗଜକୁମାର ହେଲେ ଶିଳା । ସେ ଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶିଳା-ପ୍ରିୟ ।

ଦିନେ ସେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ବସି ବଣ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ମୃଗକୁ ଅନୁସରଣ କଲେ । ଅଶ୍ଵମାନେ କ୍ଳାନ୍ତ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ତାଙ୍କ ଶିଳା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ ।

ଅତୁରରେ ଥିବା ଋଷି ବାମଦେବଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ । ଗଜକୁମାର ଶିଳାକୁ ଜଣାଥିଲା ଯେ ସେ ଋଷି ପୋଷ୍ୟ ବଳବାନ ଘୋଡ଼ା ପାଳୁଥିଲେ । ସେ ଯାଇ ଋଷିଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାଶୟ, ଅଲ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ଘୋଡ଼ା ଦୁଇଟି ମୁଁ ନେଇପାରେ ?

“ନେଇ ପାର । କିନ୍ତୁ କାମ ସରିବା ମାତ୍ରେ ଆଣି ଫେରିବା ଦେବ; ଏଇ ହେଲା ସତ୍ତ୍ୱ ।” ଋଷି କହିଲେ । “ନିଶ୍ଚୟ !” କହି ଗଜକୁମାର ଅଶ୍ଵ ଦୁଇଟି ଉପରେ ଯୋଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ ।

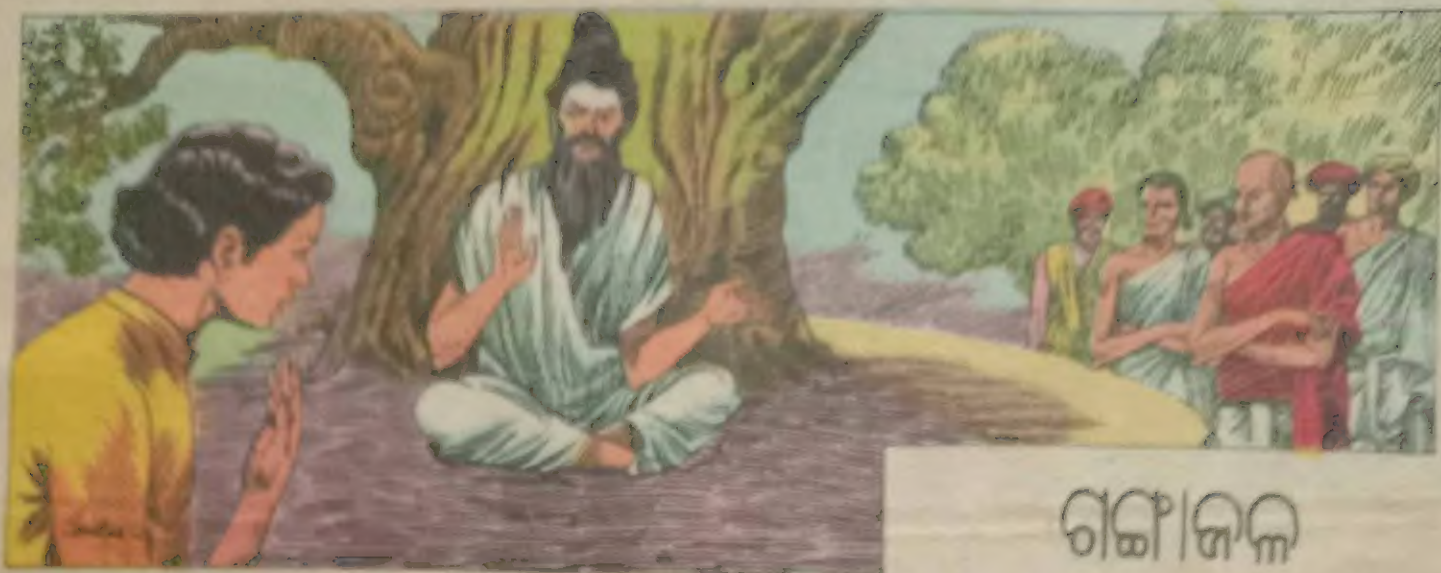
ସେ ଦେଖିଲେ ସେ ଅଶ୍ଵ ଦୁଇଟି ଯେପରି ବଳବାନ, ସେହିପରି ଶ୍ରୀମୁଖ । ମୃଗକୁ ଶେଷରେ ଗଜକୁମାର ସେ ଦୁଇଟିକୁ ଧରି ନିଜର ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ ।

“ଗଜକୁମାର, ଅଶ୍ଵ ଦୁଇଟି ଫେରିବାକୁ ବୁଲିବେ ନାହିଁ ।” ଋଷିଙ୍କର ଜଣେ ଶିଷ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଡାକିଦେଇ କହିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଗଜକୁମାର ସେ ପରାମର୍ଶ ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । ସେ ବଣ ପାର ହେବା ମାତ୍ରେ ସେ ଅଶ୍ଵ ଦୁଇଟି ଉତ୍ତରର ଗଜବଣରେ ପରିଣତ ହେଲେ ଓ ତାଙ୍କ ଉପ ଓଲଟାଇ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କୁ ମାର ପକାଇଲେ ।

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ସେ ଦୁଇଟି ପ୍ରକୃତରେ ଅଶ୍ଵ ନଥିଲେ । ଦୁଇଟି ଗଜବଣକୁ ଋଷି ଅଶ୍ଵ ରୂପ ଦେଇ ରଖିଥିଲେ ।

ଗଙ୍ଗାଜଳ

ଧର୍ମସାଗର ଗାଁରେ ଥିଲେ ଜଣେ ମହାଜନ ।
 ନାମ ଭରମଗୁରୁ । ସେ ଯେପରି ଲେଖା,
 ସେହିପରି ନିଶ୍ଚୁର । ସେ ଲେଖକ ଟଙ୍କା
 ଭରତ ଦେବାବେଳେ ଏପରି ଭାବ ଦେଖାଉ-
 ଥିଲେ, ସତେ ଅବା ଲେଖକ ଉପକାର
 ଭରତା ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । କିନ୍ତୁ
 ଯେତେବେଳେ ଭରତ ଆଦାୟ ଭରତା
 ସମୟ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ସେ ଭାବ କାହିଁ
 ବୁଆଡ଼େ ଉଠେଇ ଯାଏ । ଭରତ କରୁଥିବା
 ଲେଖ ଯେତେ ଗଣ୍ଡାବ ଦେଉନା କାହିଁକି,
 ସେ ତା'ଠୁଁ ନିଜର ତଥାକଥିତ ପ୍ରାପ୍ୟ ସୁଧ
 ଆଦାୟ କରି ନେଉଥିଲେ । ଗୋଟାଏ ପଇସା
 ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ୁ ନଥିଲେ ।

ଭରମଗୁରୁଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର ଦୁର୍ଯ୍ୟାଧନ
 ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଭାରତାର ଶିଖିଲା । ଟଙ୍କା
 ଭରତ ଦେବାବେଳେ ଓ ଭଣ ଆଦାୟ

ଭରତାରେ ସେ ବି ବାପାଙ୍କର କଲ କୌଶଳ
 ସବୁ ଶିଖିଗଲା । ଭାରତାର ଆଦାୟ ଭଲ
 ଚାଲିଲା ।

ବାପା ଯେତକ ଖୁସି, ପୁଅ ବି ସେତକ
 ଖୁସି । “ପୁଅ ! ଜୀବନରେ କାହାର କେତେ-
 ବେଳେ କ’ଣ ହେବ, ସେକଥା କେହି
 କହୁପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର
 ପାରୁଛୁ, ମୋଠୁଁ ସବୁ କଥା ଶିଖି ନେ । ଆଇନ୍
 କାନୁନ୍ ବଡ଼ ଅଡ଼ୁଆ କଥା । ମୁଁ ଜୀବନ ସାରା
 ସେସବୁ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ଶିଖିଛି । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
 ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଦରକାରୀ ଓ ଉପକାରୀ ହେଲା
 ଅଭିଜ୍ଞତା । ଲେଖକେତ୍ର ଭଲ ଭାବରେ
 ବୁଝିବାକୁ ହେବ । ତା’ହେଲେ ପାଇ ଆମ
 ଭାରତାରେ ସଫଳତା ମିଳିବ ।” ଭରମଗୁରୁ
 ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଉପଦେଶ ଦେବା ଭଳରେ
 ପୁଅକୁ କହୁଥାନ୍ତୁ ।

କାରଣ, ସେଥିରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଯିବ ।

“ବାପା, ସହରକୁ ନଗଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ।” ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ କହେ ।

“କାହାର ଚଳିବ ନାହିଁ ? ମୋର ତ ଠିକ୍ ଚଳି ଯାଉଛି । ଏଇ ଗାଁ ବୈଦ୍ୟଙ୍କ ଔଷଧରେ ଏତେଦିନ ଯାଏ ସବୁ ରୋଗରୁ ଭଲ ହୋଇ ଆସୁଛି । ଏବେ କାହିଁକି ନହେବ ? ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧର ।” କରମଗୁରୁ କହନ୍ତି ।

କରମଗୁରୁଙ୍କ ଅବସ୍ଥାରେ କ୍ଷମେ ଅବନତି ଘଟିଲା । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ଭୟ ହେଲା ଯେ ସେ ମରିଯିବେ । ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ବାପାଙ୍କୁ କରତ ନେଇଥିବା ଲେକଙ୍କର ପୁରା ବିବରଣୀ ପାଇ ନଥିଲା । ତା’ଛଡ଼ା ବାପା ମରିଗଲେ କେହି କେହି ଲେକ ଆଇନ୍ କାନୁନ୍ ଆଣ୍ଡା ନେଇ ତାକୁ ଟଙ୍କା ନ ଦେବାର ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟ ଥିଲା । କରମଗୁରୁ ବଞ୍ଚିଥିଲେ ତାହା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ । କାରଣ କରମଗୁରୁ ନିଜେ ସେ ବିଷୟରେ ସବୁ ଆଇନ କାନୁନ ଜାଣିଥିଲେ ।

ସେତିକିବେଳେ ଜଣେ ମହାତ୍ମା ଙ୍କର୍ଣ୍ଣ ଭ୍ରମଣ ନିମନ୍ତେ ଦାକ୍ଷୀଣାତ୍ୟ ଯିବା ବାଟରେ ଧର୍ମସାଗର ଗାଁରେ ଦିନଟିଏ ବିଛାମ ନେଉଥିଲେ । ସେ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ଖ୍ୟାତି ଗାଁ ଲୋକେ ଜାଣିଥିଲେ । ଲୋକେ ଯାଇ ତାଙ୍କଠାରୁ ନାନା ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ

କରମଗୁରୁ ସିନା ଜୀବନ ଷଣ୍ଢାୟୀ ବୋଲି କଥାରେ କହୁଥାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ନିଜେ ସେ ବିଶ୍ୱାସ କଲଭଳି ମନେ ହେଉ ନଥାଏ । ଅନ୍ତତଃ ସେ ନିଜେ କେବେ ମରିବେ, ତାଙ୍କ କାରବାର ଓ କୁହୁଙ୍କିରୁ ସେକଥା ସେ ସବୁଜନ୍ତ୍ର ବୋଲି ଜଣାଯାଉ ନଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଦିନେ କରମଗୁରୁ ବେମାର ପଡ଼ିଲେ । ଧର୍ମସାଗର ଗାଁର ଦୁଇଜଣଯାକ ଯେତେ ପ୍ରକାରେ ଔଷଧ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଅବସ୍ଥାରେ ଉଲଟ ଦେଖା ଦେଲା ନାହିଁ । ଏଣେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ସହରରୁ ବଡ଼ ବୈଦ୍ୟ ଡକାଇବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ କରମଗୁରୁ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଅସଲ

ଆଣ୍ଡାଧାନ୍ତି । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ବା ଯାଇ ତା' ବାପାଙ୍କ ବେମାର କଥା କହିଲା । ମହାତ୍ମା ସବୁ ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବୁଝା ରହିଲେ ଓ ତା'ପରେ କହିଲେ, “ତୋ ବାପା ଜୀବନରେ ବହୁ ଅନ୍ୟାୟ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଅନୁତାପ କରି କାଣି ଯାଆନ୍ତୁ । ବିଶ୍ୱନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରି ସେଠାରେ ଗଙ୍ଗା ପାଣି ପିଅନ୍ତୁ । ଭଲ ହୋଇଯିବେ ।”

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ସେତେବେଳେ କହିଲା କି ‘କାଣି ଗଲାଭଳି ତାଙ୍କର ତା' ବାପାଙ୍କର ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ମହାତ୍ମା କହିଲେ, “ତେବେ ତୁ ଯାଇ ଭକ୍ତିପୂର୍ବ ଚିତ୍ତରେ ବିଶ୍ୱନାଥଙ୍କୁ ପୂଜା କରି ଗଙ୍ଗାଜଳ ନେଇ ଆସି ତୋ ବାପାକୁ ଦେ । ଫଳ ହେବ ।”

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ କାଣି ଗଲା । ବହୁତ ବାଟ । ସେ ଯାଇ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କରି ଗଙ୍ଗାସ୍ନାନ କରି ପାହରେ ଗଙ୍ଗାଜଳ ଧରି ଗାଁକୁ ଫେରିବା ବେଳେ ବାଟ କମ୍ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ବଣରେ ପଶିଲା ।

ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ପିଣ୍ଡାଚାରୀ ତା' ଆଗରେ ମୁଣ୍ଡିମାନ ହୋଇ ତାକୁ କହିଲା, “ଭୟ କରନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମର ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଦୁହେଁ, ଇଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ।”

“ମୁଁ ତ କାଣି ଯାଇ ଗଙ୍ଗାସ୍ନାନ ଓ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦର୍ଶନ କରି ଗଙ୍ଗାଜଳ ଧରି ଫେରୁଛି । ତୁ ମୋତେ କ'ଣ ସାହାଯ୍ୟ

କରିବୁ ?” ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଡରି ଯାଇଥିଲେ ବି ଧମକ ଦେବାର ଅଭିନୟ କଲା ।

“ମହାଶୟ, ତମର ପୁଣ୍ୟ ହେବ, ମୋତେ ମୁଦାଏ ଗଙ୍ଗାଜଳ ଦିଅ । ମୁଁ ପିଣ୍ଡାଚ ଜୀବନର ମୁକ୍ତି ପାଇଯିବି ।” ପିଣ୍ଡାଚୁଣୀ କହିଲା ।

“ଯାଃ, ଯାଃ ।” କହି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଚାଲିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ପିଣ୍ଡାଚୁଣୀ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଚାଲିଯିବା ମାଟି ଉପରୁ କିଛି ଟୁଲି ଉଠାଇ ନେଇ ନିଜ ମୁଣ୍ଡରେ ବୋଲି କହିଲା, “ଗଙ୍ଗାସ୍ନାନ ଓ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦର୍ଶନ କରି ପୁଣି ଗଙ୍ଗାଜଳ ହାତରେ ଧରି ଫେରୁଥିବା ପୁଣ୍ୟାତ୍ମକ ପଦରଜର୍ଣ୍ଣ ମୋତେ ମୁକ୍ତି ଦେବ ।”

“ବାବୁ, ମୁଁ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଥିଲି । ମୋ ପାପ ଯୋଗୁଁ ମୋର ପୁଅ ଅଥବ ଦେଲି । ବହୁ ଅନୁରାଗ କଲି । ଲୋକଙ୍କ ଅନୁରାଗ କରୁଥିଲି । ଏବେ ଉପକାର କରିବାକୁ ଶେଷ କରି ଦୁଇଛି । ମୋ ପୁଅକୁ ସ୍ୱୟଂ ଗୋଟିଲି ଧରିନୁ ନାହିଁ ?” ଲୋକଟ ଏହା କହି ହାତ ବଢାଇ ଧରିନେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ପାଖେ ଘୁଆଇ ନେଲା । ଫଳରେ କିଛି ପାଣି ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ଲୋକଟ କାନ୍ଦ ପକାଇ ପାଣିରେ ଭଜି ଯାଇଥିବା ବାଲି ମୁଠାକ ଉଠାଇ ତା’ ପୁଅ ଦେହରେ ବୋଳି ଦେଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, ପୁଅ ଲୋଗାଡ଼ରୁ ଉଠି ପଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

“ଆହା ! ଭଗବାନ ! ଏ ଦୃଶ୍ୟ ମୁଁ ଦେଖିଲି ! ମୋର କି ଛାତ୍ର !” କହି ଶୁଣିରେ ଡାକୁ ନାହିଁ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲା ।

“ଆପଣଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ !” କହି ଲୋକଟ ଚାଲିଗଲା ।

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଆନନ୍ଦରେ ଘରେ ଯାଇ ବାମା ଆଗରେ ସବୁ ଗପିଲା । “ବାପା ! ମୋ ହାତରୁ ତମେ ଗୋଟିଲି ପିଇବା ମାଦେ ଭଲ ହୋଇଯିବ ।” ଏହା କହି ସେ ବାପାକୁ ପାଣି ପିଆଇ ଦେଲା ।

କରମଚୂଡ଼ ପୁଅ କଥା ଶୁଣି ଶୁଣି ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଆଖିବୁଜି ଅପେକ୍ଷା

ଗୁଡ଼ି ଗୁଡ଼ି ସେ ପିଣ୍ଡାବୁଣୀ ଗୋଟିଏ ନାଗରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା ଓ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକୁ ନମସ୍କାର କରି ଚାଲିଗଲା ।

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଆଉ କିଛି ବାଟ ଯାଇଛି, ଜଣେ ବଳବାନ ଲୋକ ତାକୁ ଭେଟିଲା । ସେ ଲୋକ ଗୋଟିଏ ଲୋଗାଡ଼ରେ ଜଣେ ପିଲାକୁ ବସାଇଥାଏ । ଲୋକଟ ପଚାରିଲା, “ବାବୁ ! ତମର କିଛି ଉପକାର କରିପାରେ ?”

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ କହିଲା, “ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦର୍ଶନ କରି ଗୋଟିଏ ଧର ମୋହୁଛି । ମୋର ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ । ତମେ କିଏ ?”

କଲେ । ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଶ୍ରାବରେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ମଧ୍ୟ
ଅପେକ୍ଷା କଲ ।

କିନ୍ତୁ କରମଗୁହଙ୍କ ଅବସ୍ଥାରେ ସାମାନ୍ୟ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟ ହେଲା ନାହିଁ । ବରଂ ଅବସ୍ଥା
ଆହୁରି ଖରାପ ହେଲା ।

କେଇଦିନ ପରେ ଦାକ୍ଷୀଣାତ୍ୟରେ ଶୀର୍ଷ
ଭ୍ରମଣ ଶେଷ କରି ମହାତ୍ମା ସେହି ଗାଁ ଦେଇ
ଫେରିଥିଲେ । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ତାଙ୍କୁ ଭେଟିଲା ଓ
ସବୁ କଥା କହି ପଚାରିଲା, “ମହାତ୍ମା ! ମୋ
ପାଦଧୂଳି ନେଇ ପିଣ୍ଡାଚୁଣୀ ତା’ ମଣିଷ
ରୂପ ଫେରି ପାଇଲା, ଗଙ୍ଗାଜଳରେ ଓଦା
ମାଟି ଦେହରେ ବୋଲି ପକ୍କୁ ଭଲ ହୋଇଗଲା ।
ଅଥଚ ବାପା ସେ ଜଳ ପିଇ ମଧ୍ୟ ଭଲ ହେଉ
ନାହାନ୍ତି କିପରି ?”

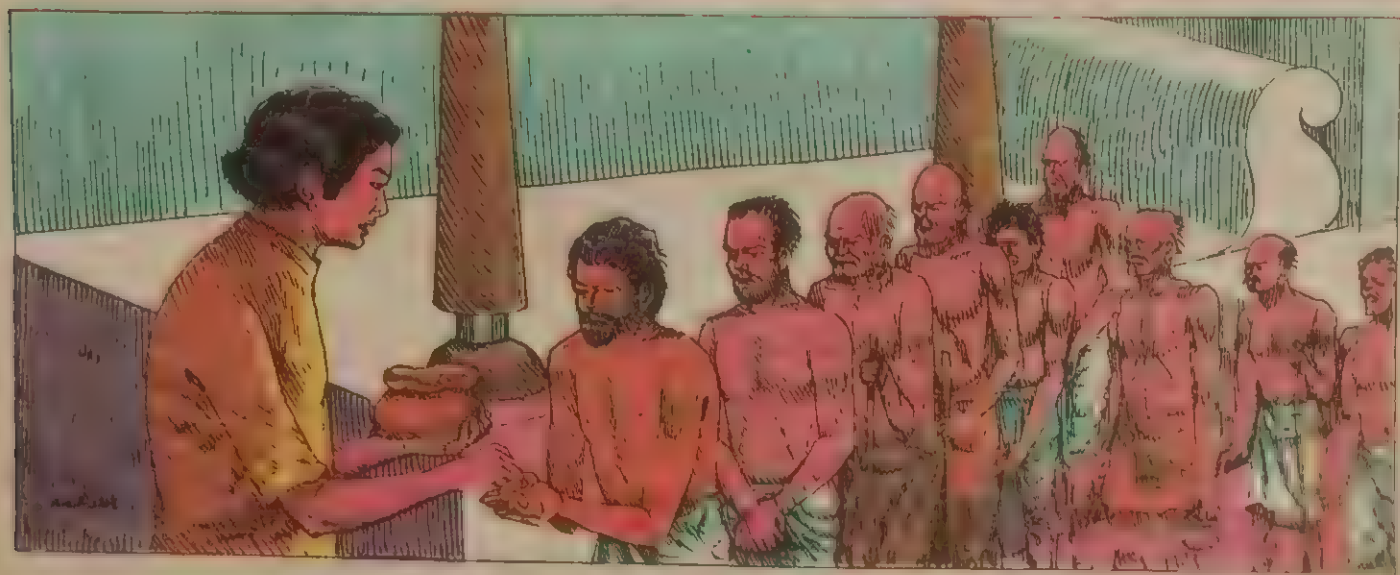
ମହାତ୍ମା ଧ୍ୟାନ କରି କହିଲେ, “ତୋ
ବାପା ମନରେ ଅନୁତାପ ନାହିଁ କି ତୋ’
ମନରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ନିର୍ମଳ ଶୁଭେଚ୍ଛା ନାହିଁ ।
ସେ ଯେ ଆଜ୍ଞାବନ ଅନେକ ପାପ କରିଛନ୍ତି,

ସେକଥା ବୁଝି ନାହାନ୍ତି । ତୁ ତ ତା’ କି
ରହନ୍ତୁ ବୋଲି ଚାହୁଁ, ତାହା ତୋ ନିଜ
ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ । ଗଙ୍ଗାଜଳ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାମ
କରିବ ନାହିଁ ।”

ପରିଦିନ କରମଗୁହ ଦେହ ତ୍ୟାଗ କଲେ ।

ତେବେ ଏ ଘଟଣା ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ମନେ ଗଭୀର
ବଦଳାଇ ଦେଲା । ବାପା ସଞ୍ଜୁତବା ଅଧର୍ମ
ବିଭୀଷଣ ବହୁଳଂଗ ସେ ଦୁଃସ୍ଥ ମାନଙ୍କୁ ବିତରଣ
କରିଦେଲା । ତେଣିକି ସେ ଉଶିଦାନ
ବ୍ୟବସାୟ କଲା ସତ, କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟ ପୁରକ
କଲା ଓ ବିବେକ ଖଟାଇ ପ୍ରକୃତରେ ଅଭିଶପ୍ତ
ଲୋକଙ୍କୁ ସୁଧ ଛଡ଼ି ଦେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ମହାତ୍ମା ପୁଣି ସେ ଗ୍ରାମରେ
ଗଲାବେଳେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ
କହିଲେ, “ପୁଅ, ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟବସାୟକୁ
ସାଧୁ ମାର୍ଗରେ କରାଯାଇ ପାରେ । ଅସାଧୁ
ମାର୍ଗ ନ ଧରିଲେ ବେପାର ଚାଲିବ ନାହିଁ,
ଏହା ମଣିଷକୁ ପିଣ୍ଡାରେ ପରିଣତ !”

ସର୍ତ୍ତ

ରତ୍ନପୁରର ରଜା ଅଶୋକ ସିଂହଙ୍କ ଦରବାରରେ ଥିଲେ ଜଣେ ବହୁଷକ । ସେ ଯେ ଶାଳ ରଜାଙ୍କୁ ହସାଇ ହସାଇ ବେଦମ୍ କରପାରୁଥିଲେ, ସେତକ ନୁହେଁ, ସେ ନାନା ବିଷୟରେ ରଜାଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରଣା ଦେଉଥିଲେ ଓ ରଜା ତାହା ଦ୍ଵାରା ବହୁତ ଲାଭକାରୀ ହେଉଥିଲେ ।

ରଜାଙ୍କର ବହୁଷକ ଉପରେ ବହୁତ ଆସ୍ଥା ଥିଲା । ତେଣୁ ବହୁତ ଲୋକ ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ ସୁପାରିଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବହୁଷକଙ୍କ ଉପରେ ଗୁପ୍ତପଚାଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବହୁଷକ ନିଜ ସ୍ଵାର୍ଥ ସକାଶେ କିଛି କାହାକୁ ଚାହିଁ କରିବା ନିମନ୍ତେ କେବେହେଲେ ରଜାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁରୋଧ କରୁନଥିଲେ ।

ରତ୍ନପୁର ରାଜ୍ୟର ଖେଟିଏ ଦୁର ଗାଁରେ ବହୁଷକଙ୍କ ଘର ଥିଲା । ବହୁଷକଙ୍କର ଜଣେ

ବୋଲି ଲୋ ଭଲ ଏକ ରାଜ୍ୟରେ ଚାକିରୀ କରୁଥିଲା । ତା' ନାମ ଜୟ ।

ଜୟର ବାପା ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇ ପଡ଼ିବାରୁ ଜୟ ରତ୍ନପୁର ଆସିଲା । ବାପାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ହେଲା । ସମସ୍ତେ କହିଲେ ଜୟ ଆଉ ବିଦେଶ ନଯାଇ ରତ୍ନପୁରରେହିଁ ରହିଲେ ଭଲ ହେବ ।

“ରତ୍ନପୁରରେ ରହିବ ଯେ, କିନ୍ତୁ ରଜା ଦରବାରରେ କିଛି ଚାକିରୀ ବାକିରୀ ମିଳିବ ?” ଜୟ ତା' ଭଗୋଇ ବହୁଷକଙ୍କୁ ପଚାରିଲା ।

ବହୁଷକ ଏଭଳି ରୋକ୍‌ଠୋକ୍ ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ପ୍ରଥମେ ନ ଶୁଣିଲା ଭଳି ରହିଲେ ।

“କ'ଣ ଭଗ୍ନୀପତି ମହୋଦୟ, ମୋ ପ୍ରଶ୍ନ ଏତାଇଗଲା କ'ଣ ? ରଜାଙ୍କ ଦରବାରରେ ଯଦି ନିୟୁକ୍ତ ମିଳେ, ତେବେ ଯାଇ ମୁଁ ଏ ରାଜ୍ୟରେ ରହିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିବ, ନହେଲେ ନୁହେଁ । କ'ଣ ରଜାଙ୍କ ସହ ମୋର ଯେ କିଛି

ଦେବଟି ? ବାକି ପାତ୍ରା କରବା କଥା ମୁଁ
କହୁଛି । ତେଣୁ ସତ୍ୟ ମତ ପ୍ରାଣୀ ସାକ୍ଷୀ
ଆଗରେ କରବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଶାନ୍ତ
ତେଣୁ ମତ ମତ ମତ ମୋତେ କେବଳ
କେବଳ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ।
ସେ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ।
ମୁଁ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ।
କହୁ ପରାଧୀନ ।

ଦୁଷ୍ଟ କହୁ କହୁପାରିଲେ ନାହିଁ ।
କହୁ କହୁ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ।
ଧାରଣା ନଥିଲା । କହୁ ସେଇଠୁ ବାକି
ଗୋଟିଏ ସତ୍ୟ ଦେଲା । ସେ ସତ୍ୟ ଅଲଗା ।
କହୁ କହୁ, “ମୁଁ ପାତ୍ରା କହୁ, ସେଥିରେ
ଯଦି ସତ୍ୟ ଦେବ, କେବେ ପାତ୍ରା ତମେ

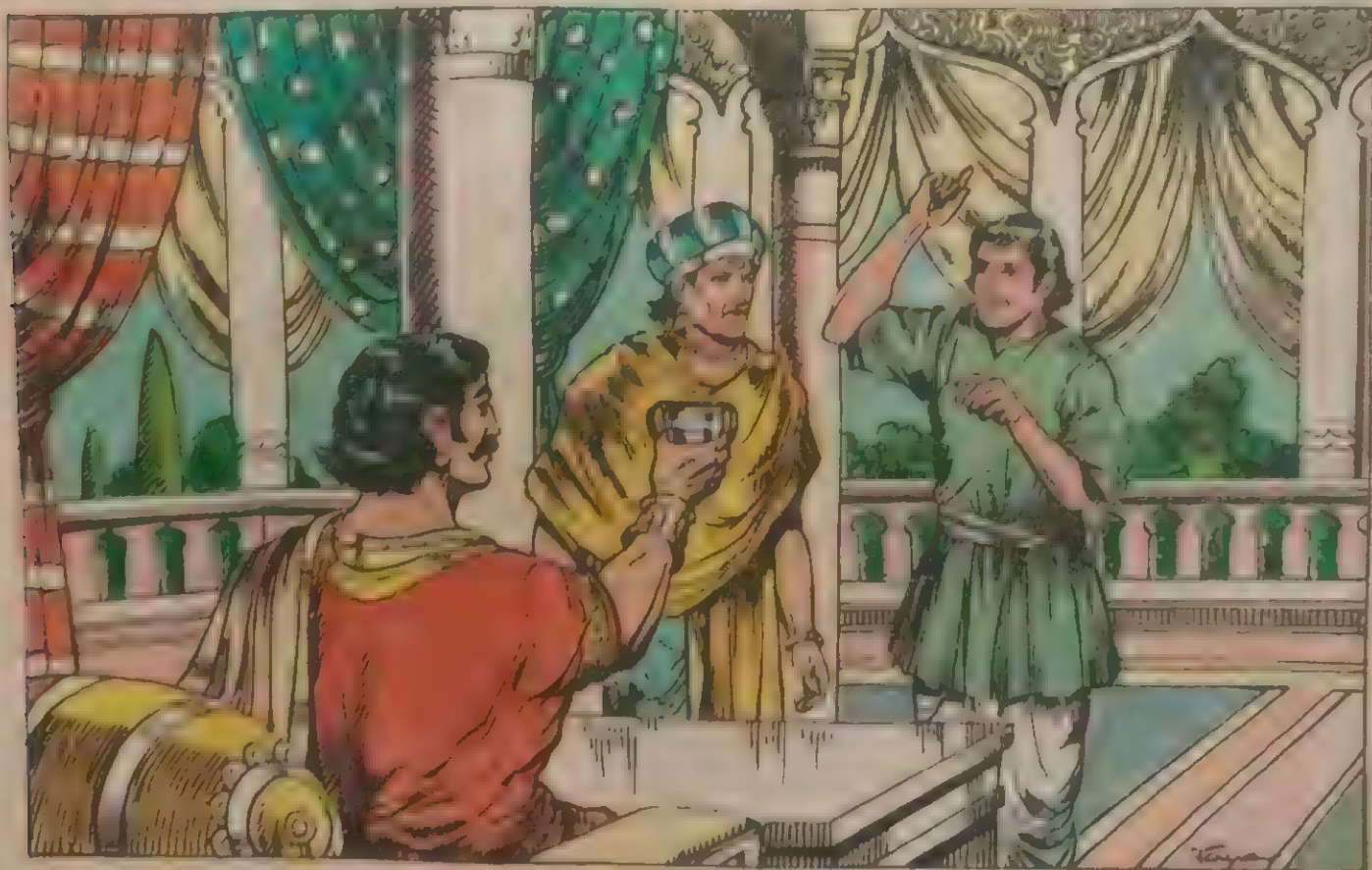
କହୁ କହୁ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ।
ନଦେଲେ ନୁହେଁ । ଦେଲା ?”

ଦୁଷ୍ଟକ ଘାତ ଦେଲା ।

ପରଦିନ ଦୁଷ୍ଟକ ଜଣକୁ ଦରଦାରକୁ
ନେଇଗଲା । ସେ କହୁ ମତ କହୁ
ପରଦିନ କହୁଦେବା ବେଳକୁ କହୁ
ପାତ୍ରା ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ମତ ।
କହୁ କହୁ, “କହୁ କହୁ, “କହୁ
କ’ଣ ମତରେ ଦୁଧ ପିଅନ୍ତୁ ?”

କହୁ ଆଜି ମତ କହୁ ଦେବ କହୁ କହୁ,
“ଆଜି କ’ଣ ନାକରେ ବା ଅଖିରେ ବା
କାନରେ ପିଅନ୍ତୁ ?”

“ମୁଁ କହୁଥିଲି ଆପଣ ମୋ ଭାବ ଅତିରେ
ପିଅନ୍ତୁବେ ବୋଲି ।” କହୁ କହୁ ।

ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, “ତମେ ଆଖିରେ ଦୁଧ ପିଇଯିବ ? ସତ କଥା ? ଯଦି ନ ପାରିବ ?”

“ମହାରାଜ ! ଯଦି ପାରିବ ?” ଜୟ କହିଲେ ।

“ସତସ୍ତ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟା ଦେବ । ଯଦି ନ ପାରିବ ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ମହାରାଜ, ମୁଁ ବା କ’ଣ ଦେଇ ପାରିବ ? ମୋଟି ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଟଙ୍କା ଅଛି । ସେତେ ଦେବ ।” ଜୟ କହିଲେ ।

ସନ୍ତୋଷକର ଲୋକ ଗହ୍ୱର କୌତୁହଳ ଓ ବିସ୍ମୟରେ ଅନାଇ ରହିଲେ । ରାଜାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଶୁଭ୍ ନମ୍ର ଭାବରେ ଜୟ ପୁଣି କହିଲେ, “ଛାନ୍ଦକର କ’ଣ ଅଣ୍ଟାକ ଯେ ସେ ମୋ ସର୍ତ୍ତରେ ରାଜ ନହେବେ ?”

ରାଜା ଦୁଧ ଗିଲସ ତା’ ଆଡ଼େ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ । ଜୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଧତଳ ମୁହଁ ଲଗାଇ ପିଇଦେଲା ଓ ଟଙ୍କାଟି ରାଜାଙ୍କୁ

ଦେଇ କହିଲା, “ମହାରାଜ ! ଦେଲି ।”

ରାଜା ହସିଲେ । ଜୟ କହିଲେ, “ଏଥର ହୁଏ !”

ଛାନ୍ଦକ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଯି ଗୋଟିଏ ସମସ୍ୟାରେ ପଡ଼ିଛି । ମୋର ଏ ଟଙ୍କା ଟେକାଳି ମୋ ଯତ୍ନ ବାଜି ରହିଥିଲେ କି ସେ ଗୋଟିଏ ରାଜାଙ୍କ ହାତକୁ ଟଙ୍କାଏ ବଦଳରେ ତାଙ୍କ ପାଦକୁ ନେଇ ସେ ପିଇ ପାରିବ । ମୁଁ କହିଥିଲି ସେ ଯଦି ଏହା ପାରିବ, ତେବେ ତାକୁ ଚାକିରୀ ଦେବା ପାଇଁ ମୁଁ ଛାନ୍ଦକ ଆଗରେ କହିବି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ସଫଳ ।

ରାଜା ଏଥର ବହୁତ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ବହୁସକ ! ଜୟ ତମର ଯୋଗ୍ୟ ଶାଳକ । ବେଶ୍ । ତାକୁ ଦରବାରରେ ଚାକିରୀ ଦିଆଯିବ ।”

ଜୟ ଆନନ୍ଦରେ ରାଜାଙ୍କୁ ଜୁହାର ଦେଲା ।

[୧୪]

[ପ୍ରଥମ ଭାଗ ଶେଷରେ ଏକ ପୁଅକୁ ନେଇଥିବା ଥରା ଲୋକ ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁକ
 ଠେକାଣୀ ଦେଲା । କିନ୍ତୁ ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲା । ଅବଶେଷରେ ସେ ଏକ ପୁଅକୁ ନେଇଗଲେ ।
 ଥରା ଶେଷ ଲୋକ ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁକ ନେଇଗଲେ । କ'ଣ ହେଲା ସବୁ କିଛି ସେ ଥରା ପୁଅ
 ସହିତ ଲୋକ ସହକୃତ କରି ଆସିଲା । କ'ଣହେଲା...]

ରାଜାଙ୍କର ଅନିଚ୍ଛାରେ ସେଇ ବନ୍ଧୁକ ପ୍ରତ୍ୟେକ କିଛି କେହି ନେଇନାହାନ୍ତି ।
 ଗୋଟିଏ ଥର ସେଇ ବନ୍ଧୁକରେ କିଛି ବନ୍ଧୁକରୁ ନେଇ ପ୍ରତି ସମୟରେ ସେ
 କିଛି ନେଇ ଚାଲି ଚାଲି ଚାଲି । ଅନିଚ୍ଛାରେ କେହି ନେଇ ଚାଲି ଚାଲି । କେହି ନେଇ
 କିଛି ବନ୍ଧୁକ ନେଇ ଚାଲି ଚାଲି ଚାଲି । କେହି ନେଇ କିଛି ବନ୍ଧୁକ
 ପ୍ରତି ସମୟରେ । କେହି ନେଇ କିଛି ବନ୍ଧୁକ ନେଇ ଚାଲି ଚାଲି ।
 ପ୍ରତି ସମୟରେ ପ୍ରତି ସମୟରେ କିଛି ବନ୍ଧୁକ ନେଇ ଚାଲି ଚାଲି ।
 କେହି ନେଇ କିଛି ବନ୍ଧୁକ ନେଇ ଚାଲି ଚାଲି । କେହି ନେଇ କିଛି ବନ୍ଧୁକ
 କେହି ନେଇ କିଛି ବନ୍ଧୁକ ନେଇ ଚାଲି ଚାଲି । କେହି ନେଇ କିଛି ବନ୍ଧୁକ

ଅନୁଚେମାନେ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ସହ ଖେଳିବା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଟିଣ୍ଡୁ ଦୁଇଟିକୁ ଗୌରବ ଆଣିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ନାମ ରଖାଗଲା ରୁଦ୍ର ଓ ଅରୁଦ୍ର । ଏ ତିନି ବାଳକ ଅନ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ବାଳକମାନଙ୍କ ସହ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଏ ତିନିଜଣକୁ ବିଶେଷ ଯତ୍ନ କରୁଥିଲେ ।

ଗୃହ ଗୃହ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ବିତିଗଲା । ଉଗ୍ରାଷ ବର୍ଦ୍ଧିମାନ ନିଜ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ମନ ଦେଲା । ସେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଜାତିକୁ ସଭ୍ୟ କରିବାକୁ ଗୃହ ଥିଲା । ସେମାନଙ୍କୁ ସେ କୃଷି ବିଦ୍ୟା ଶିଖାଇଲା । ସେମାନେ ହଳ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବଳଦ ଓ ମଝିଷ ଅଣାଇଲା ।

ତେଣୁ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଚଳନ୍ତୁ ଶାନ୍ତି ଦ୍ଵାରା ହଳ କରିବା ସୁବିଧା ମଣିଲେ ନାହିଁ । ସେଉଁ ଦାଞ୍ଜମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସେମାନେ ହଳ କଢ଼ିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଲା ।

ଉଗ୍ରାଷ ଦ୍ଵାରା ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଯାହା ଭିତରେ ମଣିଷଙ୍କ ଭଲ ସାମାଜିକ ଜୀବନ ସାଧନ କରିବାର ଉଦ୍ୟମ କଲେ । ବଣ ସୁଲଭରେ ବାସ କରୁଥିବା ମଣିଷମାନେ ଏହା ଶେଷ ଯେତକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ, ସେତକ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଖାଲି ପଶୁମାନଙ୍କୁ ଧରି ଖାଉଥିଲେ, ତାହା ନୁହେଁ, ଅଳାଳେ ସକାଳେ ମଣିଷଙ୍କୁ ବି ଉଠାଇନେଇ ଯାଉଥିଲେ ଓ ମଣିଷ ମାଂସ ଖାଉଥିଲେ । ସେମାନେ ଗୁଣ ବାସରେ ମନ ଦେବା ଦ୍ଵାରା ମଣିଷମାନେ ନିଜ ନିଜକୁ ନିରାପଦ ମଣିଲେ ।

ହମେ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ବଣ ଭିତରେ ସରୋବର ଓ ଉଦ୍ୟାନମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ସେ ଅଞ୍ଚଳ ଶୋଭାମୟ ହେଲା ।

ସେତେବେଳକୁ ଉତ୍ତରୀୟ, ରୁଦ୍ର ଓ ଅରୁଦ୍ରଙ୍କ ବୟସ କୋଡ଼ିଏ । ସେମାନେ ସୁଠାମ ଓ ବଳବାନ ଯୁବକ ଭାବରେ ଘୋଡ଼ାଚଢ଼ା, ଧନୁବିଦ୍ୟା, ଅଶ୍ଵାଶୁଳନା ଇତ୍ୟାଦିରେ ଧୁନ୍ଦେଇ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମଣିଷ ଗୁଣ ସାଥିକୁ ରାଷ୍ଟ୍ର ସୁଲଭ ବଳ ଓ ସାହସର ବିକାଶ ହେଲା ।

ଥରେ ସେମାନେ ଉଗ୍ରାସଠୁ ଶୁଣିଲେ
କିପରି ସେମାନଙ୍କ ଜନ୍ମ ପୁରୁଷ
ବ୍ୟାଘ୍ରତର୍ମଧାଘ ଲେକେ ଆସି କପିଳପୁର
ରାଜ୍ୟରେ ବହୁତ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ ।
ବ୍ୟାଘ୍ରତର୍ମଧାଘଙ୍କ ବିଷୟରେ ସେ ତନୁ
ଯୁବକଙ୍କ ମନରେ ଅଦମ୍ୟ କୌତୁହଳର
ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ସେ ଲେକେ କିପରି ଅଲ୍ପଦ
ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ବଣ କରି ଏତେ ବହୁତ ସୃଷ୍ଟି
କଲେ, ସେକଥା ଉଦ୍ଭବର, ରୁଦ୍ର ଓ ଅରୁଦ୍ର
କୁହୁ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଉଗ୍ରାସ ନିଜେ ଯାହା
ପେଟକ ଜାଣିଥିଲା, ସେସବୁ କହିଲା, କିନ୍ତୁ
ପୁରାପୁର ସେମାନଙ୍କ କୌତୁହଳ ଦମନ
କରିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଉଗ୍ରାସ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞ ବି ସେମାନେ
ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ସବାର୍
ହୋଇ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଉପରେ
ରାଜରେ ଦେଖା ଦିଅନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ନିକଟ
ଅନ୍ତତରେ ସେମାନେ କୌଣସି ଉପଦ୍ରବ
କରି ନାହାନ୍ତି । ନାଗବର୍ମା ଓ କରବାର ନାମକ
ଦୁଇଜଣ ସେମାନଙ୍କ ନେତା ଥିଲେ ।
କପିଳପୁର ରାଜ୍ୟ ସହ ପୁରରେ ପରସ୍ତ ହୋଇ
ସେ ଦୁହେଁ ପ୍ରାୟ ଧରା ପଡ଼ିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ,
ଦୈବାର୍ ଶପିଗଲେ । କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ଆମେ
ଆଉ ଜାଣୁନା ।”

ଉଗ୍ରାସର ଏ ବିବରଣୀ ଉଦ୍ଭବଙ୍କ
କୌତୁହଳ ଆହୁରି ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ଦ୍ରୋଣା

ନାଗବର୍ମା ତଥା ତା’ ଅନୁରେ କରବାର
ଗଲେ କୁଆଡ଼େ ? ସେ ବିଷୟରେ ଯଥା ସମ୍ଭବ
ଜାଣିବା ସକାଶେ ସେ ମନେ ମନେ ଦୃଢ଼
ଫକଲ୍ ହେଲେ । କିଏ କହିବ ଯେ ସେ
ଦୁହେଁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜ୍ୟର ହାନି ପାଇଁ
ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରୁ ନାହାନ୍ତି ? ବହୁ ଦୂରର
ଅଧିବାସୀ ଓ ସେ ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀମାନେ ଯେ
ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଦେଖା ଦିଅନ୍ତି, ତା’ର ଅର୍ଥ
ହେଲା, ସେମାନେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ରାଜ୍ୟ
ଉପରୁ ସେମାନଙ୍କ ଲେଉଟ ବା ଆହୋର ଡାଗ
କରିନାହାନ୍ତି ।

ଉଦ୍ଭବ ନିଜ ସାଥୀ ରୁଦ୍ର ଓ ଅରୁଦ୍ରଙ୍କ ସହ
ପରାମର୍ଶ କରି ଗୋଟିଏ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ

ଲେଲେ ହୁଏତ ଲେକେ ଓ ରାକ୍ଷସମାନେ
ଜାଗତଆରୁ ହୋଇ ରହୁବେ ଓ ପୁରସ୍କାର
ଆଶାରେ ବିପଦର ଆଶଙ୍କା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ
ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ଲେକକୁ ଧରିବେ ।

ଉଦ୍ବିଗ୍ନ ଏ ବିଷୟରେ ଉଗ୍ରାସ ସହ
ଆଲୋଚନା କଲେ । ଉଗ୍ରାସ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ
ସନ୍ନତ ହେଲା । ତେଣୁ ଆଉ ବିଳମ୍ବ ନକରି
ବଣ ମୁଲକ ଯାକ ତଥା ଆଶପାଶର ଗାଁ
ଗଡ଼ଲ ଓ ପାହାଡ଼ ଘାଟି ମାନଙ୍କରେ ଘୋଷଣା
କରାଗଲା କି ଯିଏ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମଧାରୀ
ଲେକକୁ ଧରିଦେଇ ପାରିବ, ସିଏ ଏକ ଲକ୍ଷ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ପୁରସ୍କାର ପାଇବ । ଲେକେ
ଶୁଣି ଆତ୍ମହରେ ଏ ଘୋଷଣା ଶୁଣିଲେ ।
ଏହା ପରେ ପ୍ରାୟ ସବୁଦିନ ସେ ବିଷୟରେ
କିଛି ନା କିଛି ଖବର ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ
ଆସିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମଧାରୀ ଲେକେ
ଅଗ୍ନି ପକ୍ଷୀ ଆରୋହଣ କରି ଆକାଶମାର୍ଗରୁ
ଯାହା ଦେଖିବାର ଦେଖି ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି,
ଅବତରଣ କରୁ ନାହାନ୍ତି ।

ଉଦ୍ବିଗ୍ନଙ୍କ ମନରେ ନାନା ପ୍ରଶ୍ନ
ଦେଖାଦେଲା । ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମଧାରୀମାନେ ରାଜ୍ୟରେ
କିଭଳି ଉପଦ୍ରବ କରିବା ମତ୍ତଲବ୍ଧରେ ଅଛନ୍ତି ?
ସତରେ ବାରହାର ଆସି କାହିଁକି ବୁଲି
ଯାଉଛନ୍ତି ? ଲେକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିର ଅଗୋଚରେରେ
ବଣର କୌଣସି ଜନସ୍ଥାନ ଅଞ୍ଚଳରେ
ସେମାନେ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଓହ୍ଲାଇ ନାହାନ୍ତି

କଲେ । ସତରେ କେବେ କେବେ ଏ ରାଜ୍ୟକୁ
ଆସୁଥିବା ବହୁ ଦ୍ୱୀପ ନିବାସୀଙ୍କ ଭିତରୁ
କୌଣସି ମତେ ଜଣକୁ ଧରି ନେବା ହେଲା
ସେମାନଙ୍କର ସେ ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।
ସେଭଳି ବନ୍ଦୀ ବହୁ ଦ୍ୱୀପ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ସବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ଜାଣିହେବ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ନାଗବର୍ମା ଓ କରବାର କୁଆଡ଼େ ଅଛନ୍ତି କ'ଣ
କରୁଛନ୍ତି ସେକଥା ମଧ୍ୟ ବୁଝିହେବ ।

ସେ ଚିନ୍ତାହେଁ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ବଣ
ମୁଲକରେ ରହୁଥିବା ମଣିଷ ଓ ରାକ୍ଷସଙ୍କ
ସହଯୋଗ ବିନା ବହୁ ଦ୍ୱୀପରୁ ଆସୁଥିବା
ସେଭଳି ଲେକକୁ ବନ୍ଦୀ ବଳାଇ ହେବ ନାହିଁ ।
ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଧରଣର ପୁରସ୍କାର ଘୋଷଣା

ତ ? ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଯେତକ ସମ୍ଭାବ
ମିଳିଲା, ତାହା ଆଶଙ୍କାକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା ସିନା,
କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଯୋଗାଇଦେଇ
ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ନିଜେ ବଣ ଭିତରେ ଶବ୍ଦରେ
ଲୁଚି ରହି ସେମାନଙ୍କ ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ
କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ତାଙ୍କର ଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ଶୁଣି ଛୁଦ୍ର ଓ ଅଛୁଦ୍ର ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସହ ଯିବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ।

ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ତିନିହେଁ ଦୁର୍ଗରୁ
ବାହାରି ବଣ ଭିତରଦେଇ ଘୋଡ଼ାରେ ଅଗ୍ରସର
ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଫମେ ଶବ୍ଦ ଅଧାଅଧ
ହେଲା, କିନ୍ତୁ ସେ ଶବ୍ଦରେ ଅଶ୍ୱି ପକ୍ଷୀ ବା
ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମଧାରୀ କେହି ସେମାନଙ୍କ ଆଖିରେ
ପଡ଼ିଲେ ନାହିଁ । ତେବେ ସେମାନେ ହତାଶ
ହେଲେ ନାହିଁ । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ
ଆଗନ୍ତୁକମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ସେମାନଙ୍କ
ହାତରେ ଧସ ନ ପଡ଼ିଛି, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ
ଅନୁସନ୍ଧାନ ଗୁଲ୍ ରଖିବାକୁ ନିଷ୍ପନ୍ନ କଲେ ।

ସେତେବେଳକୁ ସେମାନେ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ
ଗଲେଣି । ମନରେ ଉତ୍ସାହର ସିନା ଅଗ୍ରବ
ନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ବଣ ଭିତରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି
ଗୁଲିବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ସେମାନେ
ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ କିଛି ସମୟ ବିଶ୍ରାମ
କରି ଶେର୍ ହେବା ବେଳକୁ ଦୁର୍ଗକୁ
ଫେରିଯିବେ ବୋଲି ସ୍ଥିର କଲେ ।

ସେମାନେ ତନୋଟି ଅଲଗା ଅଲଗା ଗଛ
ଦେହରେ ସେମାନଙ୍କ ତିନି ଘୋଡ଼ାକୁ
ବାନ୍ଧିଦେଲେ । ଯେଉଁ ଗଛ ମୂଳରେ ବିଶ୍ରାମ
ନେବା କଥା, ସେ ଗଛ ମୂଳରେ ପଡ଼ିଛି
ସେମାନେ ଦେଖିଲେ କି ଗଛ ଉପରେ ସତେ
ଅବା ଆଲୁଅ ଜଳୁଛି ! ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତଙ୍କ ପ୍ରଥମେ
ତପା କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ଆରେ ! ଇଏତ
ସେ ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀ ! ତା’ ଉପରେ ବସିଥିବା
ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମଧାରୀ ବ୍ୟାଘ୍ର ହାତରେ କୌଣସି
ଚିଜ ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରୁ ଆଲୁଅ ବାହାରୁଛି ।

ସେତେବେଳକୁ ଛୁଦ୍ର ଓ ଅଛୁଦ୍ର ଦୃଷ୍ଟି
ମଧ୍ୟ ସେ ପକ୍ଷୀ ଉପରେ ନିବଦ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ।
ସେମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ, ପକ୍ଷୀଟି ପଶ୍ଚିମ

ଦିଗକୁ ଉଡ଼ି ଯାଉଛି । ସେ ଯିବା ବାଟ
ଆଲେକତ ଦେଖା ଯାଉଛି ।

ରୁଦ୍ର କହିଲା, “ମୁଁ ଗଛ ଉପରେ ଡ଼କ
ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁ ମୂଳକରେ ଅଛୁ,
ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖୁଛି ।”

ରୁଦ୍ର ଗଛ ଡ଼କ ଏକ ଧ୍ୟାନରେ କିଛି ସମୟ
ସକାଶେ ଗୋଟାଏ ଦିଗକୁ ଅନାଇ ରହି
ତା’ପରେ ଚରଚର ହୋଇ ଚଳୁ ଆସି
ଉଗ୍ରଦତ୍ତ ଓ ଅରୁଦ୍ରକୁ କହିଲା, “ପଶ୍ଚିମ
ଦିଗରେ ଗୋଟାଏ କିଛି ଥିବାର ଦେଖୁଛି ।
କିନ୍ତୁ ସେ କିଛି ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ବି ଆଲୁଅ
ଜଳୁନାହିଁ କି କିଛି ପ୍ରାଚୀର ବା ଛତା
ଉପରେ କଣେ ବି ପ୍ରହରୀ ନାହିଁ ।”

“ତମେ କ’ଣ ଭବିଷ୍ୟ ସେ ବ୍ୟାଘ୍ରବର୍ମଧୀଙ୍କ
ସେହି କିଛି ଭିତରେ ଅବତରଣ କରିଛୁ ?”
ଉଗ୍ରଦତ୍ତ ପଚାରିଲେ ।

“ସେକଥା ଠିକ୍ କହି ହେବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
ମନେ ଦୁଏ ସେ ଏହି କିଛି ଭିତରେ,
ନହେଲେ କିଛିର ଆଶପାଶରେହିଁ କେଉଁଠି
ଓହ୍ଲାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ହେଲା
କିଛି ଭିତରେ କେହି ଥିବାର କୌଣସି
ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଉନାହିଁ ।” ରୁଦ୍ର କହିଲା ।

ଉଗ୍ରଦତ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଶବ୍ଦରେ,
କିଛିଟି ତ ନିଶ୍ଚୟ କପିଳସୁରର କୌଣସି
ସାମନ୍ତଙ୍କର ହୋଇଥିବ । ଏଭଳି ସାମନ୍ତ କିଏ
ଯିଏ କି ନିଜ କିଛି ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରହରୀ
ରଖିବ ନାହିଁ ? ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ହେବା ମାତ୍ରେ
କିଛି ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖିବାକୁ ହେବ, ତା’ର
ମାଲିକକୁ ସତର୍କ ରହିବା ସକାଶେ ଚେତାବନା
ଶୁଣାଇ ଦେବାକୁ ହେବ ।

ଏହାପରେ ତନିହେଁ ସେ ଗଛ ମୂଳରେ
ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଓ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ
ନିଦ୍ରାଗଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ହେବା ବେଳକୁ
ବଣର ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ କଣ୍ଠସ୍ଵର ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନଙ୍କ
ନିଦ୍ରା ଗଞ୍ଜିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ଚଳି
ଘୋଡ଼ା ଯେତେବେଳେ ହେଷ୍ଟାରବ କଲେ,
ସେମାନେ ତମକି ପଡ଼ି ଉଠି ବସିଲେ ।

ସେତେବେଳକୁ ଜଙ୍ଗଲ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ
ଆଲୋକିତ ହେଲାଣି । ପଲେ ମାଳତୀ

ଆଗପାଶର ଗଛ ଉପରେ ନାଚୁଥିବା
କରୁଥିଲେ ।

“କେବଳ ତ ମୋ ଆମ ଆଶିଷ ଆମେଷ”
 “କେବଳ ତ ମୋ ଆମ ଆଶିଷ ଆମେଷ”

“ସେଇଦିନ ମିଁ ଗୋଟିଏ ସାମୁଦ୍ର ରଜା
 ଓ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ରଜାଙ୍କୁ ମିଶ୍ରଣ ! ବ୍ୟାଘ୍ର-
 ଯୁଦ୍ଧ ଯୁଦ୍ଧ ଯୁଦ୍ଧ ଏ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନିର୍ଜନ ଦେଖି
 ହେବେ ଏଠାରେ ପ୍ରଭାବକ୍ତ୍ର ।” ଛାତ୍ର କହିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ଉଠି ିଆ ଦେଲେ । ତାଙ୍କର
ମୁର ସାଥୀ ସେ ସେଇଆ କଲେ । ଅରୁଦ୍ର
ପଚାରିଲା, “କ’ଣ, ଗୋଡ଼ା ଖୋଲି ଆଣିବ ?”

“ଯୋଡ଼ା କ’ଣ ଦରକାର ? ଛୁଦ୍ର,
ଏଠାରୁ ସେ କାହିଁ କେତେ ଦୂର ହେବ ?”
ଉତ୍ତରରେ ପଚାରିଲେ ।

ରୁଦ୍ର କହିଲା, “ଅଧକୋଶ ହେବ
ବୋଧହୁଏ ।”

“ତାହାହେଲେ ତ ଘୋଡ଼ା ବେ ସିବା
କି ହେବ ।” କହୁଲ ଅଛୁପ୍ତ । କନିହେଁ

ଆଉ ଯୋଡ଼ାମାନଙ୍କୁ ଗୋଲ୍‌ଉଡ଼ି, ଗେଡ଼କ-
ବେଲେ ହଠାତ କୌଣସି ଆଶ୍ଚିନାଦ
ସେମାନଙ୍କ କାନରେ ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଆଶ୍ଚିନାଦ କୌଣସି ନାଦ
କଣ୍ଠର ବୋଲି ମନେ ହେଲା ।

ଉପଦେଶ ନିଜ ଚରକାସ ବାହାର କଲେ ।
ଯେଉଁ ଦିଗରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଆସୁଥିଲା, ତେଣୁ
ସେହି ଦିଗକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲେ । ଅଳ୍ପ ଦୂର ଯାଇ
ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ଜଣେ ସୁନ୍ଦର ହିପରୁ
ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମଧାରୀମାନେ ଧରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା
କରୁଛନ୍ତି । ହିଅ ସହ ଥିବା ଦୁଇଜଣ
ପରିଗୁରୁକାହିଁ ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲେ ।

“ଭୟ ନାହିଁ!” କହିଲେ ଉପଦେଶ ।
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମଧାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ତଳ
ଯୁବକଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ
ଚକ୍ଷୁଶୀର ସେ ଚକ୍ରଗଣଙ୍କ ଉପରକୁ ବୁଦ୍ଧ
ପଡ଼ି ସେମାନଙ୍କୁ ଅବୁଧାର କରିନେଲେ ।

(ସମାପ୍ତ)

ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀର ବ୍ୟବହାର

ନିଶା ଗରଜୁଥାଏ । ତୁହାରୁ ତୁହା ବନ୍ଧା
ହେଉଥାଏ । ସାଇଁ ସାଇଁ ଶୀତଳ ପବନ
ବହୁଥାଏ । ଘଡ଼ଘଡ଼ ଓ ଶ୍ଵାନଶ୍ଵାପଦଙ୍କ ରଜି
ମଝିରେ ମଝିରେ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଗଣ୍ୟମାନଙ୍କ
ଅଛଦାସ୍ୟ । ଘନ ଘନ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ
ଦିଶିଯାଉଥାଏ ଭୟାବହ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବନ୍ଧମାର୍କ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବଚଳିତ
ବୋଧ ନକରି ପୁନଃବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷଟି
ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାବେଦଣ
କରି ଶବ୍ଦଟିକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ । ତା'ପରେ
ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ସେ ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ ଶୁଶାନ୍
ପଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା
ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦଟି ବେତାଳ ତାକୁ କହିଲା,
“ରାଜା ! ତମେ ଏ ଘୋର ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗଭର
ରାତରେ ଯେ ଏଭଳି କାମରେ ହାତ ଦେଇଛ,
ଏହା ଅନ୍ୟର ଉପକାର ପାଇଁ ନା ନିଜର

ବେତାଳ କଥା

ସ୍ୱାର୍ଥ ସାଧନ ପାଇଁ? ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଉପରେ ଅନେକ କିଛି ନିର୍ଭର କରେ । ଏ ଦୁଇ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଭିତରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କ’ଣ ତାହା ବୁଝାଇଦେବା ନିମନ୍ତେ ତମକୁ ଗୋଟାଏ କାହାଣୀ କହୁଛି, ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଭାର ଲଢ଼ବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲ : “ଭରତପୁର ଗାଁରେ ଘୋଳ ସିଂହ ନାମକ ଜଣେ କୃଷକ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ପ୍ରେମନାଥ ନାମକ ଜଣେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ । ପ୍ରେମନାଥଙ୍କର ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ପରଲୋକ ହୋଇଗଲା । ଏହାର କିଛିଦିନ ପରେ ପ୍ରେମନାଥଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ବି ପରଲୋକ ଗମନ କଲେ । ପଛରେ ଦୁହେଁ ସେମାନଙ୍କର

ଉକ୍ତମାତ୍ର ସନ୍ତାନ ସାଗରକୁ ଛାଡ଼ିଲେ । ସାଗରକୁ ସେତେବେଳେ ବୟସ ମଧ୍ୟ ଛଅ ସାତବର୍ଷ ହେବ ।

ଘୋଳ ସିଂହ ଅତି ସ୍ନେହରେ ସାଗରକୁ ନିଜା ଭାବକୁ ନେଇ ପୁଅ ଭଳି ପାଳିଲେ । ଘୋଳ ସିଂହ ମିନା ଜଣେ ସାଧାରଣ କୃଷକ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେ ଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନୀତିବାନ ଓ ସାହସୀ । ତାଙ୍କ ପ୍ରକ୍ୱବରେ ସାଗର ମଧ୍ୟ ସାହସୀ ହେବାର ଦେଖାଗଲା । ଘୋଳ ସିଂହଙ୍କର କନ୍ୟାଟିଏ ଥିଲା । ସେ ତାକୁ ସାଗର ସହ ବିଭା ଦେବେ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ଓ ଏକଥା ସାଗର ଜାଣିଥିଲା ।

ସେତେବେଳେ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ରାଜ-ପ୍ରତିନିଧି ଥିଲେ ଚୌଧୁରୀ ସୁଖବାର । ରାଜାଙ୍କ ସେନାପତି ତାଙ୍କର ଭନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ । ସେହି ସାହସରେ ସୁଖବାର ଯାହା ମନ ତାହା କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଜାଙ୍କୁ ଶୋଷଣ କରିବା ଓ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରିବା ତାଙ୍କ ଅଭ୍ୟାସରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ।

ସେତେବେଳେ ସାଗର ଯୁବକ । ଦିନେ ସେ ରାଜଧାନୀ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଭେଟି ସୁଖବାର ବରୁଦରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲା । କିନ୍ତୁ ରାଜଧାନୀରେ ସେ ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ ଅମାତ୍ୟଙ୍କୁ ଏକଥା କହିଲା, ସେ ହେଲେ ସେନାପତିଙ୍କର ସଖା । ପରଦିନ ସେ ରାଜାଙ୍କ ସହ ଭେଟ କରିବାଦେବେ ବୋଲି ତାକୁ

ଜହାଲେ । କେନ୍ଦୁ ପରଦାନ ସାଗର ଶ୍ରୀକା
ଆଗରେ ସୁଖଦାର ବରୁଦରେ ଅଭିଯୋଗ
କରିବାର ମୁହାଁଟା ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ସାଗର
ନିଜେ ଶ୍ରୀକାଙ୍କ ଶତଶାଖୀନା ଲୁଣ୍ଠନ କରିବାର
କ୍ଷମା କରୁଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ଦେଲା ।
ଶ୍ରୀକା ସେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ
କୁପିତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ସେ ସାଗରକୁ
ନେଇ ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ ପରିବେଷ୍ଟିତ ବଣରେ
ବାନ୍ଧଦେଇ ଆସିବାକୁ ହୁକୁମ ଦେଲେ ।

କର୍ମରୂପମାନେ ଚାହାଁ କଲେ । ସାଗର
ପ୍ରାଣର ଆଶା ତ୍ୟାଗ କରି ଠିଆ ହୋଇଥାଏ ।
ହଠାତ୍ ସେ ଶୁଣିଲା ଏକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, “ମୋତେ
ସୁଖ ଶୋଷ, ସୁଖ ଶୋଷ !”

ସାଗର ଅନାଇ ଦେଖିଲା, ଗୋଟିଏ
ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ ଠିଆ ହୋଇଛି । ନିର୍ଭୟରେ
ସାଗର କହିଲା, “ପାଖରେ ନିଶ୍ଚୟ । ତମେ
ଯାଇ ପାଣି ପିଇନାହିଁ କାହିଁକି ?”

“ଆରେ ପୁଅ । ମୋ ଉପରେ ଗୋଟିଏ
ଅଭିଶାପ ଅଛି । ମୁଁ ଛୁଇଁବା ମାତ୍ରେ ନିଶ୍ଚୟ
ହେଉ ହୃଦ ହେଉ ତାହା ଶୁଣିଯିବ । କେବଳ
ଯଦି କେହି ମୋ ମୁହଁରେ ପାଣି ଢାଳି ଦେବ,
ତେବେ ଯାଇ ମୋ ତୃଷ୍ଣା ମେଣ୍ଟିବ ।” ଏହା
କହି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ ସାଗରକୁ ବନ୍ଦନମୁକ୍ର କଲା ।

ସାଗର ଯାଇ ଗୋଟିଏ ମାଟି ସରରେ ପାଣି
ଆଣି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀକୁ ପିଆଇଲା । ତା’ପରେ
ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ ତାକୁ କାହିଁକି ଦଣ୍ଡ ମିଳିଛି

ବୋଲି ପଚାରିବାରୁ ସେ ନିଜ ବାଲୁକାଳରୁ
ଆଜିଯାଏ ଘଟିଥିବା ସବୁ ଘଟଣା ଗପିଗଲା ।”

ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ ସବୁ ଶୁଣି କହିଲା, “ତୁ
ଅନ୍ୟର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ବିପଦ ବରଣ କରିଛୁ ।
ତୋ ଭଳି ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ସାହସୀ ଯୁବକକୁ ମୁଁ
ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ।”

ଏହା କହି ସେ ଶୂନ୍ୟରୁ ଧରି ଆଣିଲା
ଶତ୍ରୁ ଏ ଦୁର୍ମୁଖ ସାହାସୀ ଓ ବହୁତ ରୁଦ୍ଧ ଏ ଘାବ
ଓ ସୁନାର ଅଳଙ୍କାର ।

“ଏସବୁ ରାଜକୁମାରଙ୍କର । ନିଜ ବୁଦ୍ଧି
ଶର୍ତ୍ତ କରି ଏହା ଦ୍ୱାରା କିପରି ସୁଖଦାର ଦୁର୍ଦ୍ଧ
ଶିଖିବ, ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ।” ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ
ଏହା କହି ସେସବୁ ସାଗରକୁ ଧରାଇ ଦେଲା ।

ସାଗର ଅନ୍ଧାରରେ ସେସବୁ ଜନିଷ ସୁଖ-
ବରର ଘର ଭିତରକୁ ଗୋପାଡ଼ ଦେଲା ।
ସକାଳେ ସୁଖବରର ସ୍ତ୍ରୀ ସେସବୁ ଦେଖି
ଅବାକ୍ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବହୁତ ଖୁସି ହ
ହେଲା । ସେ ସେସବୁ ପିନ୍ଧିବାର ଲୋଭ
ସମ୍ବରଣ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେସବୁ ପିନ୍ଧି
ସେ ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଘରେ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗ
ଦେଲା । ରାସ୍ତାଘାଟରେ ଓ ଉତ୍ସବ ସ୍ଥାନରେ
ଲୋକେ କାବା ହୋଇ ସେ ଦୁର୍ମୁଖ ବେଶଭୂଷା
ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ତେଣେ ସକାଳେ ରଜାଙ୍କ
ଉଆସରୁ ସେସବୁ ଗୈର ହୋଇଥିବାର ଜଣା
ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ରୁପ୍ରଚରମାନେ ଏଣେ ତେଣେ
ବିଚ୍ଛେଦ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଭିତରୁ

ଜଣେ ମୁଖ୍ୟଭର ହିଁ ଗେରୁ ପିନ୍ଧିଥିବାର
ଦେଖି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାହୁ ବେର ଦେଲା ।
ସିପାହୀମାନେ ଆସି ସୁଖବରକୁ ଗିରଫ କଲେ
ଓ ଜନିଷତକ ଜବଦ କରି ନେଇଗଲେ ।

ସୁଖବରକୁ ବହୁତ ଦଣ୍ଡ ମିଳିଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ
ସେନାପତିଙ୍କ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଯୋଗୁଁ ସେ ବଞ୍ଚିଗଲା ।
ତେବେ ସେ ଆଉ ରାଜପ୍ରତିନିଧି ହୋଇ
ରହିଲା ନାହିଁ ।

ନିଜ ପଦ ହରାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୁଖବର
ଦେଖିଲା ଯେ ସାଗର ନିରାପଦରେ ଫେରି
ଆସିଛି । ସାଗର ଉପରେ ତା'ର ହୋଧ
ହେଲା ଓ ନିଜ ବିପତ୍ତି ସହୁତ ତା'ର କିଛି
ସମ୍ପର୍କ ଅଛି ବୋଲି ସେ ସନ୍ଦେହ କଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ରାଜ୍ୟରେ ଗୈର ଡକାଏତ
ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ସୁଖବର ଓ ସେନାପତି
ପରାମର୍ଶ କରି ରଜାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାରଜା !
ଭରତପୁରର ସାଗର ନାମକ ଯୁବକ ଗୈର
ଧରବାର ମନ୍ଦ ଜାଣି, ଆପଣ ତାକୁ ଗୈର
ଧରିବାର ଦାୟିତ୍ବ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ରଜା ସାଗରକୁ ଡକାଇ କହିଲେ, “ବାରୁ,
ମୁଁ ଶୁଣିଲି ତମେ ଗୈର ଧରିବା ମନ୍ଦ ଜାଣି ।
କିନ୍ତୁ ଜରୁର ଧରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସପ୍ତାହେ
ସମୟ ଦେଲି । ଧରି ନପାରିଲେ ତମକୁ
ଦଣ୍ଡ ମିଳିବ ।”

ସାଗର ପ୍ରମାଦ ଗଣିଲା, କିନ୍ତୁ ଦବିଗଲା-
ନାହିଁ । ସେ ବଣ ଭିତରକୁ ଯାଇ ବୁଦ୍ଧବନ୍ଧସୀକୁ

ଭେଟ, ତା'ର ହୃଦୟ ମେ ଥିଲା ସାରା ତା'ପରେ
ନିଜ ସମସ୍ୟା କଥା କହିଲା ।

ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଇଟି ବାଘ
ଧରି ଆଣି କହିଲା, “ଏ ଦୁଇଟିକୁ ସାଙ୍ଗରେ
ନେଇ ଯା । ତାକୁ ଧରା ପଡ଼ିଯିବେ ।”

ସାଗର ଡରିଗଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାଘ
ଦୁଇଟି ଗୋଟିଏ ନବଦମ୍ପତି ପାଲଟିଗଲେ ।
ସାଗର ସେମାନଙ୍କୁ ସାଥରେ ଧରି ବଣକୁ
ବାହାରିଗଲା । ସେମାନଙ୍କ ଦେହଯାକ ଅଳ-
ଙ୍କାରରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ରାତିରେ ତନିହେଁ
ଗୋଟିଏ ଚଟିଘରେ ରହିଲେ । ହଠାତ୍
ରାତିରେ ଦୁଇଜଣ ତାକୁ ଘରେ ପଶି କନ୍ୟା
ଦେହରୁ ଅଳଙ୍କାରତଳ କାଢ଼ି ନେବାର ଚେଷ୍ଟା
କଲେ । ଚିତ୍କଷଣାତ୍ ବର କନ୍ୟା ଦୁଇଟି ପ୍ରଣେ
ବାଘରେ ପରିଣତ ହେଲେ ଓ ଦୁଇ ତାକୁ
ଖଣ୍ଡିଆ ଖାବର କରି ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲେ ।

ଆହତ ତାକୁ ଦୁଇଜଣ ଏଭଳି ଭୟଭୀତ
ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତୁ ଯେ ସେମାନେ ସାରାଦିନ
କଥା କହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତା'ପରେ ନିଜର
ରହସ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ସୁଖଦାର
ଓ ସେନାପତି ନିୟୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏକଥା
ଜାଣିବା ମାତ୍ରେ ରାଜା ସୁଖଦାର ଓ ସେନାପତିକୁ
ବନ୍ଦୀ କଲେ । ନୂଆ ସେନାପତି ଭାବରେ
ନିୟୁକ୍ତ ହେଲା ସାଗର ।

ଏହାର କିଛିଦିନ ପରେ ରାଜ୍ୟରେ ଆସିଲା
ଭୀଷଣ ବନ୍ୟା । ରାଜା ଚିନ୍ତିତ ହେଲେ ।

ଚକ୍ରମାର୍ମ

ଲୋକେ ହାହାକାର କଲେ । ସାଗର ବ୍ରହ୍ମକୁ
ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ଆସିଲା । ସେ ବଣକୁ ଯାଇ
ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀକୁ ସବୁ କହିଲା । ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ
ତା' ସହ ଜନପଦକୁ ଆସି ବନ୍ୟାଜାଳ ଛୁଲ୍ଲିବା
ମାତ୍ରେ ତାହା ଶୁଣିଗଲା ।

ସମସ୍ତେ ସାଗରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କଲେ ।
ରାଜା ଏବେ ଶାନ୍ତି ହୋଇଗଲେ ଯେ ମେ
ରାଜକନ୍ୟା ସହ ସାଗରର ବିବାହ ହେଇଦେଲେ ।

କିଛିଦିନ ଗଲା । ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ କପରି ଅଳ୍ପ
ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ଦିନେ ସାଗର ବଣରେ
ପ୍ରବେଶ କଲା । ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ ତାକୁ ଦେଖି ମଧ୍ୟ
ନ ଦେଖିଲା ପରି ରହିଲା । ସାଗର ପଚାରିଲା,
“ତୁମକୁ ପିଇବା ପାଇଁ ପାଣି ଦେବ ?”

“ଦରକାର ନାହିଁ । ବରଂ ମୁଁ ଗୋଷ୍ଠରେ ରହିବି, ତୋ ଭଲ ବିଶ୍ୱାସଭାତକ ହାତରୁ ପାଣି ପିଇବି ନାହିଁ । ଯା, ପଲ ! ଏଣିକି ମୋତେ ବି କୌଣସି ମଣିଷ ଆଉ ଦେଖିବେ ନାହିଁ ।” ଏହା କହି ସେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ସାଗର ନିସ୍ତର୍ପ ଶ୍ରବରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା ଓ ତା’ପରେ ପ୍ରାସାଦକୁ ଫେରି ଆସିଲା ।

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ନାରଦ ରହି ବେତାଳ ଡାକୁ କଣ୍ଠରେ ରଜା ବିହମାର୍କଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା : “ରଜା ! ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀର ଏଭଳି ମତ-ପରିବର୍ତ୍ତନର କାରଣ କ’ଣ ହୋଇପାରେ ? କ୍ଷେତ୍ର ସବଦା ସାଗରକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ଆଜି ସାଗରର କୌଣସି ମାରୁଣି ନଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ଏପରି କର୍କଶ ବ୍ୟବହାର କଲା କାହିଁକି ? ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ନାରଦ ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶୀର ହେବ ସୁରକ୍ଷିତ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଧି ନିକଟି ରଜା ବିହମାର୍କ ଉତ୍ତର ଦେଲେ : “ସାଗର ଆଜିଯାଏ ଜନ-ହତକର କାରୀ ପାଇଁ ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀର ସାହାଯ୍ୟ ପାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେନାପତି ହେବା ପରେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭୁଲିଗଲା ଓ ଯେଉଁ ପରିବାର ତାକୁ ମଣିଷ କରିଥିଲେ, ସେ ପରିବାରର ଅହତ ହେଲାଭଳି କାମ କଲା । ଅର୍ଥାତ୍ ଭୋଲା ସିଂହଙ୍କର କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ ନହୋଇ ସେ ରଜକନ୍ୟାକୁ ବିବାହ ହେଲା । ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସୀ ତା’ ବିଷୟରେ ସବୁ ଜାଣିଥିଲା । ତେଣୁ ସାଗରର ଏ ବ୍ୟବହାରକୁ ସେ ବିଶ୍ୱାସଭାତକତା ଆଖ୍ୟା ଦେଲା । ମଣିଷକ ଉପରୁ ତା’ର ଆତ୍ମା ତୁଟିଗଲା ।”

ରଜାଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦାନ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ ସହ ଶବସ୍ଥିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧରୁ ଖସିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ସେ ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା ।

(କଳ୍ପିତ)

ଆପଣା ଲୋକ

ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଗର ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କର କେତେ-
ଗୁଡ଼ିଏ ଉଦ୍ୟାନ ଥିଲା । ଦିନେ ସେ
ରାଜଧାନୀର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ
ବଡ଼ ଉଦ୍ୟାନକୁ ବୁଲିଗଲେ । ସେ ମଧ୍ୟେ
ମଧ୍ୟେ ଏକାକୀ କୌଣସି ନା କୌଣସି
ଉଦ୍ୟାନରେ ବୁଲିବାକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ।

ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମନେ ହେଲା, ଶବ୍ଦ
ଗୁଡ଼ିକ ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ଲତା
ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦ ବା କୌଣସି ଅବଲମ୍ବନ ଉପରେ
ଭରସା କରି ରହିବା କଥା, ସେ ଲତା ତଳେ
ଲେଉଟୁଛି । ରାଜା ସ୍ୱାଭାବିକ ଗଛଲତା ପୁଲଫଳ
ଶୁଣୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ତେଣୁ ବଗିଚାର
ଏ ଦୟନୀୟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟଥିତ
ହେଲେ ।

ସେ ମାଲକୁ ଡକାଇଲେ ଓ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇ ପଚାରିଲେ, “ତମକୁ ତ ମୁଁ କେବେ

ଏ ଉଦ୍ୟାନରେ ଦେଖିନାହିଁ ! ପୁରୁଣା ମାଲ
କାହିଁ ?”

“ମହାରାଜ ! ସେ ବସେ ହେବ ମଲେଣି ।
ତାଙ୍କ ପରେ ଛାମୁକ ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ୟାନରତକ
ମୋତେ ଏଠି ନିୟୁକ୍ତ ଦେଇଛନ୍ତି ।” ଲୋକଟି
କହିଲା ।

“ଏହା ପୂର୍ବରୁ ତମେ କ’ଣ କରୁଥିଲ ?”
ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ମୁଁ ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ୟାନରତକଙ୍କ ଘରେ ଗୁଚ୍ଚର
ଥିଲି ଆଜ୍ଞା !” ଲୋକଟି କହିଲା ।

ରାଜା ଆଉ କିଛି ପଚାରିଲେ ନାହିଁ । ସେ
ନଅରକୁ ଫେରିଯାଇ ସେହିଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ
ତାଙ୍କର ପ୍ରଧାନ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଡାକି
କହିଲେ, “ମୋର ଜଣେ ଦେହରସୀ
ଲେଡ଼ା । ସେ ଖାଲି ବଳବାନ୍ ହେଲେ
ଚଳିବ ନାହିଁ, ସେ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତମତ, ବବେକା

ଓ ଅନ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟମୟ ହେବା ଦରକାର । ଆପଣମାନେ ସେଭଳି କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟ ଯୁବକ ଦେଖିଲେ ମୋତେ କହିବେ ।”

ତନୁଦିନ ଭିତରେ ସାତଜଣଯାକ ମୁଖ୍ୟ ଜଣେ ଜଣେ ଯୁବକଙ୍କୁ ଆଣି ରାଜାଙ୍କ ସହ ଭେଟ କରାଇଲେ । ରାଜା ସେ ଯୁବକମାନଙ୍କ ସହ ଜଣ ଜଣ କରି କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଣିଥିବା ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପାଖରେ ରହିବାକୁ ଦେଉ ନଥାନ୍ତି ।

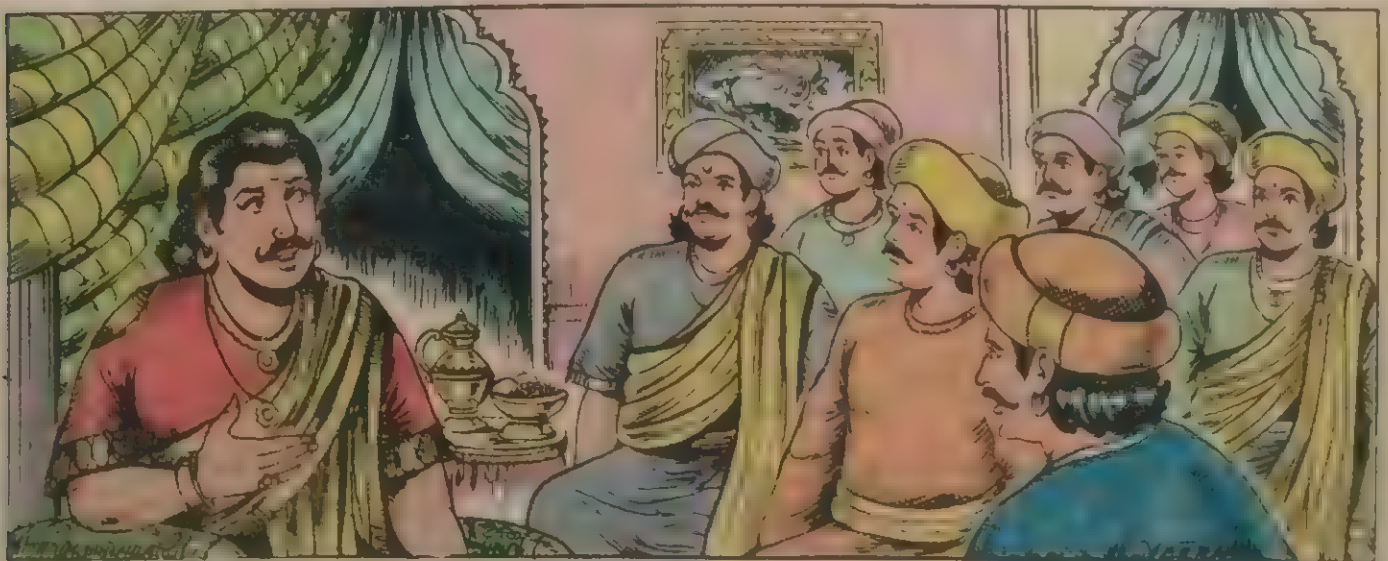
ଗୁରୁ ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ ରାଜା ସବୁ ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ଡକାଇଲେ ଓ କହିଲେ, “ମୁଁ ବଡ଼ ବ୍ୟଥିତ ଓ ଚିନ୍ତିତ ।”

“କାହିଁକି ମଣିମା ?” ମୁଖ୍ୟମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

“ଦେହରକ୍ଷା ମୋର ଜୀବନରକ୍ଷା ପାଇଁ ଦାୟୀ ହେବାକଥା । ଅଥଚ ଆପଣମାନେ ଜଣେ ମଧ୍ୟ ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସବୁଠୁଁ ଯୋଗ୍ୟ ଯୁବକ କିଏ, ସେ କଥା ଭାବିଲେ ନାହିଁ ।

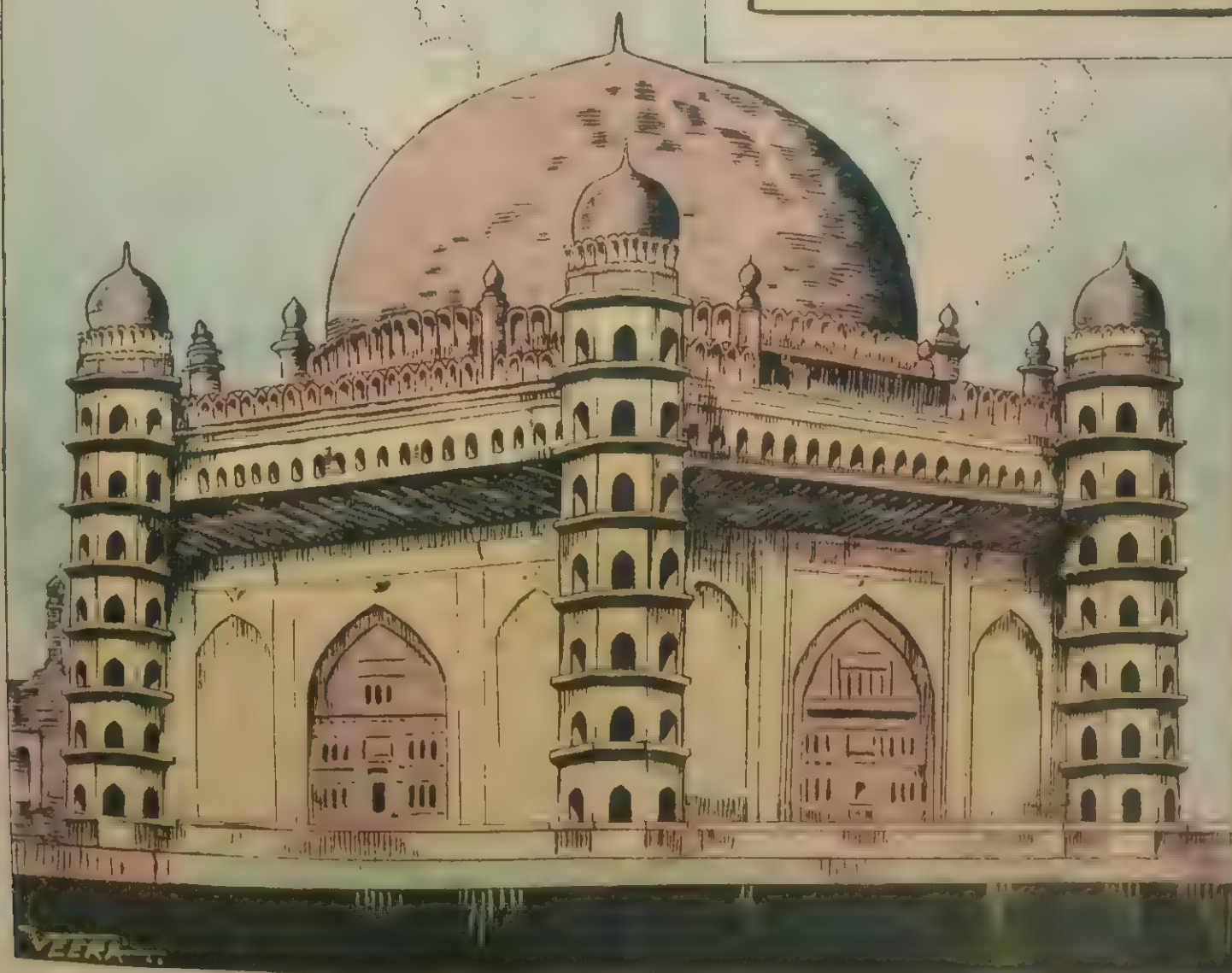
ସାତଜଣ ଯୁବକଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରେ ମୁଁ ବୁଝିଲି, ଜଣେ ହେଲେ ତାକୁ ଆଣିଥିବା ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ବେଳେ ଅନ୍ୟ ଜଣକ ତାକୁ ଆଣିଥିବା ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଦୃଢ଼ତା ଓ ଜାୟ ଜଣକର ବାପା ତାକୁ ଆଣିଥିବା ମୁଖ୍ୟ ସହ ସବୁଦିନେ ପଟା ଖେଳନ୍ତି । ତେଣୁ ଜଣକଠାରୁ ତାକୁ ଆଣିଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଶକ୍ତି ଏ ଜମି କଣିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି । ଏହିପରି ଭାବରେ ସାତଜଣଯାକ ଆସିଥିଲେ ଭଲ ଭଲ କାରଣରୁ । କେହି ମୁଁ କହିଥିବା ଗୁଣ ଯୋଗୁଁ ନୁହେଁ । ଯଦି ମୋ ନିରାପତ୍ତ ପ୍ରତି ଆପଣମାନଙ୍କର ମନୋଭାବ ଏଇଆ, ପ୍ରଜାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରତି ଆପଣମାନେ କେତେଦୂର ଧ୍ୟାନ ଦେଉଥିବେ ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

ସମସ୍ତେ ମୁଣ୍ଡ ଚଳକୁ କରି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲେ । ରାଜା କହିଲେ, “ନିଜ ନିଜ ଭେଦ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଅନ୍ତୁ । ଏଣିକି ଯେ କୌଣସି ପଦ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ଡେଇଁବା ଦିଆଯାଇ ସେପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତମ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିଆହେବ ।”

ଗୋଲ ଗୁମ୍ବଜ

କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟର ବଜାପୁରରେ
ଅବସ୍ଥିତ ଗୋଲ ଗୁମ୍ବଜ ଯାହାଙ୍କ
ସମାଧି, ସେହି ଲୋକଙ୍କ ତାହା ନିର୍ମାଣ
କରି ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଦେଲେ
ମହମ୍ମଦ ଆଦଲ୍ ଶାହ୍ । ଏ ଇମାବତ
ଅତି ସୁନ୍ଦର । ଏହାର ଗୁମ୍ବଜ ଏକ
ଅତ୍ୟୁତ ଆକର୍ଷଣ ।

ବିକାସର ଆଦଳ ଓ ନିମନ୍ତ କରା
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ଯୁସୁଫ୍ ଆଦଳ
ଗାହ । ସେ ଥିଲେ ହୁକୀର ସୁଲତାନ୍
ମୁରାଦଙ୍କ କନିଷ୍ଠ ପୁତ୍ର । ସେ ଦେଶର
ନିୟମ ଅନୁସାରେ ସୁଲତାନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କେବଳ ବଡ଼ ପୁଅକୁ
ଗୃହ ଅନ୍ୟସବୁ ପୁଅକୁ ଗୋପନରେ
ହତ୍ୟା କରାହେବା କଥା ।

ଅତଏବ ଯୁସୁଫ୍ ମଧ୍ୟ ମରାବା କଥା ।
ତାହାହେଲେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଗାନ୍ଧି
ପାଇଁ ବସନ୍ତ ହେବା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
ଯୁସୁଫ୍ଙ୍କ ମାତାଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯେତେ
ବୁଝାଇଲେ ବି ସେ ସାନ ପୁଅକୁ
ମୃତ୍ୟୁମୁଖକୁ ଠେଲିଦେବା ନିମନ୍ତେ ରାଜି
ହେଲେ ନାହିଁ ।

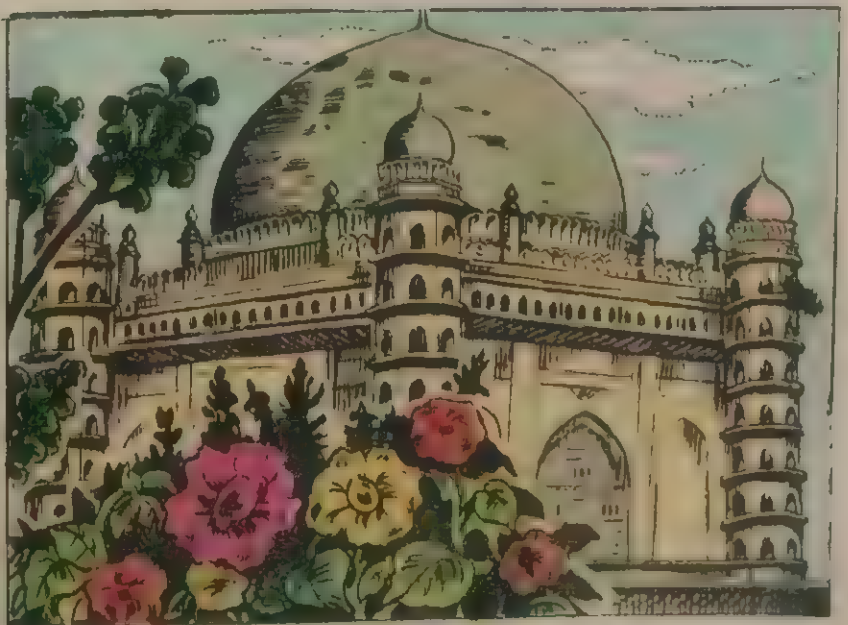
ବେଗମ୍‌ଙ୍କର ଜଣେ ଅନୁଚର ହିନ୍ଦୁ ସ୍ଥାନ
ଅଭିମୁଖେ ପାଇଥିବା ଗୋଟିଏ
ବଶିକଦଳକୁ ଭେଟିଲେ । ସେ ଦଳ
ସହ ଯୁସୁଫ୍ ବନ୍ଦୀସର ଦାସ ବାଳକଟିଏ
ଥିଲା । ତାକୁ ବଣି ଆଣି କେଉଁ ଘଣ୍ଟା
ପାଇଁ ରାଜପୁତ ଭଳି ଚର୍ଚ୍ଚା କରାଗଲା ।
ରାଜରେ ଆତତାୟୀଙ୍କ ହାତରେ ସେ
ହେଲା ନିହତ ।

ସୁସୁଖ ମୁତ ବୋଲ ଘୋଷଣା
କରାଗଲା । ପ୍ରକୃତରେ କିନ୍ତୁ ସୁସୁଖକୁ
ହୁକୁସ୍ତାନ ପଠାଇ ଦିଆଗଲା । ସେହି
ବର୍ଷକ ଦଳର ନେତା ତା'ର ଦାୟିତ୍ବ
ନେଲେ ଓ ତାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷା
ଦିଆ ଦେଲେ ।

ଭାରତରେ ସେ କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ବିଦାର
ରାଜ୍ୟର ସୁଲତାହୁଦା ଦରବାରରେ
ଗୁଜର ନେଲେ । ସେ ଗୁଜରରେ
କ୍ରମେ ଉନ୍ନତ କରି କରି ବିଜାପୁରର
ଶାସକ ପଦ ପାଇଲେ । ସେ ବଳ
ସମ୍ପନ୍ନ କରି ୧୫୮୧ରେ ଆଦଲ୍, ଶାହ୍,
ପଦଶା ହୁଦୁଶା କରି ନିଜକୁ ସ୍ବାଧୀନ
ରାଜା ବୋଲ ଘୋଷଣା କରିଦେଲେ ।

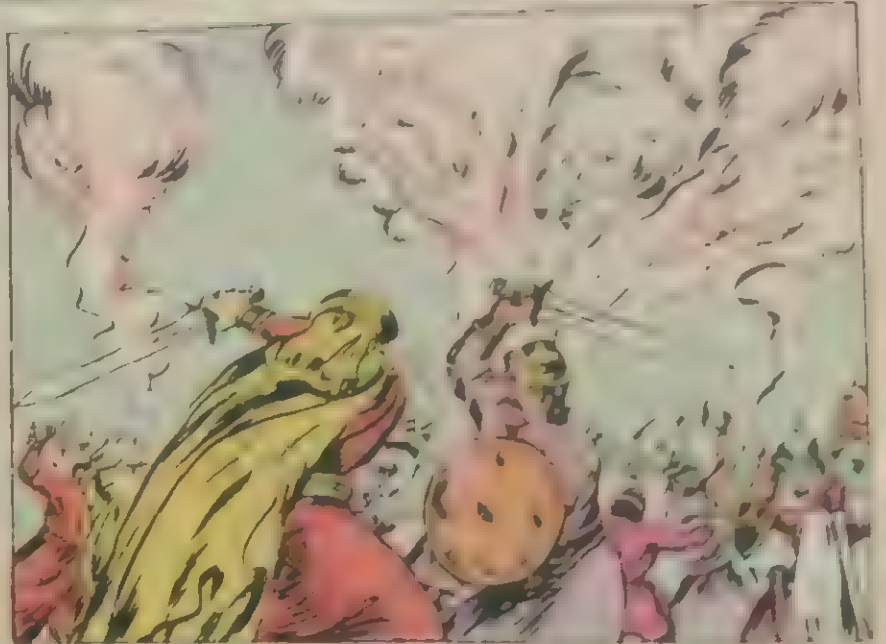
ଆଦଲ୍, ଶାହ୍, ବଶିର ଶାସକମାନେ
ଅନେକ ଲମ୍ବାୟା କରିମିଶ
କରି ପାଇଛନ୍ତି । ସେସବୁ ଭିତରୁ
ଗୋଲ ରାମୁକ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ।
ଏହାର ଗମୁକ ପୁଅବାରେ ଦୁଇଟି
ଗୁଡ଼ିଆ ଗମୁକ । ଏହା ଭିତରେ
ଥିବା 'ପ୍ରତ୍ୟକ୍ ମହଲ୍' ଏପରି
ନିର୍ମିତ ଯେ ଜଣେ ତାଳ ଚଳାଇଲେ
ବହୁଳେକ ବଜାଇବା ଭଳି ଶୁଭବ ।

କାମ ମସଜିଦ୍ ବାହାରେ ଥିବା ଏକ
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉମାରାତ୍ । ସୁଲତାନ୍ ଆଜି
ଆଜି ଶାହଜାହ ସମୟରେ ଏହାର
ନିର୍ମାଣ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏ
ମସଜିଦ୍ ଭିତରେ ଏକ ସମୟରେ
୨୨୫୦ ଗୋଟି ପ୍ରାର୍ଥନା କରା ଯାଉଥିଲା ।
ଜଣ ଜଣ ବସିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ
କଲ ଗାର ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରା
ହୋଇଥିଲା ।

ବିଳାସୁରର ଉଦ୍ଘୋଷରେ କେତେଥର
କେତେ ଲଢ଼େଇ ହୋଇଛି । ଆଜି
ସେସବୁର ମୂଳ ସାକ୍ଷୀ ରୂପେ ସହରର
ପଶ୍ଚିମ ପ୍ରାନ୍ତର ଉପରେ 'ମାଲିକ୍-ଉ-
ମଲିକାତ୍' ନାମକ ଗୋଟିଏ ଜଣାଳ
କମାଗ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଏହା ଆଜି
ଏକ ବିଶେଷ ଦର୍ଶନୀୟ ବସ୍ତୁ ଭାବରେ
ପରିଗଣିତ ।

ସୁଲତାନ୍-ଉ-ଜଣେ ସେନାପତି ନିଜ
ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସୁବୃଦ୍ଧ ସମାଧି-ଉମାରାତ୍
ନିର୍ମାଣ କରାଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ କିଛି
ବିତରେ ପୋତା ହୋଇ ପାରିଲେ
ନାହିଁ । କାରଣ ସେ ଶିବାଜୀଙ୍କୁ ଏକାକୀ
ଭେଟି ତାଙ୍କୁ ମାର୍ଦ୍ଦିକାକୁ ଉଦ୍ଘାଟିତ
ହେବା ବେଳେ ଶିବାଜୀ "ବାଦନୀ"
ସାହାଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ହତା କଲେ ।
ସେହି ଘଟଣା ସ୍ଥାନରେ ଏହି ସମାଧି
ବିଦ୍ୟମାନ ।

ଆଶା ଓ ଉପହାର

ପ୍ରାତଃ ତଳେ ଓ ନଈ କୂଳରେ ଗାଁଟିଏ
ଥିଲା । ନାମ ସିଦ୍ଧପୁର । ସେଠିକାର
ଜଳବାୟୁ ଖୁବ୍ ଭଲ । ଗାଁ ଲୋକେ ଯେମିତି
ଗୃହବାସ କରୁଥିଲେ, ସେମିତି ପଶୁପକ୍ଷୀ ଓ
ଫଳମୂଳ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପନ୍ନାଉଥିଲେ ।

ଜଳବାୟୁ ଭଲ ବୋଲି ସହରରୁ ଧନୀ
ଲୋକେ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ସେଠାରେ ଆସି କିଛିଦିନ
ରହୁଥିଲେ । ଗାଁର ଜଣେ ଦୁଇଜଣ ଧନୀ
ଲୋକ ନଈ କୂଳରେ କେତୋଟି ଛୋଟ ଛୋଟ
କୋଠି ବନାଇଥିଲେ । ଧନୀ ଆଗନ୍ତୁକମାନେ
ସେ କୋଠି ଉଡ଼ାରେ ନେଉଥିଲେ ।

ଯେଉଁମାନେ ଖାଲ ନିର୍ଜନତା ଉପଭୋଗ
କରିବାକୁ ଆସୁଥିଲେ, ସେମାନେ ଦୁଇ ଗୁରୁଦିନ
ରହୁ ଚାଲିଯାଉଥିଲେ । ଯେଉଁମାନେ ନିଜ
ନିଜ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ସୁଧାରିବା ନିମନ୍ତେ ଆସୁଥିଲେ,
ସେମାନେ ପନ୍ଦରଦିନ ମାସେ ରହୁ ଯାଉଥିଲେ ।

ଗାଁରେ ନୀଳମଣି ନାମକ ଜଣେ ଗରବ
ଲୋକ ଥିଲା । ଏହିଭଳି ଅତିଥିମାନେ ଆସିଲେ
ସେ ସେମାନଙ୍କ ବୋଲିହାକ କରେ । କାହା
ପାଇଁ ଗାଁରୁ ଦୁଧ ଆଣିଦିଏ ତ କାହା ପାଇଁ
ଫଳମୂଳ ଆଣିଦିଏ । କୋଠି ସଫାସୁତୁରା
କରିଦିଏ । ଅତିଥିମାନେ କିଛି କିଛି ପଇସା
ଦିଅନ୍ତି, ପୁଣି ବିଦାୟ ନେଲାବେଳେ କିଏ
ଲୁଗା ବା ବାସନ ତାକୁ ଦେଇଯା'ନ୍ତି । ଏମିତି
ଭାବରେ ସେ ଚଳୁଥାଏ ।

ଥରେ ସୁଧାକରବାରୁ ବୋଲି ଜଣେ
ଭଦ୍ରଲୋକ ଆସି ଗୋଟିଏ କୋଠିରେ ରହିଲେ ।
ନୀଳମଣି ତାଙ୍କ କାମଦାମ କରୁଥାଏ ।
ସୁଧାକରବାରୁ ତାକୁ ମଝିରେ ମଝିରେ ପଇସା-
ପତ୍ର ଦେଉଥାନ୍ତି ।

“ବାରୁ ବିଦାୟ ନେଇଗଲାବେଳେ ମୋତେ
ଏମିତି କିଛି ଚିଜ ଦେଇଯିବେ, ଯାହା ଦ୍ଵାରା ମୁଁ

ତାକୁ କେବେ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।” ନୀଳମଣି ସୁଧାକରବাবୁକୁ ଶୁଣାଇ ସତେ ଅବା କାନ୍ଦୁକୁ ସେକଥା କହୁଥାଏ । ସୁଧାକରବাবୁ ହସି ଦିଅନ୍ତି । ନୀଳମଣିର ବିଶ୍ୱାସ ହୁଏ ଯେ ବାବୁ ତାକୁ ବିଶେଷ କିଛି ଦେଇପିବେ !

ଦିନେ ନୀଳମଣିକୁ ନଈ ସେପାର ଗାଁକୁ ଯିବାକୁ ହେଲା । ପରଦିନ ସେ ଫେରିବା ବେଳକୁ ସୁଧାକରବାବୁ ଚାଲିଗଲେଣି । ସେ ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦୁଃଖିତ ହେଲା । “ବାବୁଟି ତାକୁ କିଛି ନଦେଇ ଚାଲିଗଲେ !” ସେ ମନେ ମନେ ବାଞ୍ଛାର ଏକଥା କହୁଥାଏ । ସେ ସୁଧାକରବାବୁଙ୍କ ପାଇଁ ବହୁତ ପରିଶ୍ରମ କରିଥିଲା ।

ଏହାପରେ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ବିତଗଲା । ନୀଳମଣି ବହୁତ ବୃଦ୍ଧା ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ସେ ଆଉ କାମଦାମ କରିପାରେ ନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ଭଣ ମାଗି ଚାଲେ । କିନ୍ତୁ ମିଳିଥିବା ନମେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ । ଅଧିକ ଲୋଭ ଆସୁଥାନ୍ତି ।

ଦିନେ ସେ ଗୋଟିଏ କୋଠି ପିଣ୍ଡାରେ ବସିଛି, ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକ ଆସି ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଘୋଡ଼ାଗାଡ଼ରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଓ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲେ, “କହୋ, ଏ କୋଠି ଭଡ଼ାରେ ମିଳିବ ?”

“ବାବୁ ! ମିଳିପାରେ । ଘର ମାଲିକ ପଛ ପାଖରେ ବଗିଚାରେ ଅଛନ୍ତି । ପଚାରିବୁ ।” ନୀଳମଣି କହିଲା ।

“ତମେ କିଏ ?” ଆଗରୁକ ପଚାରିଲେ ।

“ମୋ ନାମ ନୀଳମଣି । ମୁଁ ଜଣେ ଗଣକ ଲୋକ ।”

“କେତେ କିପରି ?”

“ବାବୁ, ଯେତେବେଳେ କାମଦାମ କରି ପାରୁଥିଲି, ସେତେବେଳେ ଏଠାକୁ ଆସି ରହୁଥିବା ବାବୁମାନଙ୍କଠାରୁ କିଛି କିଛି ପାଉଥିଲି । ଏବେ ଆଉ କେତେ କାହିଁ ? ଅଳେ କହିଲେ ଠିକ୍ ହେବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନ୍ୟ କେତେ ଲୋକ ଅତିଥିମାନଙ୍କ ଡେଇଁ କରି ଭଲ ଆୟ କରୁଛନ୍ତି ।” ନୀଳମଣି କହିଲା ।

“ବାବୁମାନେ କ’ଣ ତମକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଦେଉ
ନଥିଲେ ? କିଛି ରଖି ପାରି ନାହିଁ ?”
ଆଗନ୍ତୁକ ପଚାରିଲେ ।

“ଯଥେଷ୍ଟ ? କେହି କେହି କିଛି ନଦେଇ
ବି ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ।”

“ସତେ ? କିଛି ନଦେଇ ଚାଲିଯିବା
କୌଣସି ବାବୁଙ୍କ ନାମ ମନେ ଅଛି ?”
ଆଗନ୍ତୁକ ପଚାରିଲେ ।

“ଜଣେ ସୁଧାକରବାବୁ ଥିଲେ । ଭାରି
ଭଲ ଲୋକ । ସେ ବିଶେଷ କିଛି ଦେବେ
ବୋଲି ମୁଁ ଆଶା କରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ମୋର
ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଯେ ସେ ବିଦାୟ ନେଲାବେଳକୁ ମୁଁ
ନଥିଲି । ତାଙ୍କର କ’ଣ ଆଉ ମୋ କଥା
ମନେ ରହନ୍ତା ? ସେ ଚାଲିଗଲେ ।” ନୀଳମଣି
କହିଲା ।

ଆଗନ୍ତୁକ ବହୁତ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ,
“ନୀଳମଣି ! ତମେ ଯେପରି ତାଙ୍କୁ ଭୁଲି
ନାହିଁ, ସେ ବି ସେମିତି ତମକୁ ଭୁଲି ନାହାନ୍ତି ।

ତମେ ତାଙ୍କୁ ଭୁଲି ନାହିଁ ଯିବା, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ
କଣ୍ଠସ୍ଵର ଭୁଲି ଯାଇଛ । ତେହେବ ବି ଭୁଲି
ଯାଇଛ ।”

ନୀଳମଣି ହଠାତ୍ ତମକି ଉଠିଲା ।
“ବାବୁ ! ଆପଣ ?” ସେ ଆଉ କିଛି କହି-
ପାରିଲା ନାହିଁ ।

“ନୀଳମଣି, ତମେ ମୋଠୁଁ ବିଶେଷ କିଛି
ଆଶା କରୁଥିଲ । ଶୁଣ । ଏହା ଭିତରେ ମୁଁ
ଏଠି ଗୋଟାଏ କୋଠି କିଣିଛି । ତାହା ହେବ
ନିୟମିତ ଅତିଥିଶାଳା । ତମକୁ କିଛି କରିବାକୁ
ହେବ ନାହିଁ । ତମେ ସେ କୋଠିରେ ଗୋଟିଏ
କୋଠରୀରେ ରହିବ । ସେଇଠି ଅତିଥିମାନଙ୍କ
ପାଇଁ ସବୁଦିନେ ଶିଆପିଆ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବି
ରହିବ । ତମେ ଶିଆପିଆ କରିବ । ତମ
ସେବା ଯୋଗୁଁ ଏଠାକୁ ଲୋକ ଆସୁଥିଲେ ।
ତେଣୁ ତମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ସେବା ପାଇବାକୁ
ହକଦାର ।” ସୁଧାକରବାବୁ କହିଲେ ।

ନୀଳମଣି ଆନନ୍ଦରେ କାନ୍ଦି ପକାଇଲା ।

ଦୃଷ୍ଟି କୋଣ

ରାଜନଗର ଗାଁରେ ବନ୍ଧୁ ଦାସ ନାମରେ ଜଣେ ସ୍ବଚ୍ଛଳ କୃଷକ ଥିଲେ । ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ମାଇଲ ଦୂରରୁ ରଘୁ ଜେନା ନାମକ ଜଣେ ଲୋକ କଦଳି ବକିବାକୁ ଆସୁଥାଏ । ଫେଶାଏ କଦଳିକୁ ସେ ନେଉଥାଏ ଟଙ୍କାଟିଏ ।

ଥରେ ବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କର ବେଶି କଦଳି ଦରକାର ହେଲା । ସେ ନିଜେ ଯାଇ ରଘୁ ଜେନାର କଦଳି ବଗିଚାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ରଘୁ ଜେନା ଗୋଟିଏ କଦଳି କାନ୍ଦି କାଟିଦେଲା । ସେଥିରେ ସାତ ଫେଶା କଦଳି ଥିଲା । “କେତେ ଦେବ ?” ବନ୍ଧୁ ଦାସ ପଚାରିଲେ । “ଆଜ୍ଞା, ସାତ ଫେଶାକୁ ସାତ ଟଙ୍କା ।

ଅଧିକା ଆଉ ଟଙ୍କାଏ ଦେବେ !” ରଘୁ ଜେନା କହିଲା ।

“ରବ କପର କଥା, ଜେନା ସୁଅ ? ତମ ଘରକୁ ମୁଁ ଆସିଲି । ପୁଣି ଏକାଥରେ ଏତେ ନେଲି । ତମେ ସିନା କମ ଦାମ ନେବା କଥା, ବେଶି ମାଗୁଛ କପର ?” ବନ୍ଧୁ ଦାସ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, ମୋର ଦରକାର ଥିଲେ ମୁଁ ଯାଏଁ । ଆପଣଙ୍କ ଦରକାର ପଡ଼ିବାରୁ ଆପଣ ଆସିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଆପଣ ବେଶି ଦେବେ !” ରଘୁ ଜେନା ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ଉତ୍ତର ରାମାୟଣ

ପ୍ରବନ୍ଧନ ପ୍ରାଚୀନକାଳରୁହିଁ ଲବଣାୟୁର ଆହାର ଖୋଜିବାକୁ ମଧୁପୁର ସୀମା ଛାଡ଼ି ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲା । ସୁଯୋଗ ଦେଖି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଓ ତାଙ୍କ ସୈନ୍ୟମାନେ ଯମୁନା ନଦୀ ପାର ହୋଇ ଲବଣର ଶତ୍ରୁର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଘେରି ରହିଲେ । ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନିଜେ ନବର ଦ୍ଵାର ଜଗି କରି ରହିଲେ ଯେପରି କି ହିଣ୍ଡୁଳ ଆଣିବା ପାଇଁ ସେ ଶତ୍ରୁରେ ପଶି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଲବଣ ଫେରି ଆସି ନବର ଦ୍ଵାରରେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନକୁ ଦେଖି କହିଲା, “ଆରେ ମାନବ, ତୁ କ’ଣ ମୋର ଆହାର ହେବା ପାଇଁ ଏଠାରେ ରହିଛୁ ?”

ଲବଣର କଥା ଶୁଣି ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଗୁଣି ଯାଇ କହିଲେ, “ଆରେ ଦୁଷ୍ଟ ଲବଣ, ମୁଁ ଆସିଛି

ତୋତେ ସହାର କରିବା ପାଇଁ । ତୁ ରକ୍ଷି-ମୁନିମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଯଥା ଅତ୍ୟାଚାର କରି ବହୁ ପାପ ଅର୍ଜନ କରିଛୁ । ଆଜିହିଁ ସେସବୁର ଅବସାନ ହେବ । ମୁଁ ହେଉଛି ଶତ୍ରୁ ଦଶରଥଙ୍କ ପୁତ୍ର ଓ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ସାନ ଭାଇ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ।”

ଶତ୍ରୁଘ୍ନଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଲବଣ ଅଛଦାସ କରୁ କରୁ କହିଲା, “ତୋ ଭାଇ ରାମ ମୋ ମାମୁଁ ରାବଣକୁ ମାରିଛୁ । ସେକଥା ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତୋ ଭାଇକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି । ମୁଁ ଅନେକ ବଡ଼ ବଡ଼ ଯୋଦ୍ଧାଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ପରାଜିତ କରିଛି । ତୁ ଆସିଛୁ ମୋତେ ସହାର କରିବାକୁ? ବୋଧହୁଏ ତୁ ମୋର ଜୀବନ ଚେତ ବିଷୟ ଜାଣି ନାହୁଁ । ଦେବତା, ଗନ୍ଧର୍ବ ମଧ୍ୟ ମୋ

ପାଖରେ ଦାରି ପାଇଛନ୍ତି । ତୁ ତ ଜଣେ ବାଳକ ମାତ୍ର । ମୋର ଚପସ୍ୟା ଶୁଣୁ ଓ ପରାମର୍ଶ ଦିଅ । ବା କାହିଁ ବୁଝିବୁ ? ରହ, ମୋର ହତଆର ସବୁ ଆଣିବାକୁ ଦେ । ତା'ପରେ ଦେଖିବୁ ।”

“ଆରେ ତୋ ନିଜ ସହୃଦ ଥିବା ହତଆର ନେଇ ଯୁକ୍ତ କର । ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାକୁ ମୁଁ ଚାହେଁ ନାହିଁ ।” ଶୁଣୁ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ତା'ପରେ ଦୁଇପକ୍ଷର ଯୁକ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ଯୁକ୍ତରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ କାଟକା ବୋଲେ ଏକ ବରଷ ଗତ ଉପାଡ଼ି ଲବଣ ଖୁଣ୍ଟକୁ ଉପରେ ନିଶେପ କଲା । ତାହା

ଯୋଗ୍ୟ ଭାବେ ଆସତ କଲେ । ମଧ୍ୟରେ ମୁକ୍ତି । ହୋଇଗଲା । ଲବଣ ଉପରେ ଯେ ମଧ୍ୟଗଲେ । ତେଣୁ ଆରମ୍ଭରେ କେତେ ସବୁ ଧରି ଘର ଆଡ଼କୁ ଯାଉଛି ଏହି ସମୟରେ ଶୁଣୁ ତୋ ଫେରି ପାଇଲେ ଓ ବିଲମ୍ବ ନକରି ସମ ଦେଇଥିବା ବାଣରେ ତାକୁ ମାରିଲେ ।

ଲବଣର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଶୁଣୁ ସେଠାରେ ରାଜା ହୋଇ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ କଲେ । ବାରବର୍ଷ ପରେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଭ୍ରାତା ସମକୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ସେ ଅଳ୍ପ କିଛି ମୈତ୍ର୍ୟ ଧରି ଅଯୋଧ୍ୟା ଆସିଲେ । ବାଟରେ ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ରହି ଯାପନ କଲେ ।

ମହର୍ଷି ବାଲ୍ମୀକି, ଶୁଣୁ ଓ ତାଙ୍କର ମୈତ୍ର୍ୟମାନଙ୍କର ସମୁଚିତ ଅତିଥି ସଜ୍ଜାର କଲେ । ପରେ ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରଚିତ ରାମାୟଣ ଗାନ କରାଗଲା । ସମକ୍ଷ ରୈତ ଶୁଣି ଶୁଣୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ବାଲ୍ମୀକି ଅଜ୍ଞାତ ଘଟଣା ସବୁକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ଯେ ମନେ ହେଉଥିଲା ଯେପରି ତାହା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ଦେଖି ହେଉଛି ।

ସେହି ରାତି ସମକଥା ଶ୍ରବଣରେ ବସିଗଲା । ପ୍ରଭାତରେ ଶୁଣୁ ଅଯୋଧ୍ୟା ଆଗମ୍ଭେ ପ୍ରତ୍ଥାନ କଲେ । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସେ ପ୍ରାଣମଙ୍କର ରେଣ ବଢ଼ନା କରି କହୁଲେ, “ବନ୍ଧୁଦେବ,

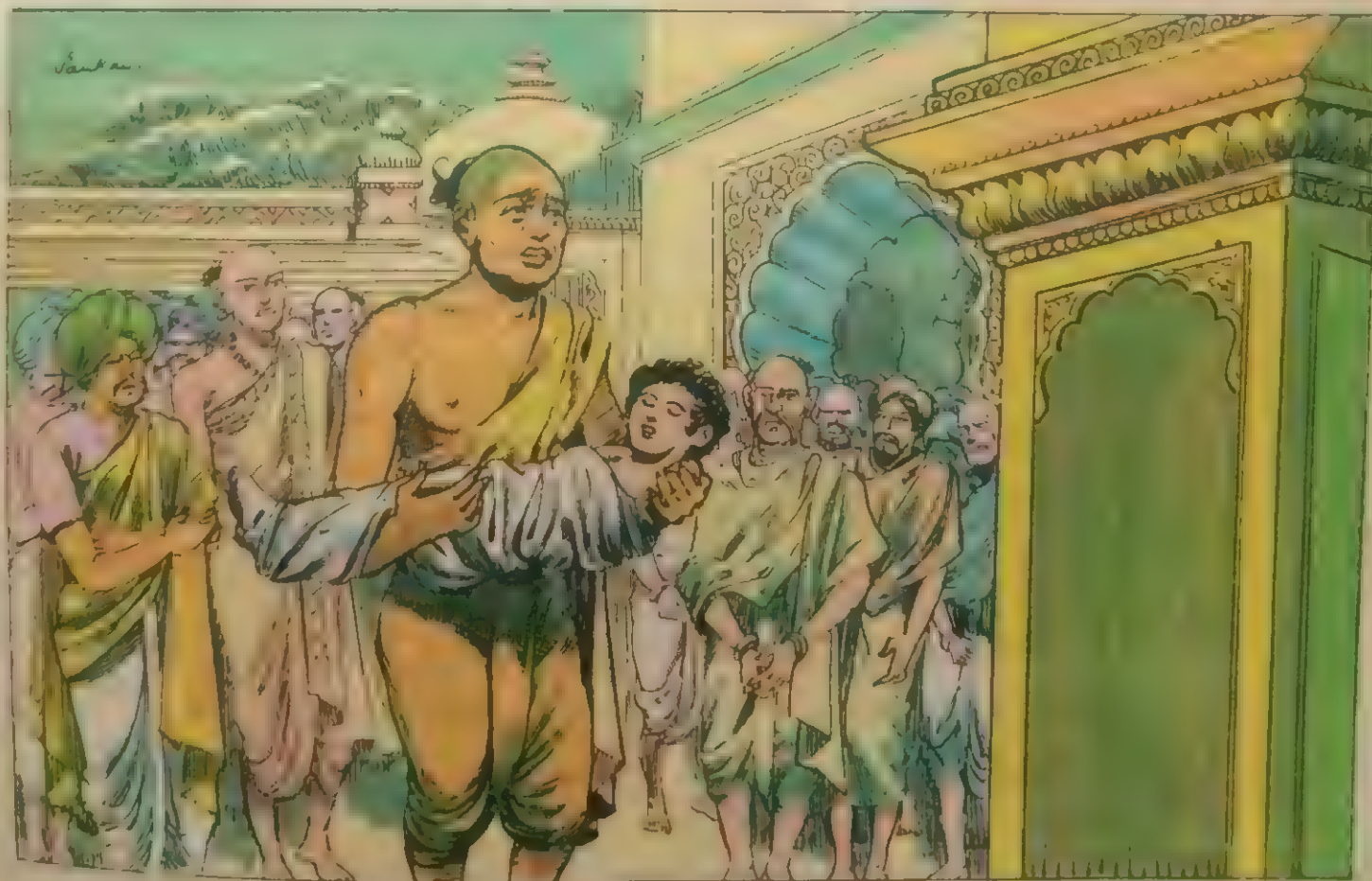
ଆପଣଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ମୁଁ ଲବଣକୁ
ବଧ କରି ସେହି ରାଜ୍ୟ ଗାମନ କରୁଛି ।
ବହୁଦୂରୁ ଆପଣଙ୍କ ଦର୍ଶନରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ-
ଥିଲି । ଆଜି ଆପଣଙ୍କ ଚରଣ ବନ୍ଦନା କରି
ନିଜକୁ କୃତାର୍ଥ ମଣୁଛି ।”

ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର, ଶତ୍ରୁଘ୍ନଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି
କହିଲେ, “ଭାଇ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ, ଜଣେ ରାଜା ପାଇଁ
ତା’ର ରାଜ୍ୟକୁ ସବୁ କିଛି । ରାଜଧର୍ମ କେବଳ
ଶିର ଉପରେ ମୁକୁଟ ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ
ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ତାହା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଜାଙ୍କ
ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ତାଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ । ରାଜଧର୍ମ
ପାଳନ କରିବା ବଡ଼ କଠିନ, ବଡ଼ ବିଷମ ।
ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟରେ ମଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲେ
ମଧ୍ୟ ରାଜା ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରଜାର

ସେବକ । ତମେ ଜଣେ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ
ରାଜାଭାବରେ ଶ୍ୟାନ୍ ଅଙ୍କୁନ କରି, ତେଜସ୍ବି
ମୋର ହୃଦୟ ପ୍ରତି ଶୁଭେଚ୍ଛା । ସେତେବେଳେ
ଲଜ୍ଜା ହେବ ଅଯୋଧ୍ୟା ଚାଲି ଆସିବ ।”
ରାମ କହିଲେ ।

ଶତ୍ରୁଘ୍ନ କିଛିଦିନ ସେଠାରେ ରହିବା
ପରେ ଧୂର୍ଗି ଶାଲ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ
ସପରିବାର ମଧୁପୁର ଚାଲିଗଲେ ।

ଏହାର କିଛିଦିନ ଉତ୍ତରୁ ଏକ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷା
ଘଟିଲା । ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଏକମାତ୍ର ବାଳକ-
ପୁତ୍ରର ହଠାତ୍ ଅକାଳରେ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା ।
ସେ ଶିଶୁପୁତ୍ରର ଶବକୁ ଧରି ରାଜାଙ୍କ ନିକଟକୁ
ଆସିଲା ଓ ବିଲପ କରୁ କରୁ କହିଲା, ଯେ
ରାଜା ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ଧର୍ମକୁ ଆଶ୍ରୟ କରି

ଶାସନ କରନ୍ତି ତେବେ ରାଜ୍ୟରେ କଦାପି ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ହେବ ନାହିଁ ।

ଏସବୁ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ବଡ଼ ବିବଦ୍ଧ ହୋଇ କୁଳଗୁରୁ ବଶିଷ୍ଠ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରଷିମୁନିଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ଏହାର କାରଣ କ’ଣ ହୋଇପାରେ ଓ ଏହାର ପ୍ରତିକାର କିପରି କରାଯିବ । ଦେବର୍ଷି ନାରଦ ସେତେବେଳେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସେ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ଶମ୍ଭୁକ ନାମକ ଏକ ଶୁଦ୍ର ଘୋର ତପସ୍ୟା କରୁଅଛନ୍ତି । ଏହା ପୁରାଣମାନଙ୍କ ବିପରୀତ । ସେଥିପାଇଁ ଏ ବାଳକର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଅଛି ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଇ କହିଲେ, “ଲକ୍ଷ୍ମଣ, ଯାଅ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ

ତୁମେ ସାନ୍ତ୍ବନା ଦିଅ ଓ ବାଳକର ମୃତଦେହକୁ ଏକ ତୈଳପାତ୍ରରେ ସୁରକ୍ଷିତ କରି ରଖ ।”

ତା’ପରେ ଶ୍ରୀରାମ ସ୍ବୟଂ ସେହି ଶୁଦ୍ରଙ୍କୁ ଖୋଜିବାକୁ ଗଲେ । ଖୋଜି ଖୋଜି କ୍ଷେତ୍ରେ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ସେ ଦେଖିଲେ ଯେ, ସେହି ଶୁଦ୍ର ମୃତଦେହରେ ସ୍ବର୍ଗ ଗମନ କରିବାକୁ କଠୋର ତପସ୍ୟା କରୁଅଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀରାମ ତା’ ସହିତ ଅନେକ ସମୟ ଧରି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ତାହାକୁ ସେଥିରୁ ନିବର୍ତ୍ତାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଯିଦ୍ ଧରି ବସି ରହିଲା । ପୁଣି ତା’ର ତପସ୍ୟା ଯୋଗୁ ଅନେକ ବିପରୀତ ଫଳ ସବୁ ଦେଖା ଯିବାରୁ ଦେବତାମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ଅବଶେଷରେ ଶ୍ରୀରାମ ତାକୁ ବଧ କରି ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଭୟ କଲେ । ଏଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବାଳକଟି ମଧ୍ୟ ଜୀବନ ପାଇ ଉଠି ବସିଲା । ଦେବତାଙ୍କୁ ନିର୍ଭୟ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ପୂଜାଦାନ କରି ସେ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ।

ଫେରିବା ବାଟରେ ସେ ମହାମୁନି ଅଗସ୍ତ୍ୟଙ୍କୁ ଦେଖା କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆଶ୍ରମକୁ ଯାଇଥିଲେ । ମହାମୁନି ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ଶୁଭ୍ ଆଦର, ଯତ୍ନ କଲେ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ସେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଏକ ବହୁମୂଲ୍ୟ ଅଳଙ୍କାର ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଶ୍ରୀରାମ ତାହା ଆନନ୍ଦପୂର୍ବକ ଗ୍ରହଣ କରି ପଚାରିଲେ,

“ମୁନିବନ୍ଧୁ, ଆପଣଙ୍କୁ ଏହି ଅଳଙ୍କାରଟି କିଏ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ?”

ସେହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଯାଇ ରକ୍ଷି ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ ଶୁଣାଇଲେ ।

“ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଏକସହସ୍ର ଯୋଜନର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଥିବା ଏକ ବନ ଥିଲା । ତା’ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଯୁଦର ସରୋବର ଥିଲା । ଦିନେ ମୁଁ ସେହି ବନ ମଧ୍ୟରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଏକ ଆଶ୍ରମ ଦେଖିଲି । ସେଠାରେ ମଣିଷ ବାସ କରିବାର କୌଣସି ଚିହ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ନଥିଲା । ସେଠାରେ ମୁଁ କିଛି ସମୟ ରହିବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କଲି । କାରଣ ସେହି ବନ ମଧ୍ୟ ଥିଲା ରହସ୍ୟମୟ ।

ଏତେ ବଡ଼ ବନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପଶୁପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ନାହାନ୍ତି । ସେହି ଆଶ୍ରମରେ ଗନ୍ଧିଯାପନ କରିବା ପରେ ପ୍ରଭାତରୁ ଉଠି ମୁଁ ସରୋବର ନିକଟକୁ ଗଲି । ମୁଁ ଦେଖିଲି ଏକ ସଦ୍ୟାମୃତ ମନୁଷ୍ୟର ଶବ ସେଠାରେ ପଡ଼ି ରହିଛି । ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରିଲି ନାହିଁ । ମୁଁ ସେହିଠାରେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷ କରି ଅପେକ୍ଷା କରି ବସି ରହିଲି । କିଛି ସମୟ ପରେ ଆକାଶରୁ ଏକ ଯୁଦର ବିମାନ ସେଠାକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା । ସେଥିରେ ବସିଥିଲେ ଅପ୍ସରାଗଣ ପରିବେଷ୍ଟିତ ଜଣେ ଦବ୍ୟପୁରୁଷ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ରୂପ ଶବର ରୂପପରି । ପୁଣି ସେ ବିମାନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସେହି ଶବଟିକୁ ବସି ବସି ଶାଢ଼ୀ ଓ ତା’ପରେ ବିମାନ ଉପରକୁ ଯିବାକୁ ଅଗ୍ରସର

ହୁଅନ୍ତେ ମୁଁ ସେହି ଦବ୍ୟପୁରୁଷଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲି, “ମହାଶୟ, ମନେହୁଏ ଦବ୍ୟବିମାନରେ ଆରୁଡ଼ ଓ ଅପ୍ସରାଗଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସେବିତ ଆପଣ ଜଣେ ଦବ୍ୟପୁରୁଷ । କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କର ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଆହାରର କାରଣ କ’ଣ ?”

ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଯାଇ ଉକ୍ତ ଦବ୍ୟପୁରୁଷ କହିଲେ, “ମହାମୁନି, ମୁଁ ବିଦର୍ଭ ରାଜ୍ୟ ଯୁଦେବଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଥିଲି । ମୋର ନାମ ଥିଲା ଶ୍ଵେତ, ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ମୁଁ ସିଂହାସନ ଆରୋହଣ କରି ଅନେକ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ କଲି । ମୋର ସ୍ଵପାତ୍ର ଜୀବନ ପ୍ରତି ପୁରୁଷର୍ତ୍ତ ବିଭୂଷା ଥିଲା । ତେଣୁ

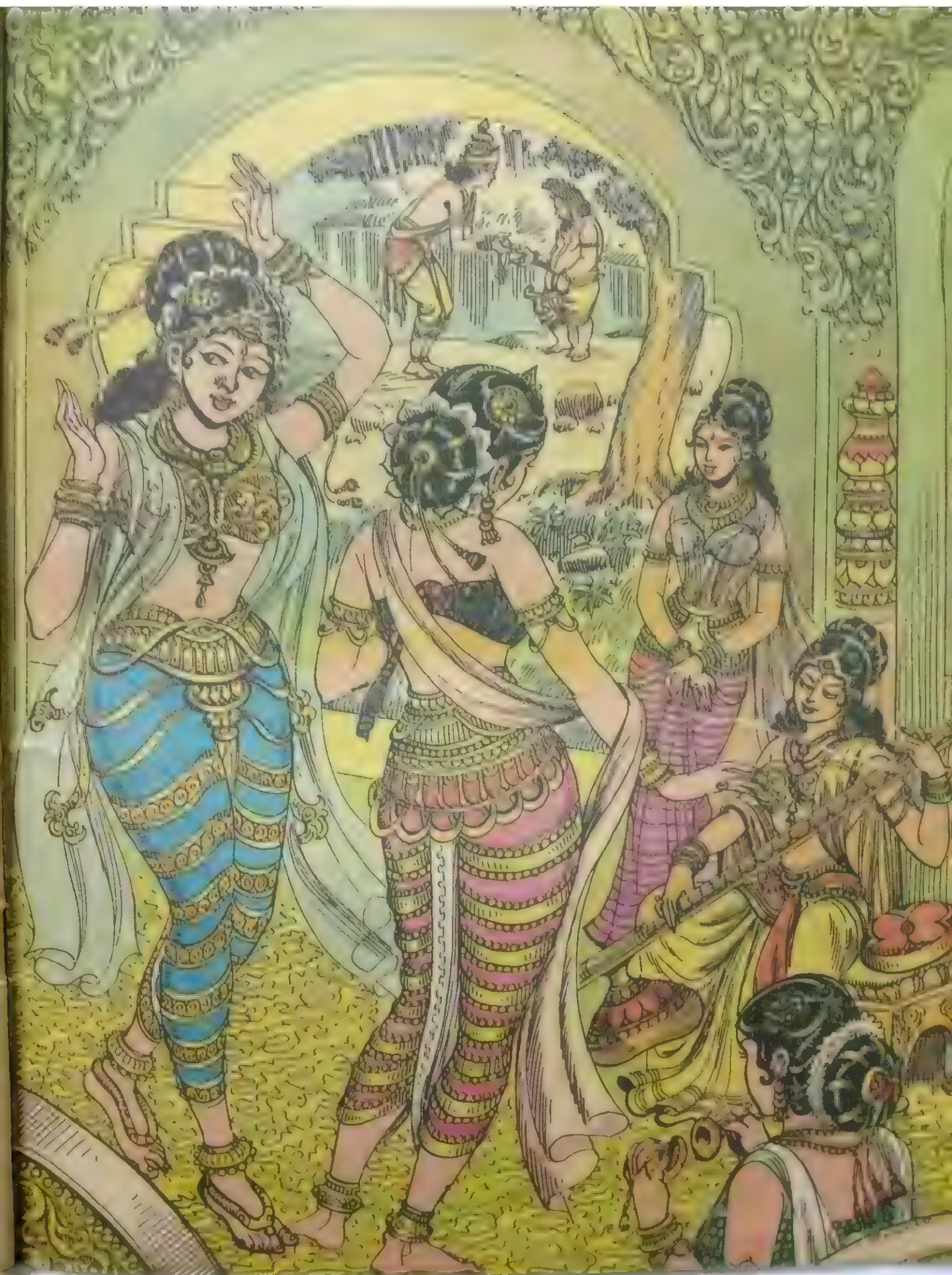

କରିନାହିଁ । ନିଜର ସ୍ୱର୍ଗପ୍ରାପ୍ତି ବା ବ୍ରହ୍ମଲୋକ-
ପ୍ରାପ୍ତି ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲ । ଯଦି
ବନରେ ତମେ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ଆହାର ଦେଇଥା'ନ୍ତୁ
ତେବେ ମଧ୍ୟ ସେ ଦୋଷ କଟି ଯାଇଥା'ନ୍ତା ।
କିନ୍ତୁ ତୁମର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟତ୍ୱ ସେ ବନରେ
ପଶୁପକ୍ଷୀ ନଥିଲେ । ତେଣୁ ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ଆସି
ମଧ୍ୟ ତୁମେ କର୍ମଫଳ ଶ୍ରେଣୀ କରୁଛ । ଏଠାରେ
କ୍ଷୁଧା ନିବୃତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା
ନାହିଁ, ତେଣୁ ତମେ ପ୍ରତିଦିନ ପୃଥିବୀକୁ
ଫେରିଯାଇ ନିଜର ଶବ ଆହାର କରିବ; ପୁଣି
ପରଦିନ ସେହି ଶବ ପୁର ଉଠିଥିବ । ପୁଣି
ତମେ ତାକୁ ଖାଇବ । କିଛିଦିନ ପରେ
ଯେବେ ତମେ ମହର୍ଷି ଅଗସ୍ତ୍ୟଙ୍କର ସତ୍ସଙ୍ଗ
ଲାଭ କରିବ, ତାଙ୍କ କୃପାରୁ ଏହି ସ୍ଥାନ
ଅଭ୍ୟାସରୁ ନିବୃତ୍ତ ହୋଇ ଚରକାଳ ପାଇଁ
ସ୍ୱର୍ଗରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିବ ।”

ଦିନେ ମୁଁ ମୋର ଜନିଷ୍ଠ ଭ୍ରାତା ସୁରଥର
ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ କରାଇ ବଣକୁ ଚାଲି ଆସିଲି
ତପସ୍ୟା କରିବାକୁ । ସେଠାରେ ବହୁଦିନ
ତପସ୍ୟା କରିବା ପରେ ଶରୀର ଡାଗ କରି ମୁଁ
ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ଚାଲି ଆସିଲି । କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ
ମଧ୍ୟ କ୍ଷୁଧାତୃଷ୍ଣା ମୋର ଅନୁଭୂତ ହେବାରୁ
ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ମୁଁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ପଚାରିଲି, “ପ୍ରଭୁ,
ମୁଁ ବ୍ରହ୍ମଲୋକରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ମଧ୍ୟ
କାହିଁକି କ୍ଷୁଧାତୃଷ୍ଣା ମୋତେ ଛାଡ଼ୁ ନାହାନ୍ତି ।
କି ଅପରାଧ ମୁଁ କରିଛି ?”

ବ୍ରହ୍ମଦେବ କହିଲେ, “ତୁମେ ତୁମର
ରାଜ୍ୟଶାସନ ସମୟରେ ବା ତପସ୍ୟାରତ ଥିବା
ସମୟରେ କେବେ କେଉଁ ଅଭିଯୁକ୍ତର ସଜ୍ଜାର

ସବୁକଥା ଶୁଣି ମୁଁ ହସିଲି । ଦିବ୍ୟପୁରୁଷ
ଚରଣଶାଢ଼ି ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ ମୁଁ ହିଁ ଅଗସ୍ତ୍ୟ ।
ତେଣୁ ସେ ହାତଯୋଡ଼ି ମୋତେ ପ୍ରାର୍ଥନା
କରି କହିଲେ, “ମହାନୁନ, ଅହୋ ରାଜ୍ୟ,
ଆଜି ମୁଁ ବହୁଦିନର ଲପ୍ତସିତ ଆପଣଙ୍କ ଦର୍ଶନ
ପାଇଲି । ଏବେ ଦୟାକରି ଏହି ଲପ୍ତକର
କାର୍ଯ୍ୟରୁ ମୋତେ ମୁକ୍ତି କରନ୍ତୁ । ତାହାହିଁ
ବିଧି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।” ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ
ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତି କଲି । ରାଜା ଶ୍ବେତ କୃତଜ୍ଞତା
ସ୍ୱରୂପ ଉକ୍ତ ଦିବ୍ୟ ଅଳଙ୍କାରଟି ମୋତେ

ହୋଇ କହିଲେ, “ସେତେବେଳେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାରର ଦବ୍ୟ ବସ୍ତୁ, ଦବ୍ୟ ଆହାର ଓ ଦବ୍ୟ ଅଳଙ୍କାର ଗୁଡ଼ିକ, ଏହା ଆପଣଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେବ ।” ତା’ପରେ ସେ ଶାପମୁକ୍ତ ହୋଇ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗୁଲିଗଲେ ।

ଏ କାହାଣୀ ଶୁଣିବା ପରେ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, “ମୁନିବର, ଶ୍ୱେତ ଯେଉଁ ବନରେ ତପସ୍ୟା କରୁଥିଲେ ସେଠାରେ କାହିଁକି ପଶୁପକ୍ଷୀ ନଥିଲେ ?”

ଅଗସ୍ତ୍ୟ ପୁଣି ଏକ କାହାଣୀ ଶୁଣାଇଲେ, “ସତ୍ୟଯୁଗରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ମନୁ ନିଜ ପୁତ୍ର ଇକ୍ଷ୍ବାକୁଙ୍କର ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ କରାଇଲେ । ଇକ୍ଷ୍ବାକୁଙ୍କର ଶହେ ପୁତ୍ରଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବକନିଷ୍ଠ ଦଣ୍ଡ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଷ୍ଟ ଓ ମୂର୍ଖ । ତାକୁ ଇକ୍ଷ୍ବାକୁ ବିଦ୍ୟା ପ୍ରଦେଶ ଓ ସୌବଲ ପ୍ରଦେଶକୁ ରାଜ୍ୟସ୍ୱରୂପ ଦାନ କଲେ । ସେଠାରେ ଦଣ୍ଡ, ମୟୁମନ୍ତ ନାମକ ଏକ ସୁନ୍ଦର ନଗର ନିର୍ମାଣ କରିଥାଏ । ସେଠାରେ ସେ ଶୁନ୍ଦାଗୁରୁଙ୍କୁ ଗୁରୁ

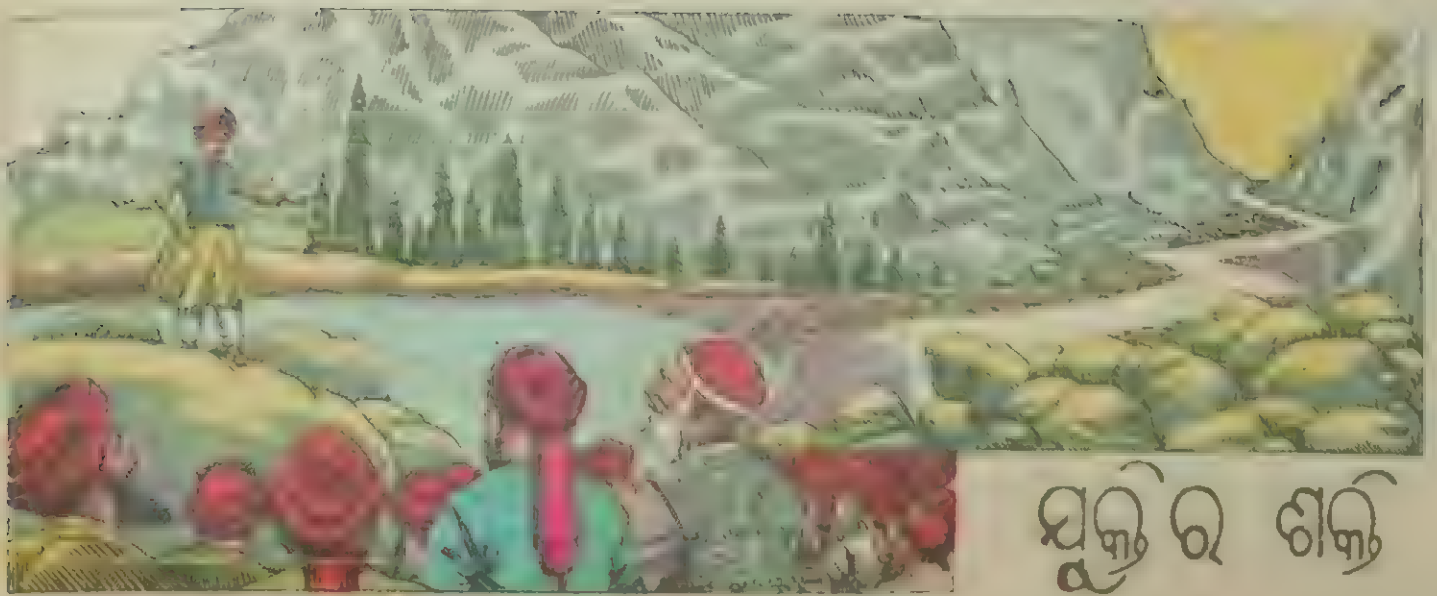
ପାତ୍ର ଭାବେ ଭଜିଦେଶ ଅନୁରୋଧ କରି ଶାସନ କରି ରହିଥାଏ । ଦିନେ ରାଜା ଧନରେ ବୁଲି ବୁଲି ଦେଖିଲା ଶୁନ୍ଦାଗୁରୁଙ୍କ କନ୍ୟା ସୁନ୍ଦର ଅରଜ ମଧ୍ୟ ଏକାକୀ ବନରେ ବୁଲୁଛି । ଏହି ସୁଯୋଗ ଦେଖି ଦଣ୍ଡ ତା’ ସହିତ ଅସଦ୍ ଆଚରଣ କଲା । ଗୁରୁକନ୍ୟା ବୋଲି ଜାଣି ସୁଦ୍ଧା ତା’ ମନରେ କୌଣସି ବିବେକ ବୋଧ ଜାମ କଲାନାହିଁ ।

ଏକଥା ଶୁନ୍ଦାଗୁରୁ ଜାଣିବା ମାତ୍ରେ ଦଣ୍ଡକୁ ଅଭିଶାପଦେଇ କହିଲେ, “ମୟୁମନ୍ତ ନଗରର ଗୁରୁଦିଗରେ ଏକଶତ ଯୋଜନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ କିଛି ସାତଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଭୟଙ୍କର ଧୁଲିଝଡ଼ରେ ନଷ୍ଟ ବିନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ।”

ତାହାହିଁ ହେଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେଠାରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଶୁପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯା’ନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଅଗସ୍ତ୍ୟ ମୁନିଙ୍କ ସତ୍ସଙ୍ଗରେ କିଛି ସମୟ ବଟାଇ, ତାଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ ।

ସୁନ୍ଦର ଶକ୍ତି

ପ୍ରାଚୀନ କାଳର କଥା, କାଶ୍ମୀରରେ
ରାଜା ଅବନ୍ତୀବର୍ମା ଶାସନ କରୁଥା'ନ୍ତି ।
ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ଘଟଣା ଯୋଗୁ ରାଜ୍ୟ ଲୋକେ
ସବଦା କଷ୍ଟ ଭୋଗ କରୁଥା'ନ୍ତି । ବିଶେଷତଃ
ବନ୍ୟା ଓ ମରୁଡ଼ି ଯୋଗୁ ବସବର ରାଜ୍ୟରେ
ଶାନ୍ତ୍ୟାଶ୍ରୟ ଓ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଦେଖାଦିଏ ।

କାଶ୍ମୀର ରାଜ୍ୟ ପାହାଡ଼ ତଳର ଦେଶ ।
ତେଣୁ ନଦୀମାନଙ୍କର ସ୍ରୋତ ପ୍ରଶର । ବର୍ଷା
କାଳରେ ନଦୀରେ ଭୟଙ୍କର ବନ୍ୟା ଆସି
ମହାପଦ୍ମ ନାମକ ହ୍ରଦକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ କରେ
ଓ ସେଠାରୁ ଗୁରୁଦିଗରେ ବନ୍ୟା ମାଡ଼ିଯାଇ
ଫସଲ, କ୍ଷେତ ଗ୍ରାମ ସବୁ ନଷ୍ଟ କରେ ।
ଅସଂଖ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ, ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ମରିଯା'ନ୍ତି ।
ପାହାଡ଼ ନଦୀ ସବୁରେ ବନ୍ୟା ହୋଇ ବିତପ୍ତ ।
ନଦୀରେ ପାଣି ପଡ଼େ । ବିତପ୍ତରେ ବନ୍ୟା
ହୋଇ ଗୁରୁଆଡ଼େ ପାଣି ମାଡ଼ିଯାଏ । ଏହି

ପ୍ରାକୃତିକ ବିପଦ ପାଇଁ ରାଜା କୌଣସି
ପ୍ରତିକାର କରିପାରୁ ନଥିଲେ ।

ରାଜା ଅବନ୍ତୀବର୍ମା ଥିଲେ ଧାର୍ମିକ । ତେଣୁ
ସେ ଭବୁଥିଲେ ଦୁଃଖ ତାଙ୍କର କେଉଁଠି କିଛି
ଭୁଲ ରହିଯିବାରୁ ପରିଶ୍ରମ ସ୍ୱରୂପ ଏପରି
ବନ୍ୟା ହେଉଛି । ତେଣୁ ସେ ବହୁତ ଯାଗ,
ଯଜ୍ଞ, ଦେବାଦାନ ଇତ୍ୟାଦି କରାଇଲେ ।
ତଥାପି ମଧ୍ୟ କିଛି ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଦିନେ ରାଜା ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ ସୁୟା
ନାମକ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ବାହାଦୁରୀ କରି ସମସ୍ତଙ୍କ
ଆଗରେ କହୁଛି, “ରାଜା ମତେ ଦାୟିତ୍ୱ
ଦେଲେ ମୁଁ ଏକାଧରକେ ବନ୍ୟା ବନ୍ଦ
କରାଇଦେବି ।” ତା'ପରେ ରାଜା ତାକୁ
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନଦୀକୁ ଡିକାଇ ପଠାଇଲେ,
ସୁୟା ରାଜାକୁ ପ୍ରଶାମ କରି ତଳକୁ ମୁହଁ କରି
ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା ।

ସୁସ୍ଥା ରାଜକୋଷରୁ ନିଜେ ବୋହୁନେବା ଭଳି ଏକ ବଡ଼ ଗଣ୍ଡିଲି ସୁନା ମୋହର ନେଇଗଲା । ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ରାଜାଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ସେ ରାଜଦରବାରରୁ ବାହାରେ ଆସିବା ମାତ୍ରେ ରାଜ୍ୟର ସାବ ଜନତା ତା' ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଲେ । ସମସ୍ତେ ଅବାକ୍ । କିଏ କହିଲା, “ସୁସ୍ଥା ଚାନ୍ଦା ଠକଟାଏ, ରାଜାଙ୍କୁ ଠକି ଚାଲିଯିବ ଧନ ନେଇଗଲା ।” କିଏ କହିଲା, “ସୁସ୍ଥା ପାଗଳ, ରାଜା କ'ଣ ତା' କଥାରେ ପଡ଼ି ପାଗଳ ହୋଇଗଲେ ନା କ'ଣ ତାକୁ ଏତେ ଧନ ଦେଇଦେଲେ ।”

ରାଜା ପଚାରିଲେ, “ତମେ ଚାହୁଁଥିଲୁ କହି ଚାଲୁଛ ବନ୍ୟା ତମେ ବନ୍ଦ କରିଦେଇ ପାରିବ । ଆମେ ଏତେ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ଯେଉଁଠା ପାରୁନାହୁଁ ତୁମେ ଏକେଇ ପାରିବ ?”

“ଆଜ୍ଞା ମହାରାଜ, ରାଜକୋଷରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଧନ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବେ ତ ଅସମ୍ଭବ କ'ଣ ? ମୁଁ କଥା ଦେଉଛି ବନ୍ୟା ବନ୍ଦ କରିଦେବ ।” ସୁସ୍ଥା କହିଲା ।

“ତମର ଯେତେ ଧନ ଦରକାର ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବନ୍ୟା ଯେପରି ବନ୍ଦ ହୁଏ । ତମେ ଏତେ ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ କଥା କହୁଛ, ତେଣୁ ମୋର ବମ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ଆସି ଯାଇଛି । ଏବେ କାମ କର ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ଏହିପରି ନାନା କଥା କହି କହି ସେମାନେ ସୁସ୍ଥାର ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଥାନ୍ତି, କାରଣ ସମସ୍ତେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ସୁସ୍ଥା ଏତେ ଚାନ୍ଦା ସୁନା ମୋହର ନେଇ କରିବ କ'ଣ ।

ସୁସ୍ଥା ଥିଲା ଖୁବ୍ ଚୁଚିମାନ । ସେ ଦେଖିଲା ବିଭିନ୍ନ ନଦୀ ପାତାଡ଼ ପ୍ରଦେଶରୁ ତଳକୁ ପ୍ରଶାର ଗଡ଼ରେ ବହିଯିବା ବେଳେ ବଡ଼ ବଡ଼ ପଥର ଖଣ୍ଡ ସବୁ ଉପରୁ ଗଡ଼ିଆସେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଏକାଠି ହୋଇ ନଦୀ ସ୍ରୋତକୁ ବନ୍ଦ କରିଥାନ୍ତି । ତଳେ ସମତଳ ପ୍ରଦେଶ ଯୋଗୁ ପଥର ଖଣ୍ଡ ସବୁ ଅଧିକ ଆଗକୁ ଗଡ଼ି ନଯାଇ ଏକା ସ୍ଥାନରେ ଜମା ହୋଇ ରହିଥାଏ । ତେଣୁ ବର୍ଷା ଦିନରେ ନଦୀ ସ୍ରୋତର ଗଡ଼ ବ୍ୟାଘଟ ହେବାରୁ ହଠାତ୍ ବନ୍ୟା ଦେଖାଦିଏ ଓ

ରାଜ୍ୟର ବହୁ ଶକ୍ତ ଲୋକ । ଏବେ ପଥର
ସବୁକୁ ହଟାଇ ଦେଲେ ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ ।
କିନ୍ତୁ ସେ କାମ କିଏ ବା କରିବ ।

ଏବେ ସୁସ୍ଥା ଚାଲିଥାଏ, ତା' ପଛରେ
ହଜାର ହଜାର ଲୋକ । ସୁସ୍ଥା ଯାଇ ସେହି
ପଥର ଲାଗି ସବୁ ଜମିଥିବା ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।
ହଠାତ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ପଥର ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଇ
ଶୈଷ୍ଟର ସୁନା ମୋହର କାଢ଼ି ପଥର
ଉପରକୁ ଓ ନଦୀ ଉପରକୁ ଫିଙ୍ଗିଲା । ଏବେ
ସମସ୍ତେ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଗଲେ ଯେ ସୁସ୍ଥା
ଗୋଟାଏ ବଜା ପାରିଲା । ଲୋକମାନେ
ହାହାକାର କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସୁସ୍ଥା କିଛି
ନ ଶୁଣି ମୋହର ସବୁ ପଥର ଉପରକୁ
ଫିଙ୍ଗିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । କିଛି ସମୟ ପରେ
ମୋହର ପାଇବା ପାଇଁ ଲୋକମାନେ ନଦୀରେ
ପଶି, ବଡ଼ ବଡ଼ ଠେଙ୍ଗା ଧରି ପଥର ସବୁ
ହଟାଇବାରେ ଲାଗିଲେ । ମୋହର ସବୁ ମଧ୍ୟ
ମଝିରେ ମଝିରେ ପାଉଥା'ନ୍ତି । ଆହୁରି

ଶୁଣିଲେ କାମରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ । ସୁସ୍ଥା
ରାଜାଙ୍କଠାରୁ ଆହୁରି ମୋହର ଆଣି ଫିଙ୍ଗିଲା ।
ମୋହର ଯୋଗୁଁ ଲୋକମାନେ ଅଧିକ ଆନନ୍ଦ
ଓ ଉତ୍ସାହର ସହିତ କାମରେ ଲାଗିପଡ଼ିଥା'ନ୍ତି
କାରଣ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ସୁନା ମୋହର ପାଇ-
ଯାଉଥା'ନ୍ତି । ଦିନକ ମଧ୍ୟରେ ଲୋକମାନେ
ପଥର ଗୁଡ଼ିକ କୁଳକୁ ଉଠାଇ ଦେଲେ ।
ନଦୀର ସ୍ରୋତ ଖୋଲିଗଲା ।

ତା' ପରଠାରୁ ବଡ଼ସ୍ତା ନଦୀରେ ଆଉ
ବଡ଼ ଆସିଲା ନାହିଁ । ଫସଲ ଖେତ ଭଲ
ଭାବରେ ହେଲା । ଆଉ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର ଭୟ ରହିଲା
ନାହିଁ । ସୁସ୍ଥାର ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଅଥାନ୍ତ୍ୟ । ନିଜର
ବୁଦ୍ଧିବଳରେ ଅସମ୍ଭବ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସେ ସମ୍ଭବ
କରିପାରିଲା । ରାଜ୍ୟର ମଙ୍ଗଳ ହେଲା ।
ରାଜ୍ୟ ସାରା ଲୋକେ ତାକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ
କଲେ । ରାଜା ତାକୁ ବହୁ ଧନ ଓ ଉପାଧି
ଦେଇ ସମ୍ମାନିତ କଲେ । ସେତେବେଳେ
ଲୋକ ବୁଝିଲେ ତା'ର ପାଳେମିର ଅର୍ଥ ।

ଅଭିଶାପ

ଉତ୍କଳରେ ଜୟଦେବ ନାମକ ଏକ ଗଳ୍ପକାରୀ ଥା'ନ୍ତି । ସେ ସୂଚକ ଅଧ୍ୟାୟରେ ମୋହନ ଏକ ଗାୟକ ଓ ଭକ୍ତ ଗୀତାମୟୀ । ତାଙ୍କ ପୁଅ ସୋମନାଥର ଯୁବକ ବନ୍ଧୁ ହେବା ଯାହା ସେ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ କରୁ ହେଲା । ସେ ମଧ୍ୟ ହିଁ କର, କିନ୍ତୁ ଓ ଶାସ୍ତ୍ର । କିନ୍ତୁ ପିତାଙ୍କ ପରି ହୁଏ ।

କେନ୍ଦ୍ର ସୋମନାଥ ଗଳ୍ପକାରୀ ପାଠକୁ ପାଇ କହୁଛି, “ମହାବଳ, ଆପଣ ଆଜି ଦେଲେ ମୁଁ ପଢ଼ାଣୀ ରାଜ୍ୟକୁ ପାଇ ରହୁଛି ।”

“କିନ୍ତୁ କାହିଁକି? ତୁମ ପିତା କ'ଣ ତୁମ ଉପରେ ବୁଦ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ନା, ନା ସେପରି ହୁଏ ।” ସୋମନାଥ କହୁଛି ।

“ତାହେଲେ କ'ଣ ମୋ ରାଜ୍ୟରେ ତମେ ପଥେଟ୍ ସୁଖ ସୁବଧା ପାଇନାହିଁ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

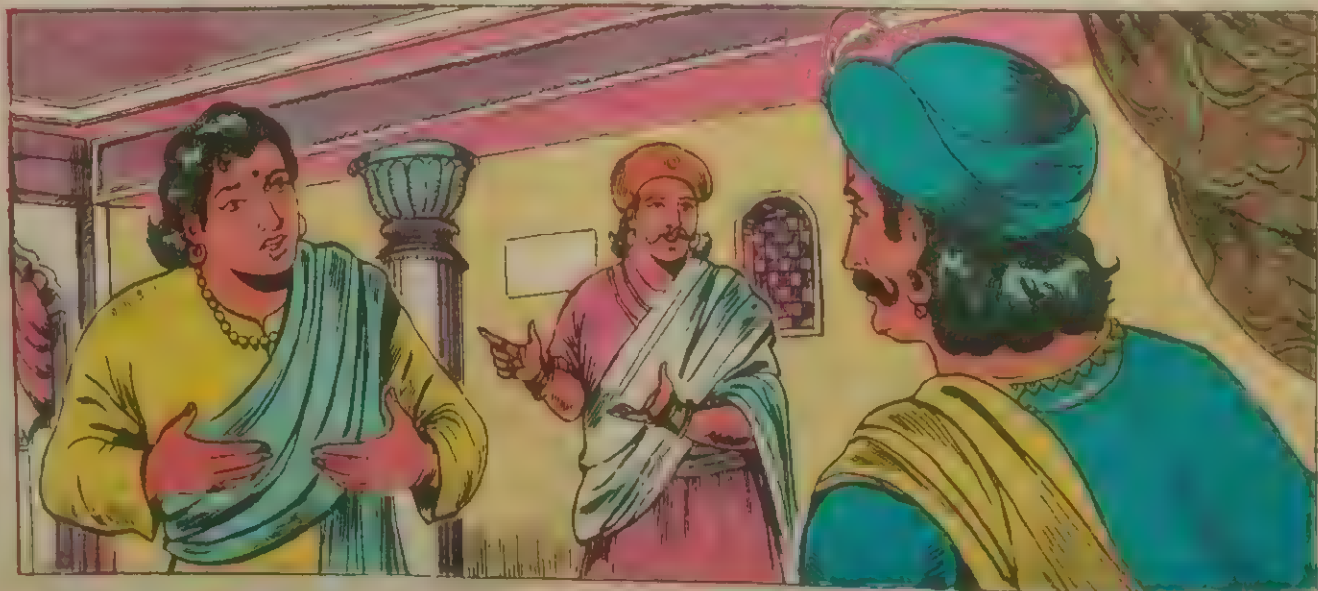
“ନା, ନା, କଦାପି ହୁଏ । ତଥାପି ମୁଁ ପିତାକୁ ଚାହେଁ ।” ସୋମନାଥ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

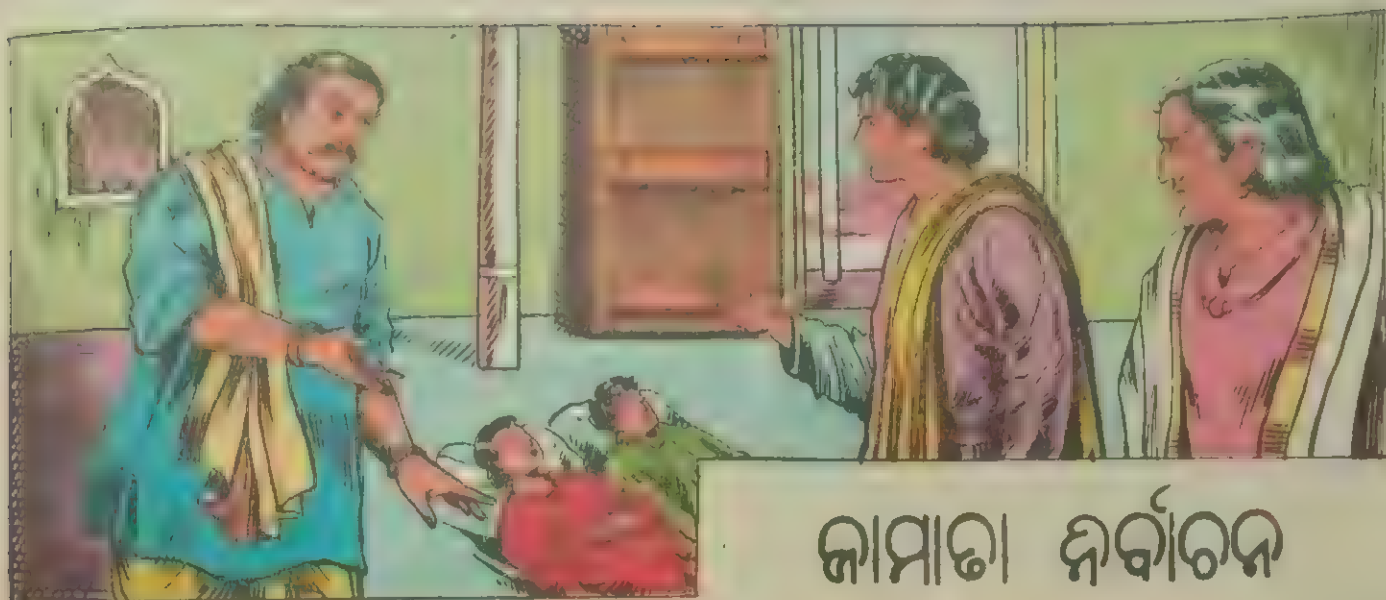
“ତେବେ କାହିଁକି ତମେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ପିତାକୁ ମନସ୍ତ କରୁଛ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

ସୋମନାଥ କିଛି କହବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ରୁପ୍ତ ରହୁଛି ଓ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଠିଆ ହେଲା ।

ଏକଥା ଦେଖି ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ତାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ । ରାଜା ଅନୁମତି ଦେଲେ । ସେ ପିତା ପରେ ରାଜା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏହାର କାରଣ ପଚାରିଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ସ୍ବର୍ଗ କଥା ମହାବଳ, ଜୟଦେବଙ୍କ ପରି ମହାବଳ, ଅସାଧାରଣ, ପ୍ରତିଭାଶାଳୀ, ପଣ୍ଡିତ ପିତାର ସୁଧ ହେବା ସୋମନାଥ ପାଇଁ ପରୋକ୍ଷରେ ଏକ ଅଭିଶାପ । ତା'ର ପ୍ରତିଭା ଏଠାରେ ବିକାଶ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।”

କହବା ବାହୁଲ୍ୟ କିଛିଦିନ ପରେ ସୋମନାଥର ପଶ୍ଚାତ୍ତାପ ବସ୍ତ୍ରର ଲଭ କଲା । ଏବେ ସମସ୍ତେ ବୁଝିଲେ ସେ କାହିଁକି ଏ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

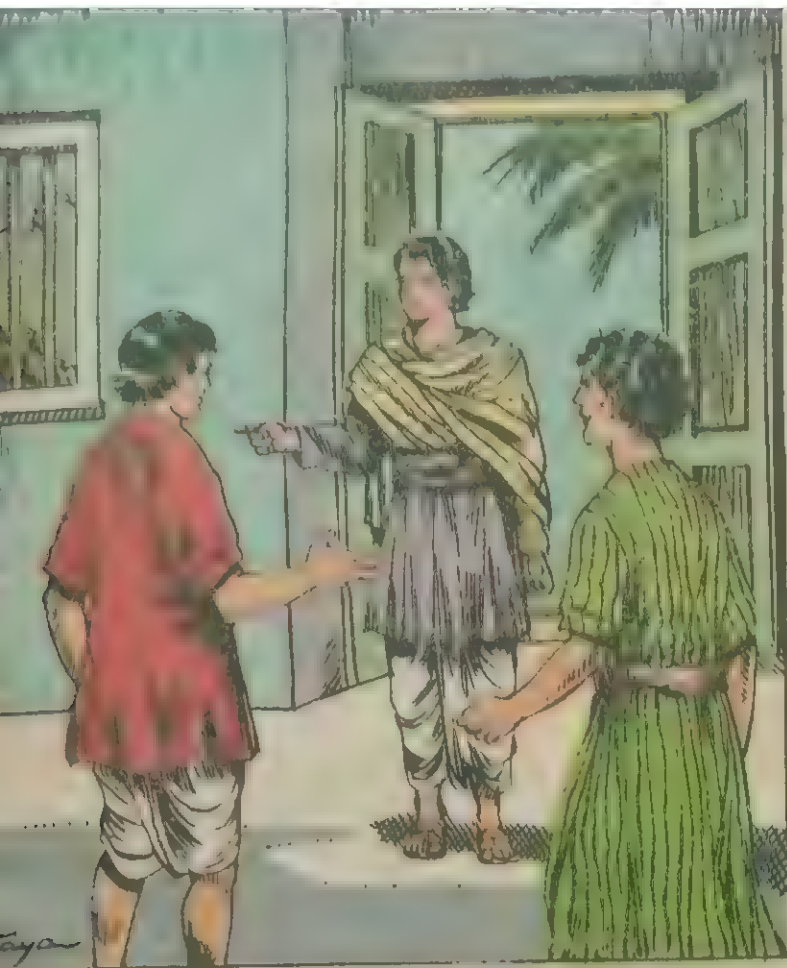
ଜାମାତା ନିର୍ବାଚନ

[୭]

ଜୟ ବିଜୟ ଏବେ ରାଜଦାସକୁ ନାନା ପ୍ରକାରରେ କଷ୍ଟ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ରାଜଦାସର ଶାଦ୍ୟ ଦୁଇ ମୁଣିଆଙ୍କ ଘରୁ ଆସୁଥାଏ । ଦିନେ ଜୟ ବିଜୟ ରାଜଦାସର ଶାଦ୍ୟରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଲଙ୍କାଗୁଣ୍ଡ ଡାଳିଦେଲେ ରାଜଦାସ ତ ଖାଇନେଲା, ତା'ର କିଛି ହେଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଜୟ ବିଜୟ ଖାଇବା ବେଳକୁ ଲଙ୍କାରେ ଦେହ ମୁଣ୍ଡ ସୁଜା ଜଳିଲା । ତା'ପରେ ସେମାନେ ଟିକିଏ ଶିକ୍ଷା ପାଇଲେ ଓ କିଛିଦିନ ଚୁପ୍ ରହିଲେ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଥରେ ପୁଣି ସେମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡର ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧି ଦେଖାଦେଲା । ସେମାନେ ବିଷ ଆଣି ରାଜଦାସର ଶାଦ୍ୟରେ ଭରି ଦେଲେ । ରାଜଦାସ ଖାଇନେଲା ତା'ର କିଛି ହେଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଜୟ ବିଜୟ ନିଜର

ଶାଦ୍ୟ ଖାଇବା ପରେ ବାନ୍ତି କରି ମୁଞ୍ଚି ହୋଇଗଲେ । ଦୁଇ ମୁଣିଆ ପୁଅ ଦୁହଁଙ୍କର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ନାଡ଼ୀ ଦେଖିଲେ ନାଡ଼ୀ ମିଳୁନି । ଅବସ୍ଥା ଡିମେ ସାଂଘାତିକ ହୋଇ ଯାଉଛି । କିଛି ଉପାୟ ନ ପାଇ ସେମାନେ ରାଜଦାସ ପାଖକୁ ଆଗତ୍ୟା ଗଲେ । କାରଣ ରାଜଦାସର ଅଲୌକିକ ଶକ୍ତି ବିଷୟରେ ସେମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ଥିଲେ । ରାଜଦାସ ସବୁ ଶୁଣି କହିଲା, “ମନେହୁଏ ସେମାନେ ମୋ ଶାଦ୍ୟରେ ବିଷ ମିଶାଇଥିଲେ, ମୁଁ ବାରବାର ଲହୁଛି ଯେ ମୋର ଯିଏ ଶତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁବ, ତା'ରହିଁ ଶତ ହେବ । ଏଥର ମୁଁ ବଞ୍ଚାଇ ଦେଉଛି । କିନ୍ତୁ ସାବଧାନ ଏହାର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେଲେ ଆଉ ବଞ୍ଚିବା ଅସମ୍ଭବ ।” ତା'ପରେ ସେ

ବଗିଚାରୁ କିଛି ପତ୍ର ଆଣି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ମୁହଁରେ ସେ ପହଞ୍ଚିବ ଦେବାରୁ ସେମାନେ ଉଠି ବସିଲେ । ତା'ପରେ ସେମାନେ ନିଜର ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କଲେ । ଦୁଇ ମୁଖିଆ ସେମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରାଇ କହିଲେ, “ଆଉ କେବେ ରାଜଦାପତ୍ର ଅନାସ୍ତ କରିବାକୁ ତମେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନାହିଁ । କଲେ ତୁମର ଉପରେହିଁ ପଡ଼ିବ । ସାବଧାନ ।”

ତା'ପରେ ଜୟ ବିଜୟ ରାଜଦାପତ୍ର ପାଦ ଧରି କ୍ଷମା ମାଗିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଆମ ଦୋଷ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ଆପଣ ପ୍ରକୃତରେ ଜଣେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତି, ଏବେ ଆମକୁ ଭଲ ବୁଦ୍ଧି ଦେଇ ଭଲ ମଣିଷ କରାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଆମେ ଆପଣଙ୍କ କଥାମାନି ଚଳିବୁ ।”

ରାଜଦାପତ୍ର କିଛି ସମୟ ଶାନ୍ତ ଓ ପରା କହିଲା, “ଦେଖ ତୁମମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନରେ ନେବାପାଇଁ ମୁଁ ଏଠାକୁ ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ତମେ ନିଜେ ନ ଚାହୁଁଲେ କିଛି ହେବ ନାହିଁ ।” ତା'ପରେ ସେ ବିଜୟର କାନରେ ହାତ ରଖି କହିଲା, “ବିଜୟ, କାଲି ତମେ ଜୟକୁ ଗ୍ରାମରେ ଛାଡ଼ି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ସହ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯିବ । ଯେଠାରେ ନିଜର ପସନ୍ଦ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ବାଛି ତା' ଗୁରୁପାଖରେ ଦାନୀଧନ ପରିତ୍ରମା କରିବ । ସେତେବେଳେ ଆଖି ବୁଜି ଶ୍ରୀବତ୍ସଙ୍କ ନାମ ଜପ କରୁଥିବ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଜଣେ ଦେବୀ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହେବେ । ତମେ ଦେବୀଙ୍କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ କହିବ କି ତୁମକୁ କିଏ ସେଠାକୁ ପଠାଇଛି । ଦେବୀ ତୁମମାନଙ୍କ ସହିତ ଏହି ଗ୍ରାମକୁ ଆସିବେ । ସେହି ଦେବୀ ତୁମ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର ହୃଦୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ପାରିବେ ।”

ପରଦିନ ରାଜଦାପତ୍ର କଥା ଅନୁସାରେ ସବୁ କରଗଲା । ବିଜୟ ଶ୍ରୀବତ୍ସଙ୍କ ନାମ ଜପ କରୁଥିବା ବେଳେ ହଠାତ୍ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲେ, “ଦେବୀ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇଗଲେ । ବିଜୟ ଆଖି ଖୋଲି ପଚାରିଲେ “କ'ଣ ହେଲା?” ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବେହୋସ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ପ୍ରିୟମୁଦ୍ରାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦେଲେ । ବିଜୟ ନିଜକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଦେବୀ ଅତେବେ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ସେ ତମ-

ବାସୀକୁ ପାଣି ଆଣିବାକୁ କହିଲ । ମୁଁ
ଉପରେ କିଛି ପାଣିଛୁଟକା ଦେବାରୁ ପ୍ରିୟମୁଦା
ଆଖି ଖୋଲି ପଚାରିଲେ, “ମୁଁ କେଉଁଠି?”

କହିଲା, “ଆମେ ଏହି ପାଖ ଗାଁର
ନିବାସୀ । ଜୟ ଆମକୁ ପଠାଇଥିଲା ତୁମକୁ
ନେଇ ଯିବାକୁ । ଏବେ ଆମ ସାଥରେ ଗ୍ରାମକୁ
ଗୁଲ । ତୁମର ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେଠାରେ
କରିଦିଆ ଯିବ ।”

ଜୟର ନାମ ଶୁଣି ପ୍ରିୟମୁଦା ଭାବିଲେ
ଉଦ୍ୟାନରକ୍ଷୀ ଜୟ କଥା । ତେଣୁ ଶୁଣିରେ
ସେ ଗ୍ରାମକୁ ଯିବାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଲେ ।
ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଆଗରୁ ରାଜଦାପର
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟବଦ୍ଧାଣୀ ଶୁଣିଥିଲେ । ତେଣୁ
ପ୍ରିୟମୁଦାଙ୍କୁ ଦେବା ଭାବ ସେମାନେ
ଚିନ୍ତାଶାନ୍ତ ଗ୍ରାମକୁ ଯାଇ ସବାଗୁଡ଼ିଏ ନେଇ
ଆସି ସେଥିରେ ପ୍ରିୟମୁଦାଙ୍କୁ ବସାଇ ନେଇ
ରାଜଦାପର ଘରେ ଗୁଡ଼ିଆଇଲେ ।

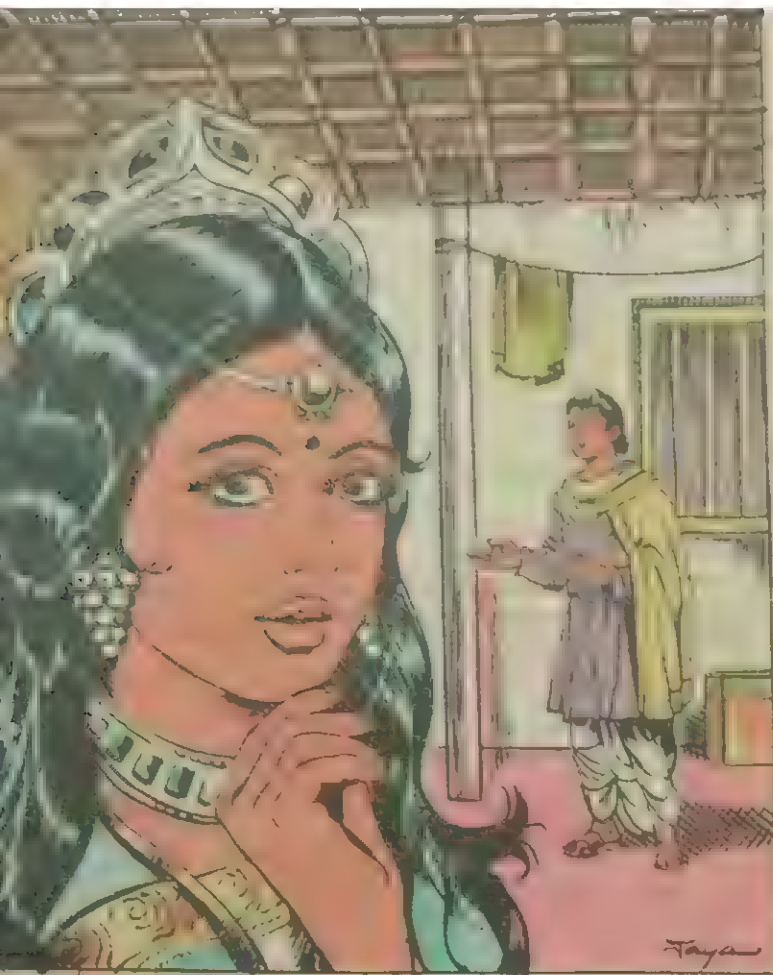
ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଯିମିତ ଶୁଣିଲେ ଯେ
ରାଜଦାପର କଥା ଅନୁସାରେ ଦେବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ
ହେଲେ, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦେବାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ
ସେମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଆସିଲେ ।
ତା’ପରେ ସେମାନେ ତମକ୍ଷୁତ ହୋଇ
ଭାବିଲେ ଯେ ରାଜଦାପ କେବଳ ରୋଗ
ଶୋକ ଦୂର କରୁନାହିଁ ଯେ ତା’ କଥାରେ
ଦେବା ଦେବତା ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦୃଶ୍ୟ । ଗ୍ରାମ-
ବାସୀମାନେ ସେଠାରୁ ଗୁଲିଯିବା ପରେ

ରାଜଦାପ ପ୍ରିୟମୁଦାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, “ତମେ କିଏ?
ଅଗୁନକ କୁଆଡ଼ୁ ବା ଆସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହେଲ?”

ପ୍ରିୟମୁଦା ରାଜଦାପର ଚେତେଇ ଦେଖି
ଅନୁମାନ କରିନେଲେ ଯେ ଏହି ଯୁବକଙ୍କର
କିଛି ନା କିଛି ଅଲୌକିକ କ୍ଷେତ୍ର ଅଛି । ସେ
ମଧ୍ୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଯେ ଏହି ଗୁଳି ଗ୍ରାମକୁ
ଏ ଦିବ୍ୟପୁରୁଷ କାହୁଁ ଆସିଲେ? ନିଜ
ବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ ନିଶ୍ଚିତ ରହି ପ୍ରିୟମୁଦା
ନିଃସଙ୍କୋଚରେ ନିଜର ଜୀବନ କାହାଣୀ
ରାଜଦାପକୁ ଶୁଣାଇଲେ ।

ପ୍ରିୟମୁଦାଙ୍କର କଥା ଶୁଣି ରାଜଦାପ ନିଜ
ପରିଚୟ ଦେଇ କହିଲା, “ମୁଁ କିଛି ବିଚିତ୍ର
ମନେ ହେଉଛି । ତମେ ଜଣେ କେତେ ଶୋକ

ଆଉ ଏକ ଜୟର ନାମ ଶୁଣି ଆସିଲ । ତମେ ଯେତେବେଳେ ଦେବା ହୋଇ ଏଠାକୁ ଆସିଛ, ତେବେ ଏ ଗ୍ରାମର କିଛି ମଙ୍ଗଳ କର । କିଛିଦିନ ଏଠାରେ ରହଯାଅ । ଏବେ କୁହ ତୁମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ ?”

ରାଜ୍ୟପତି କଥା ଶୁଣି ପ୍ରିୟମ୍ବଦା କହିଲେ, “ତୁମକୁ ଦେଖି ମୋର ମନ, ପ୍ରାଣ, ହୃଦୟ ଆନନ୍ଦରେ ପୁରି ଉଠୁଛି । ମୁଁ ସବୁଦିନ ତୁମର ସହିତ ରହି ଜନସେବାରେ ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । ଏକଥା ଯଦି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ତେବେ ନିଜକୁ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାଗ୍ୟବତୀ ମନେ କରିବି ।”

ପ୍ରିୟମ୍ବଦାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି କ'ଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ଠିକ୍ କରି ନ ପାରି ରାଜ୍ୟପତି କହିଲେ,

“ତମର ମନେହୁଏ ତମେ ଚେଷ୍ଟା କରଲ ଜୟ ବିଜୟକୁ ସବୁପଥକୁ ଖୋଜି ଆଣି ପାରିବ । ତୁମେ ପ୍ରଥମେ ଏ କାମଟି କର ।”

“ତୁମେ ଯଦି କହୁଛ ମୁଁ ତା' କରିବି ।” ପ୍ରିୟମ୍ବଦା କହିଲେ ତା'ପରେ କିଛି ସମୟ ଆଲୋଚନା କରି ଦୁହେଁ ଚିନ୍ତାଧିଆ କଲେ । ପରେ ଅନ୍ତର୍କାଳ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ହେତୁ ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ଗଭୀର ନିଦରେ ଶୋଇଗଲେ ।

ପ୍ରିୟମ୍ବଦାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ଦିନଠାରୁ ଜୟ ବିଜୟ ଧ୍ବସାରର ସବୁକଥା ଭୁଲିଯାଇ ଖାଲି ତାଙ୍କର କଥା ଭାଲ ହେଉଥା'ନ୍ତି । ସବୁଦିନେ ଦେଖା କରନ୍ତି, କଥାବାହ କରୁଥାନ୍ତି । ଦିନେ ଜୟ କହିଲା, “ତମେ କେତେ ସୁନ୍ଦର । ଯଦି ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତମେ ଆମ ପାଖରେ ରହନ୍ତି ତେବେ କେତେ ଭଲ ନ ହୁଅନ୍ତି ।”

“ଏହା ତ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । କିଛିଦିନ ପରେ ତ ମୁଁ ବିବାହ କରି ଏଠାରୁ ଚାଲିଯିବି ।” ପ୍ରିୟମ୍ବଦା କହିଲେ ।

“ବିବାହ କରି କ'ଣ ଏଠାରେ ରହି ପାରିବ ନାହିଁ ?” ବିଜୟ ବୋଲାଇ ପରି ପଚାରିଲା ।

“ବିବାହ ପରେ ମୁଁ ମୋ ସ୍ବାମୀ ପାଖରେ ରହିବି । ଏଠାରେ ରହିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।” ପ୍ରିୟମ୍ବଦା କହିଲେ ।

କିଛି ସମୟ ଭାବିଚିନ୍ତି ଜୟ କହିଲା, “ତେବେ ବରଂ ତମେ ମୋ ସହିତେ ବିବାହ କର । କ'ଣ ରାଜ ଅଛ ?”

“କିନ୍ତୁ ସିନା ସିନା ତ ?”

ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଥିଲେ ।

“... ଆଦୌ ଦୁହେଁ । ସେ ପ୍ରଶ୍ନ
କଲେ ତ ଅଗ୍ରାଧିକାର ମୋର ।” ବିଜୟ
ତରସିବାର କହିଲା ।

ଏହି କଥା ଉପରେ ଦୁହେଁ ବାଦବିବାଦ,
ଶୁବ ଲଗାଇଲେ । ଶେଷରେ ପ୍ରିୟମୁଦା
ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ କହିଲେ, “ମୁଁ ଭ୍ରମମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ବିବାହ କରିପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ମେ
ରାଜଦାସ ସେକଥା ଆଦୌ କରଇ ଦେବ
ନାହିଁ । ସେ ଟିକିଏ ଦୁଷ୍ଟ ସ୍ୱଭାବର ଅଛି ।
ତେଣୁ ତୁମ ମଧ୍ୟରୁ ଯିଏ ତାକୁ ହରାଇ ଦେବ
ମୁଁ ତା’ର ବେକରେହିଁ ବରଣମାଳ ଦେବ ।

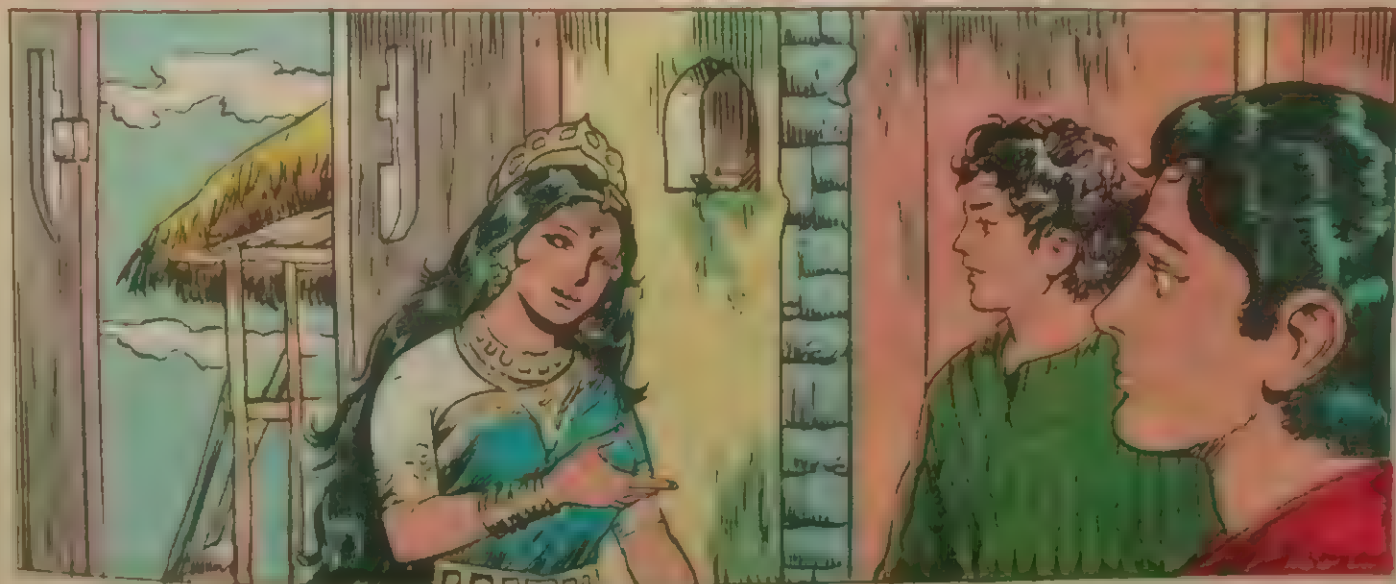
“ରାଜଦାସ ତ ଜଣେ ଯାଦୁକର । ତାକୁ
ପରାଜିତ କରିବା ଆମ ଦୁହେଁଙ୍କ ପକ୍ଷେହିଁ
ଅସମ୍ଭବ । ଅନ୍ୟ କିଛି ସର୍ତ୍ତ ରଖ ଆମେ
ତାକୁ ପୁରଣ କରିବୁ ।” ଦୁହେଁ ଏକ ସ୍ୱରରେ
କହିଲେ ।

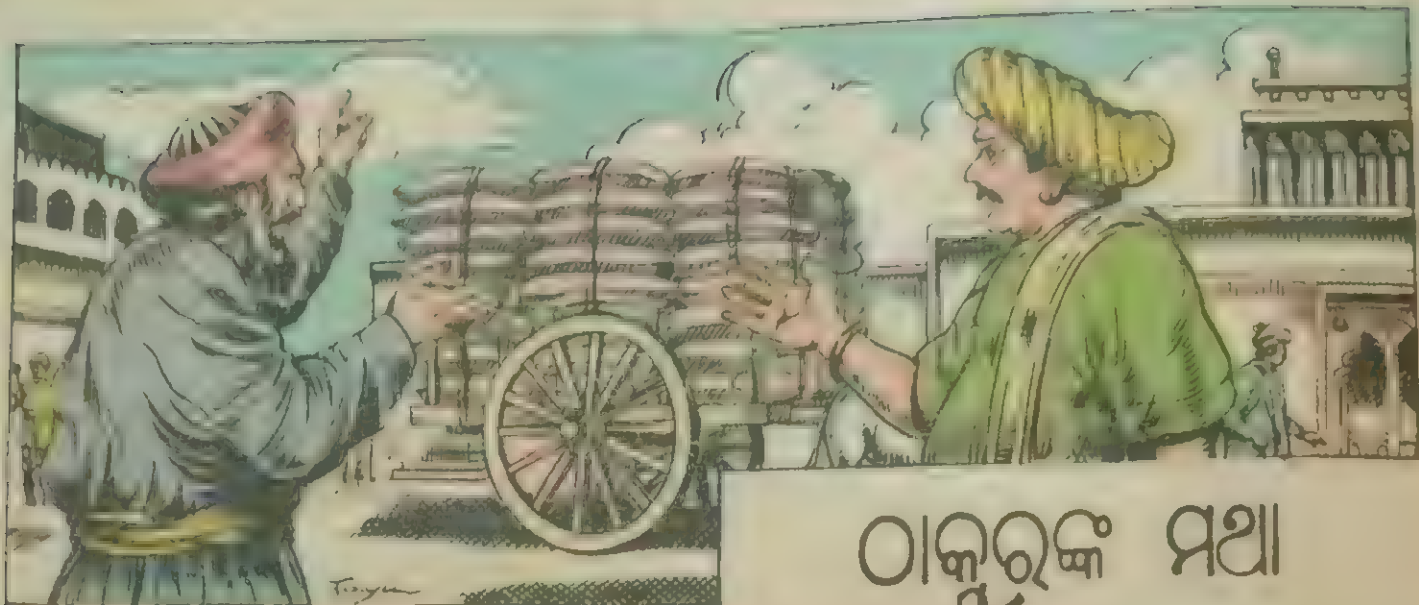
“ତମେ ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ମୋତେ ବିବାହ
କରିବାକୁ ଚାହଁ, ତେବେ ତୁମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
କାର୍ଯ୍ୟ ଭ୍ରମପାଇଁ କଲେ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ତୁମେ ଏତିକି ମାତ୍ର ମୋ ପାଇଁ କରିପାରିବ
ନାହିଁ ।” ପ୍ରିୟମୁଦା କହିଲେ ।

“କିନ୍ତୁ ତୁମେ କାହିଁକି ରାଜଦାସକୁ
ହରାଇବା ପାଇଁ ଏତେ ଯିଦ୍ କରୁଛ ?
ବିବାହ ପାଇଁ କ’ଣ ଏହା ଏକ ଜରୁରୀ ମର୍ମ ?”

“ହଁ, ନିଶ୍ଚୟ ଜରୁରୀ । କାରଣ ମୁଁ
କାହାକୁ ବିବାହ କଲେ ସେ ମୋତେ
ଶୂନ୍ୟରେ ଉଠାଇ ନେଇ ଚାଲିଯିବ ।
ତା’ପରେ ? ତେଣୁ ତାକୁ ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ
ସତ୍ରାରୁ ହଟାଇ ଦେଲେ ବିବାହ ପାଇଁ ଆଉ
କିଛି ବାଧା ନଥିବ ।” ପ୍ରିୟମୁଦା କହିଲେ ।

“ଠିକ୍ କଥା । କାଲିଠାରୁ ରାଜଦାସକୁ
ଯୁଦ୍ଧ କରି ପରାସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ଦୁହେଁ
ଲାଗି ପଡ଼ିବୁ । ତା’ପରେ ବିବାହ ।” ଜୟ
ବିଜୟ ଏକ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ ।

ଠାକୁରଙ୍କ ମଥା

ବୁଲେଟ୍‌ଗେର ଏକ ପୁରୁଣା ହଜାରେ କିଲୋଗ୍ରାମ ସିଂହ ନାମରେ ଜଣେ ଠାକୁର ଥା'ନ୍ତି । ସେ କ୍ରମେ ଗଣେବ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ କାହାରେ ଗଜବଂଶର ଆଜ୍ଞା ବଜାୟ ରଖିଥା'ନ୍ତି । ନିଜ ବଂଶର ଓ ପୁରୁଷଙ୍କର କାହାଣୀ ଓ ବାରଞ୍ଜର କାହାଣୀ ସବୁ କହି ସେ ନିଜର ଓ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ନଷ୍ଟ କରୁଥା'ନ୍ତି ।

ଦିନେ ଠାକୁର ସେଠି ପୀତାମ୍ବରଙ୍କ ସହଚର ଗସ୍ତରେ ଠିଆ ହୋଇ ଗଲ୍ଲ କରୁଥା'ନ୍ତି । ମେଡ଼କବେଲେ ଦୂରରୁ ଗୋଟିଏ ବଳଦଗାଡ଼ି ଆସୁଥାଏ । ସେଥିରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ଲ ବସ୍ତା ସବୁ ଲଦା ହୋଇଥା'ଏ । ସେ ଗାଡ଼ିକୁ ଦେଖି ଠାକୁର କହିଲେ, “ବାଃ, କେତେ ବଡ଼ ହାତୀଏ ଆସୁଛି । ମୋ ଅଜାଙ୍କର ଏମିତି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ହାତୀ ଥିଲା ।”

ସେଠି କହିଲେ, “କ'ଣ ହେଲା ? ହାତୀ ଆସୁଛି ? ଠାକୁର ସାହେବ ଅପଣଙ୍କର ଭ୍ରମ ହୋଇଗଲାଣି । ହାତୀ ନୁହେଁ, ବସ୍ତା ଲଦା ହୋଇ ଏକ ବଳଦଗାଡ଼ି ଆସୁଛି ।”

“ଭ୍ରମ ମୋର ନୁହେଁ, ମନେହୁଏ ଭ୍ରମର ହୋଇଛି । ଏଇତ ପୁଣି ହାତୀଟାଏ ଲାଆଡ଼କୁ ଆସୁଛି ।” ଠାକୁର କହିଲେ ।

“କି ଆସୁଛି । କହୁଛି ପରା ବସ୍ତା ଲଦାହୋଇ ବଳଦଗାଡ଼ି ଆସୁଛି ।” ସେଠି କହିଲେ ।

“ଦେଖ ବେଶିରୁଡ଼ାଏ ବକ୍ ବକ୍ କରନାହିଁ । ହାତୀ ହୋଇଥିଲେ ତମେ ହାତୀ ଓ ମୁଁ ଭ୍ରମ ମଥାଟି କାଟି ଦେବ । ଆଉ ଯଦି ବଳଦଗାଡ଼ି ହୁଏ ତ ତୁମେ ମୋର ଶିରଶ୍ଚେଦ କର । ଏଇ ରହିଲା ଆମର ସର୍ତ୍ତ ।” କହିଲେ ଠାକୁର ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ବଳଦଗାଡ଼ି ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠି କହିଲେ,

“ଏବେ ଭଲ କରି ଦେଖିନାଅ ଠାକୁର ସାହେବ
ଏଇକ୍ଷା ହାଣୀ ମୁହଁ ବଳଦ ଗାଡ଼ ଆଉ ତୁମର
ମୁଣ୍ଡଟା ଏବେ ମୋର । ଖର୍ଚ୍ଚ ମନେ ଅଛି ତ ?”

“ହଁ, ଭଲ କଥାହିଁ ସତ । ଏବେ ତୁମେ
ମୋର ମଥା କାଟି ପକାଅ ।” ଠାକୁର କହିଲେ ।

“ସ୍ନାତ୍ତ । ବାଜି ତ ତମେ ମାରିଥିଲ ।
ମୁଁ ମୋର ମୁଣ୍ଡଟା ଏବେ ତୋ ମାରିଲି ତେଣୁ
ପଥେଷୁ !” ସେଞ୍ଜା କହିଲେ ।

“ସେପରି ତ ହୋଇ ପାରେନା । ତୁମକୁ
ମୋ ମଥା କାଟିବାକୁହିଁ ପଡ଼ିବ । ଆମେ
ସଜବାଜି ଠାକୁର । ଗଜର ବଚନକୁ ଅଲଗା
ହୋଇଯାଉ ନାହିଁ ।” ଠାକୁର କହିଲେ ।

ସେଞ୍ଜା ବଡ଼ ମୁସ୍‌ଲିମ୍‌ରେ ପଡ଼ିଲେ । ଏବେ
କ’ଣ କରାଯାଏ । ସେ କହିଲେ, “ଗୁଲ୍,
ଅନେକ ନ୍ୟାୟାଧୀକ୍ଷକ ପାଖକୁ ଯିବା ସେ ଯାହା
କହିବେ ତାହାହିଁ କରାଦେବ ।”

ଦୁହେଁ ଯାଇ ନ୍ୟାୟାଧୀକ୍ଷକ ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ସବୁ ଶୁଣି କହିଲେ, “ଏ
ସବୁ ଅନୁସାରେ ଠାକୁର ସାହେବଙ୍କ ମଥା
ଏବେ ସେଞ୍ଜା ସମ୍ପର୍କର ଅଂଶଭୂତ । ସେ
ମୁଁଙ୍କ କାଟିବେ ବା ଗୁହୁଲେ ରଖିବେ ।”

କଥା ଶୁଣି ଦୁହେଁ ଖୁସି । କିନ୍ତୁ ପର
ଦିନ ସେଞ୍ଜାଙ୍କ ମୁହଁ ଶୁଖିଗଲା; କାରଣ
ଠାକୁରଜୀ କହିଲେ, “ତେବେ ତୁମେ ମୋ
ମଥା ନ କାଟି ରକ୍ଷା କରିବା ମାନେ ମୋ
ମଥା ଠାକୁରଜୀଙ୍କ ମୁଣ୍ଡଟା ହେଉ ।”

ସେଞ୍ଜା ବହୁତ ସେଇଦିନଠାରୁ ଠାକୁର-
ଙ୍କର ମଥା ରକ୍ଷା କରିବାର ଦାୟିତ୍ବ ନେଲେ ।
ତାଙ୍କୁ ବଜାଦ୍‌ର ଥାଟରେ ଚଲାଇବା ବେଳକୁ
ସେଞ୍ଜାଙ୍କ ପାଇସା ବହୁତ ଖରଚ ହୋଇଗଲା
ହେଲେ କିଛି ଉପାୟ ନାହିଁ ।

କିଛିଦିନ ପରେ । ସେଞ୍ଜାଙ୍କ କେତେକ
ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ ଏକଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କୁ ସେଥିରୁ
ମୁକ୍ତି ଦେବାକୁ କିଛି ଉପାୟ ସେମାନେ
ବତାଇ ଦେଲେ ।

ପୁର ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ପଇସା
ଜଣେ ଲୋକ ଡାକ ଡାକ ଚାଲିଥାଏ, “ଆଜି
ନାକ ଓ କାନ କଣିବାକୁ ଚାହୁଁ । କିଏ
ବିକିବ ?”

ସେଞ୍ଜା ଚାଲିଯିବାକୁ ଡାକି ପଚାରିଲେ,
 "ଆଜିର ଲାଲ, ଗୁଆରର କୁହୁ ଛୁମେ କ'ଣ
 କଣିକାକୁ ଖୁଟି?"

"ବାବୁ, ମୁଁ ଜାଣି ମଣିଷର ନାକ ଓ
 କାନ କଣିକାକୁ ଖୁଟେ ।" ଲେକଟ କହିଲା ।

"କାମ୍ ଦେବେ ଦେବ ?" ସେଞ୍ଜା
 ପଚାରିଲେ ।

"ଯଦି ଲେକଟ ଭଲ ବଂଶର ହୋଇଥାଏ
 ତେବେ ନାକଟି ଓ କାନ ଦୁଇଟି ପାଇଁ
 ସବୁ ମିଶି ପାଣିର ଟଙ୍କା ଦେବ ।" ଲେକଟ
 କହିଲା ।

ସେଞ୍ଜା ତାକୁ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇପାର
 ନାହିଁ, "ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଯିବାକୁ ଚାହେଁ
 ଠାକୁର ସାହେବ । ତାଙ୍କର ମଥା ମୋ
 ହାତରେ ଅଛି । ତମେ ମୋତେ ପାଣିର ଟଙ୍କା
 ଦେଇ ତାଙ୍କର ନାକକାନ କାଟି ନେଇପାରି ।"

କନ୍ୟାରେ ଥର ଉଠି ଠାକୁର କହିଲେ,
 "ସେଞ୍ଜା ଏହା ତ ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ କଥା ।"

"ଅନ୍ୟାୟ କେଉଁ ? ଆପଣଙ୍କ ମଥା ତ
 ମୋର ସମ୍ପତ୍ତି ।" ସେଞ୍ଜା କହିଲେ ।

ଠାକୁର କହିଲେ, "ବର" ଥରେ ବୁଲି
 ଜାଣିପାରିବାକୁ ମାଗିଲେ । ସୁଖି ଦୁର୍ଗା
 ଜାଣିପାରିବାକୁ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେ ଧନୁ ଶୁଣି
 କହିଲେ, "ଠାକୁର ସାହେବ, ଆପଣଙ୍କ ନାକ
 କାନ ଧନୁ କଣିକାର ଅଢ଼କାର ଖୋଜିବାର
 ସୁଧା ଅଛି । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଛୁମର ମାତ୍ରକୁ
 ଖୁଟି କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ପରିସା ଶକ୍ତି
 ଲଗାଉଛି । ଯଦି ଛୁମେ ନାକ କାନ କାଟିବାକୁ
 ସୁକାର ନକରି ତେବେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ
 ଛୁମ ଚିହ୍ନ ଯାହା ଶକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ସେସବୁର
 ମୂଲ୍ୟ ଓ ସୁଧା ମିଶାଇ ସବୁ ଦେଇଦେଉ ।"

ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାଟିକ କଥା ଶୁଣି ଠାକୁର ସାହେବ
 କିଛି କହିପାରିଲେ ନାହିଁ । ଯାହା କିଛି ଅଲ୍ଲ
 ମାନ୍ୟ ହୁଏ ସେତେକ ବସ୍ତୁ କରି ସେଞ୍ଜା
 ତାଙ୍କ ଟଙ୍କା ଖୁଣ୍ଟି ଦେଲେ ଓ ବଳିକା ଟଙ୍କାତଳ
 ଧରି ସେ ଅଞ୍ଚଳ ଛାଡ଼ି ଦୁଇକୁ ଫଳାଇ ଗଲେ ।

ବିଧିମାନ ପୋକ

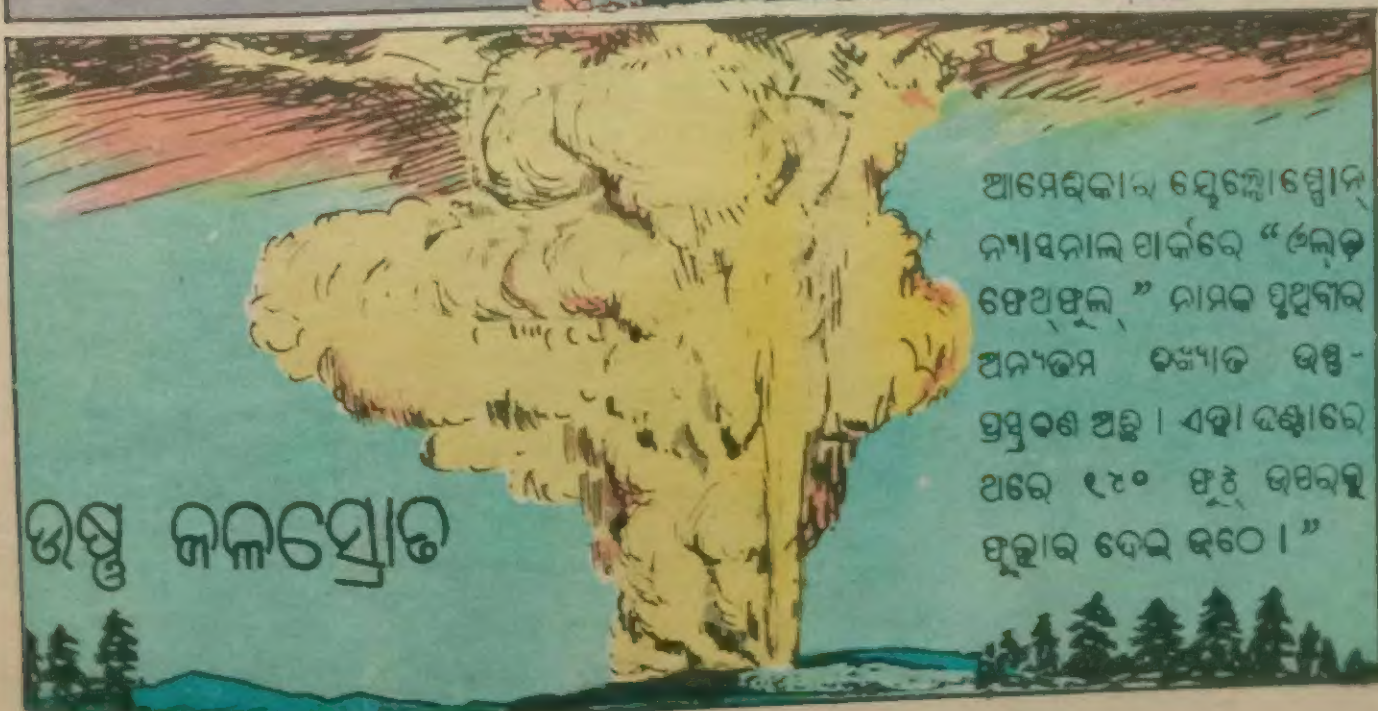
ମରୁଭୂମିର ଏହି ପତଙ୍ଗ ନିଜ ଦେହର ଓଜନଠାରୁ ଅଧିକ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରତିଦିନ ଖାଏ । ବଡ଼ ବଡ଼ ପତଙ୍ଗର ଦଳ ଦିନକ ଭିତରେ ୨୦,୦୦୦ ଟନ୍ର ଫସଲ ଖାଇପାର ପାରନ୍ତି । ୧୭୮୦ରେ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ଏହି ପତଙ୍ଗର ଏକ ଦଳ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବାପେକ୍ଷା ବୃହତ୍ । ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ୨୦୦୦ ବର୍ଗ ମାଇଲ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୨୦,୦୦୦,୦୦୦ ରୁ ୪୦,୦୦୦,୦୦୦ ବର୍ଷର ମଧ୍ୟକାଳରେ ଏକ ପ୍ରକାର ଜୀବ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ବଲ୍ଲିପଥେରାୟ ବୋଲି ନାମିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପଶୁମାନଙ୍କର ଲମ୍ବା ପ୍ରାୟ ୨୨ ଫୁଟ ଓ ଓଜନ ୨୦ ଟନ୍ ଥିଲା ।

ବିଶାଳତମ
ଭୂଚର

ଉଷ୍ଣ ଜଳସ୍ରୋତ

ଆମେରିକାର ସ୍ପ୍ରିଙ୍ଗଫିଲ୍ଡ ନ୍ୟାସନାଲ ପାର୍କରେ “ଫ୍ଲୋଡ଼ିଂ ଫ୍ରେଥ୍‌ସ୍‌ପ୍ରିଙ୍ଗ୍” ନାମକ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟତମ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଉଷ୍ଣ-ପ୍ରସ୍ରବଣ ଅଛି । ଏହା ଦିନକୁ ଥରେ ୧୮୦ ଫୁଟ୍ ଉପରକୁ ପୁହାର ଦେଇ ଉଠେ ।”

CHANDAMAMA

It unfolds the glory of India—both past and present—through stories, month after month.

Spread over 64 pages teeming with colourful illustrations, the magazine presents an exciting selection of tales from mythology, legends, historical episodes, glimpses of great lives, creative stories of today and knowledge that matters.

In 12 languages and in Sanskrit too.

Address your subscription enquiries to:
DOLTON AGENCIES 188 N.S.K. ROAD MADRAS-600 026

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୮୭ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

D. Jagadish Babu

Sundara Murthy

- ★ ଭରସ୍ୱର ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଭରସ୍ୱର ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାଡ଼ରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ
- ★ ଅଗଷ୍ଟ ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରିଚୟୋତ୍ତ ପତ୍ରସୂଚୀ ଦରକାର ।
- ★ ସଦାଧିକ ଭରସ୍ୱର ବେବେତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହ ପ୍ରେସ୍‌କର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦାମାମା ପଠେ । ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଜୁନ '୮୭ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚନ୍ଦ୍ର : ମିଛଟାରେ ବୁନା ହସୁଆସ ସିନା, ଆଖିରେ ତା' ଲୁହ ନାହିଁ !

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚନ୍ଦ୍ର : ପାକୁଆପାଟିରେ ହସୁଛନ୍ତି ଅଜା, ଗୋଟେ ହେଲେ ଦାନ୍ତ ନାହିଁ !!

ପୁରସ୍କାର ବିଜୟିନୀ : ମମତା ଦାଶ, କେଉଁଝର ।

ବିଜୟିନୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ: ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଜନ୍ମମାମୁଁ

ବାସ୍ତିକ ଦେୟ: ଟ. ୩୦-୦୦

ମନଅର୍ଥର ପଠାଉବା ଠିକଣା :

ଡିଲ୍ ଟଲ୍ ଏଜେନ୍ସିଜ୍, ତଦାମାମା ବଲ୍ ଡିଜ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨

ବେଦେଶ ସକାଶେ ଦେୟ ବରଷା ପାଇଁ ଜମ୍ମା ଠିକଣାକୁ ଲେଖନ୍ତୁ :

ତଦାମାମା ପବ୍ଲିକେଶନ୍ସ, ତଦାମାମା ବଲ୍ ଡିଜ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and
Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandama-
ma Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଆଲୋକ ଓ ଆନନ୍ଦର ମାସିକ ପତ୍ରିକା

- * ଭବତର ପ୍ରାଚୀନ କାହାଣୀମାଳା ସହଜ ନୂତନ କାହାଣୀମାଳାର ଅପୂର୍ବ ସମନ୍ବୟ ।
- * ସରଳ ଓ ସରସ ଭାଷାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ହାସ୍ୟରସ ସହ ମାନବିକତା ଓ ଗାଢ଼ଶିଖାରେ ସମୃଦ୍ଧ ପତ୍ରିକା—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଜହ୍ନମାୟା କେବଳ ଶିଶୁ ବା କଶୋରମାନଙ୍କ ପତ୍ରିକା ନୁହେଁ, ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏହା ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ।
- * ସାଧାରଣଜନର ଉତ୍ସାହ—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଇଂରାଜୀ ଓ ସଂସ୍କୃତ ସମେତ ତେରଗୋଟି ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏ ପତ୍ରିକା ଭବତର ଏକତାର ପ୍ରତୀକ ।

‘ଜହ୍ନମାୟା’ ପଢନ୍ତୁ ଓ ପଢାନ୍ତୁ ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୩୦-୦୦

‘ଜହ୍ନମାୟା’ର ଗ୍ରାହକ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ସୁର ଠିକଣା ସହ ମନିଅର୍ଡର ତଳ ଠିକଣାକୁ ପଠାନ୍ତୁ :

ଡକ୍ଟର ଏଜେନ୍ସିଜ୍

ଚନ୍ଦ୍ରମାମା ବଲ୍‌ଡକ୍ସ୍,

ବଜ୍ରପଲ୍ଲୀ, ମାଡ୍ରାସ-୨୦୦୦୨୭